

quo eū laborare usque ad mortē uiderant. **Q**uid
autē nos nisi nr̄i capitis ^{id est xpi} membra sumus. per lin
teamina itaque corporis laborū ligamenta signan
tur. que nunc electos omnes id est eius membra
constringunt. **S**udariū ergo quod fuerat super
caput eius. seorsum inuenitur. quia ipsa redem
ptoris nr̄i passio. longe a nr̄a passione disiuncta
est. quoniā ipse sine culpa pertulit. quod nos
cū culpa toleramus. **I**pse sponte morti succūbere
uoluit. ad quā nos uenimus inuiti. **S**equitur.

Tunc ergo introuit & ille discipulus. qui uenerat
prior ad monumentū. **P**ostquā intrauit petrus.
Ingressus est & iohannes. posterior intrauit.
qui prior uenerat. **N**otū fratres est. quod in
fine mundi ad redēptoris fidē etiā iudea col
ligitur. **P**aulo attestante qui ait. **D**onec ple
nitudo gentiū intraret. & sic omnis israhel sal
uus fieret. **E**t uidit & credidit. **Q**uid fratres.
quid aestimandus est credidisse. **N**umquid quia
dn̄s resurrexerat quē querebat. **N**on utique
quia adhuc tenebre erant ad monumentum.
et subiuncta quoq; uerba contradicunt cum
dicitur. **N**ondū enī sciebant scripturas. quia

oportere eum a mortuis resurgere. **Q**uid ergo uidit.
et quid credidit. Uidit lintheamina posita & credi-
dit quod mulier dixerat. de monumento dominum fuisse
sublatum. **Q**ua in re diuine dispensationis magnitu-
do pensanda est. quod discipulorum corda & accen-
duntur ut querant. & differuntur ne inueniant.
Quatenus infirmitas animi ipso suo merore cruciata.
purgatio ad inueniendum fiat. & tanto ualidius
teneat cum inuenierit. quanto tardius inuenit
quod querebat. **H**ec fratres karissimi sub breui-
tate de euangelica lectione transcurramus.
Nunc restat ut de ipsa tante sollempnitatis nobili-
tate aliquid loquamur. **H**anc enim recte nobi-
litatem sollempnitatis dicam. quia sollempnitates ce-
teras ante cedit. **S**icut enim in sacro eloquio
sancta sanctorum uel cantica canticorum pro sui magnitu-
dine dicuntur. Ita hec festiuitas recte dici
potest sollempnitatis sollempnitatum. **E**x hac quip-
pe sollempnitate exemplum nobis resurrectionis di-
ctum est. spes celestis patrie aperta. & facta su-
perni regni iam presumptibilis gloria. **P**er hanc
electi qui quamuis in tranquillitatis sinu. tamen
apud inferni claustra tenebantur. ad paradysi

2
amotna reducti sunt. Quod ante passionē dixit.

In resurrectione sua dñs impleuit. Si exalta
tus fuero a terra omnia traham ad me ipsum.

Omnia & enī traxit. qui de electis suis apud Infe
ros nullū reliquit. Omnia abstulit. utique electa.

Nequē et enī infideles quosque. & pro suis crimi
nibus aeternis supplicis deditos. adueniā dñs
resurgendo reparauit. Sed illos ex inferni clau
stris rapuit. quos suos infide & actibus reco
gnouit. Unde recte etiā per osee dicit.

Ero mors tua o mors. ero morsus tuus Inferne

Id namq; quod occidimus agimus. ut penitus
non sit. ex eo et enī quod mordemus. partē

abstrahimus. partēq; relinquimus. Quia
ergo In electis suis funditus occidit mortē

mors mortis extitit. Quia uero ex inferno par
tē abstulit. et partē reliquit. non occidit fun
ditus. sed momordit infernū.

Ait ergo. **E**ro
mors tua o mors. Ac si aperte dicat. Qui in ele
ctis meis te funditus perimo. ero morsus tuus

Inferne. quia sublati eis. te ex parte transfigo.

Que est ergo ista sollempnitatis que inferni claustra
destruxit. et ianuas nobis regni celestis aperuit.

Inquiratur subtilius nomen^{· eius}· requiratur egregius
predicator· **V**ideamus quid de eius estimatione de
nunciet· **A**it enī· **E**t enī pascha nrm· immolatus
est xpc· **S**i igitur pascha xpc· pensandū nobis est
quid de pascha lex loquitur· ut indagemus subti
lius· an de xpo dicta uideantur· **M**oyse quippe
ait· **S**ument de sanguine agni ac ponent super
utrūque postē· et insuper luminaribus domorum·
In quibus comedent illū· **E**t edent carnes nocte
illa assas igni· & azimos panes cū lactucis agre
tibus· **N**on comedetis ex eo crudū quid· nec co
ctum aqua· sed assū tantū igni· **C**aput cū pe
dibus eius et intestinis uorabitis· nec remanebit
ex eo quicquā usque mane· **S**iquid residuum
fuerit· igni comburetis· **V**bi & additur· **S**ic au
tē comedetis illum· renes urōs accingetis· cal
ciamenta habebitis in pedibus uris· tenentes
baculos in manibus· & comedetis festinantes·
Que uidelicet omnia magnā nobis aedificationē
pariunt· si fuerint mystica Interpretatione dis
cussa· **Q**uid namque sit sanguis agni· non iam
audiendo sed bibendo didicistis· **Q**ui sanguis su
per utrūque postem ponitur· quando

3
non solū ore corporis. sed etiā ore cordis hau-
ritur. **I**n utroque et enī postea agni sanguis est
positus. quando sacramentū passionis illius cū
ore ad redēptionē sumitur. ad imitationem
quoq; intentā mente cogitatur. **N**am qui
sic redēptoris sui sanguinē accipit. ut imitari
passionē illius nec dū uelit. In uno postea sanguinē
posuit. **Q**ui etiā Insuper luminaribus domorum
ponendus. quid enī spiritualiter domos. nisi men-
tes nrās accipimus. In quibus per cogitationem
In habitamus. **C**uius domus super-luminare est
ipsa Intentio. que preminet actioni. **Q**ui igitur
Intentionē cogitationis sue ad imitationē domi-
nicę passionis dirigit. Insuper luminare domus.
agni sanguinē ponit. **U**el certe domus nostre
ipsa sunt corpora. In quibus quousque uiuimus
habitamus. **E**t insuper luminare domus agni
sanguinē ponimus. quia crucē passionis illius
In fronte portamus. **D**e quo adhuc agno sub-
ditur. **E**t edent carnes nocte illa astra igni.
In nocte quippe agnū comedimus. qui In sa-
cramento modo dominicū corpus accipimus.
quando adhuc ab inuicē nrās consciencias

non uideamus. **Q**ue tamen carnes igni assan-
de sunt. quia nimirū dissoluit carnes quas
aqua coxerat. **Q**uas uero ignis sine aqua ex-
coquit roborat. **C**arnes itaq; agni nr̄i ignis
coxit. quia eū ipsa uis passionis illius adre-
surrectionem ualentiores reddidit. atq;
ad incorruptionē roborauit. **Q**ui enī ex
morte conualuit. uidelicet carnes illius
ab igne duruerunt. **U**nde etiā per psalmistā
dicitur. **E**xaruit uelut testa uirtus mea.
Quid nāq; testa est ante ignē. nisi molle lutū. sed ei
ex igne agitur ut solidetur. **U**irtus ergo humani-
tatis eius uelut testa exaruit. quia ab igne pas-
sionis ad uirtutē incorruptionis creuit. **S**ed sola
redēptoris nr̄i percepta sacramenta. ad ueram
sollēpmitatē mentis non sufficiunt. nisi eis quoq;
et bona opera iungantur. **Q**uid enī prodest cor-
pus et sanguinē illius ore percipere. & ei per-
uersis moribus contraire. **U**nde bene ^{adhuc} ad come-
dendū subditur. **E**t azimos panes cū lactucis
agrestibus. **P**anes quippe sine fermento come-
dit. qui recta opera sine corruptione uane
glorie exercet. **Q**ui mandata misericordie

4
sine admixtione peccati exhibet. ne per uerse diripi
at. quod quasi recte dispensat. **H**oc quoq; peccati
fermentū bonę suę actioni miscuerant. **Q**uibus pro
phete uoce per increpationē dñi dicebat. **V**enite
ad bethel. & impie agite. **A**tq; post pauca. & sa
crificate de fermento laudē. **D**e fermentato
namq; laudē immolat. qui dō sacrificiū de rapi
na parat. **L**actuce uero agrestes. ualde amare
fuit. **C**arnes uero agni cum lactucis agrestibus
sunt edende. ut cū corpus redēptoris accipimus.
nos pro peccatis nr̄is infletibus affligamus.
Quatenus ipsa amaritudo penitencie abstergat
a mentis stomacho peruerse humorē uitę;
Ubi & subditur. **N**on comedetis ex eo crudū.
quid neque coctū aqua. **E**cce iā nos ipsa uer
ba hystorie ab intellectu historico repellunt
Nūquid fratres karissimi israhelicus ille populus
in egypto constitutus. comedere agnū crudū.
consueuerat. ut ei lex dicat. **N**on comedetis ex
eo crudū quid. **U**bi & additur. **N**eque coctū
aqua. **S**ed quid aqua. nisi humanā scienciā de
signat. **I**uxta hoc quod per salomonē sub
hereticorū uoce dicitur. **A**tque furtiue dul

cioreſ ſunt. **Q**uid crude agni carnes niſi in conſide-
rata ac ſine reuerencia cogitationiſ relicta illiuſ
humanitate. ^{ſignificant.} **O**mne eni quod ſubtiliter cogita-
muſ. quaſi mente coquimuſ. **S**ed agni caro nec
cruda edenda eſt. nec aqua cocta. quia redē-
ptor noſter. neque puruſ homo eſtimanduſ
eſt. neque per humanā ſapientiā. qualiter In
carnari dī potuit cogitandū. **O**mnis enī qui
redēptorē nr̄m purū hominē credit. **Q**uid iſte
aliud quā agni carnes crudas comedit. **Q**uaſ
uidelicet coquere per diuinitatiſ eiū intel-
legentiā noluit. **O**mnis uero qui incarnatio-
niſ eiū myſteria iuxta humanā ſapientiā
diſcutere conatur agni carnes aqua uult
coquere. **I**d eſt diſpenſationiſ eiū myſte-
riū. per diſſolutā uult ſcientiā penetrare.
Qui igitur paſchaliſ gaudiū ſollēpnitatē
celebrare deſiderat. agnū nec aqua co-
quat. nec crudū comedat. **U**t neque per
humanā ſapientiā profunditatē Incar-
nationiſ illiuſ penetrare appetat. **N**e-
que In eū tāquā In hominē purū credat.
ſed aſſaſ igni carnes comedat. ut diſpen-

5
sari omnia per sc̄i sp̄s potenciā sciāt. De quo
adhuc recte subiungitur. **C**aput cū pedi-
bus & Intestinis uorabitur. Quia redēptor
noster est, alfa & o. d̄s uidelicet ante se-
cula & homo Infine seculorū. **C**aput er-
go agni uorare est diuinitatē illius fide
percipere. **P**edes uero agni uorare est uesti-
gia humanitatis eius amando & imitando per-
quirere. **Q**uid uero sunt Intestina nisi uerbo-
rū eius occulta & mystica mandata. **Q**ue tunc
uoramus cū uerba uite cū auiditate sumimus.
In quo deuorationis uerbo. quid aliud quam
pigricie nr̄e. corporis reprehenditur. qui
eius uerba atque mysteria. & per nosmet
ipsos non requirimus. & dicta ab aliis audimus
Inuiti. **N**on remanebit ex eo quicquā ^{usq;} mane.
Quia eius dicta magna sollicitudine discuci-
enda sunt. **Q**uatenus prius quā dies resurre-
ctionis appareat. In hac presentis uite no-
cte. om̄a mandata illius Intellegendo
& operando penetrentur. **S**ed quia ual-
de est difficile. ut omne sacrū eloquiū
possit Intellegi. & omne eius mysterium.

penetrare. Recte subiungitur. **S**iquid aut reman-
serit. igni comburetis. **Q**uod ^{ex} agno remanet igni
conburimus. quando hoc quod de mysterio Incar-
nationis eius intellegere & penetrare non possu-
mus. Potestati sci sps humiliter reseruamus. vt non
superbe quis audeat uel contempnere uel de nun-
ciare. quod non intelligit. sed hoc igni tradat.
cu sco sps reseruatur. **Q**uia igitur qualiter eden-
du sit ^{pascua} cognouimus. nunc a qualib; edi debeat agno-
scamus. **S**equitur. **S**ic aut comedetis illu. renes
uros accingetis. **Q**uid Inrenibus. nisi delectatio
carnis accipitur. **V**nde & psalmista postulat dicens.
Vre renes meos. **S**i eni uoluptate libidinis Inreni-
bus esse nesciret. eos uri minime petisset. **V**n-
de quia potestas diaboli Inhumano genere
maxime per luxuria preualuit. de illo uoce
dominica dicitur. **P**otestas eius in lubis eius.
Qui ergo pascha comedit. renes accinctos habe-
re debet. ut qui sollempnitate resurrectionis.
atq; In corruptionis agit. corruptioni iam per-
uicia nulli sub iaceat. uoluptates edomet.
carnem a luxuria restringat. **N**eque & eni
cognouit que sit sollempnitas In corruptionis.

6
qui adhuc per incontinentiam corruptioni subiacet.
Hec quibusdam dura sunt. sed angusta porta est que
ducit ad vitam. **E**t habemus iam multa exempla
continentium. **U**nde bene adhuc subditur.

Calciamenta habebitis in pedibus. **Q**uid sunt & enim
pedes nostri. nisi opera. **Q**uid uero calciamenta. nisi
pelles mortuorum animalium. **C**alciamenta autem pedes
muniunt. **Q**ue uero sunt mortua animalia. ex quo
rum pellibus. nostri muniuntur pedes. nisi antiqui patres
qui nos ad aeternam patriam precesserunt. **Q**uorum
dum exempla conspiciamus nostri operis pedes munimus.

Calciamenta ^{ergo} in pedibus habere est. mortuorum uitam
conspicere. & nostra uestigia a peccati uulnere cu
stodire. **T**enentes baculos manibus. **Q**uid lex per
baculum. nisi pastoralem custodiam designat. **E**t no
tandum quod prius precipimus renes accingere
postmodum baculos tenere. **Q**uia illi debent
curam pastoralem suscipere qui iam in suo corpo
re sciunt fluxa luxurie domare. **U**t cum ali
is forcia predicant. ipsi desideris mollibus ener
uiter non succumbant. **B**ene autem subditur.
Et comedetis festinantes. **N**otate fratres.
quod dicitur. **F**estinantes mandata domini mei

sterna redēptoris celestis patrie gaudia cū festinatio
ne cognoscite. & precepta uite cū festinatione im
plere curate. **Q**uia enī adhuc hodie licet bene age
re scimus utrū cras liceat ignoramus. **F**estinantes
ergo pascha comedite. id est ad sollemnitate cele
stis patrie anhelate. **N**emo in huius uite tēne
re torpeat. ne in patria locū perdat. **N**emo
moras ad appetenda studia innectat. sed cepta
perficiat. **N**eminime liceat implere quod in
choat. **S**i ad amorē dī pigri non sumus. adiu
uat ipse quē amamus. ih̄s xp̄s dñs noster. qui
uiuit & regnat cū patre in unitate sp̄s sc̄i dī
per om̄a secula seculorū amen. **Expt. OM̄I. xxii.**

I FERIA II. LECT. SC̄I EUVANGEL. SECVNDV̄ LVCAM

Initio. **D**uo ex discipulis ih̄u ibant ipsa die in castel
lū. quod erat in spatio stadiorū sexaginta ab hie
rusalē. nomine emmaus. **E**t ipsi loquebantur ad
inuicē. de hīs omnibus que acciderant. & retq.
In cotidiana uobis sollemnitate laborantibus pau
ca loquenda sunt. **E**t fortasse hec utilius pro
derunt. quia sepe & alimenta que minus
sufficiunt auidius sumuntur. **L**eccionis ergo
euangelice sumati sensū statim non per

4
singula uerba discutere ne dilectione uestra ualeat
sermo prolixior expositionis onerare. **E**cce audistis
fratres karissimi quia duobus discipulis ambulanti-
bus inuia non quidem credentibus sed tamen de
se loquentibus dñs apparuit. sed eis specie quam
recognoscerent non ostendit. **H**oc ergo egit dñs
foris in oculis corporis. quod apud ipsos agebatur
intus in oculis cordis. **I**psi nãque apud semet ipsos
intus & amabant. & dubitabant. **E**us autē dñs &
foris presens aderat. & quis esset non ostendebat.
De se ergo loquentibus presenciam exhibuit. sed
de se dubitantibus cognitionis sue speciem ab-
scondit. **U**erba quidem contulit. duriciam intel-
lectus increpauit. scripture sacre mysteria que
de se ipso erant aperuit. **E**t tamen quia adhuc
in eorū cordibus peregrinus erat a fide ire se longi-
us finxit. **P**ingere nãque componere dicimus.
Vnde & compositores lutifigulos uocamus. **N**ihil
ergo simplex ueritas per duplicitatem fecit.
sed tale se eis exhibuit in corpore. qualis apud
illos erat in mente. **P**robandi autē erant
sibi qui eū ^{negligerent} sic si dñm diligerent. saltem ut
peregrinū amare potuissent. **S**ed quia esse

extranei a caritate non poterant. In cū quibus ueritas
gratificabatur. eū adhospiciū quasi peregrinum uocant.
Cur autē dicimus uocant. cū illic scriptū sit. & coegerunt
eum. **E**x quo nimirū exemplo colligitur. quia per
egrim adhospiciū non solū imitandi sunt. sed etiam
trahendi. **M**ensam ponunt cibos offerunt. & dñm
quē in scripture sacre expositione non cognouerant.
In panis fractione cognoscunt. **A**udiendo ergo
precepta dī inluminati non sunt. faciendo inlum
nati sunt. quia scriptū est. **N**on auditores legis
iusti sunt apud dñm. sed factores legis iustificabun
tur. **Q**uisquis ergo uult audita intellegere. fe
stinet ea que iam intellegere potuit opere im
plere. **E**cce dñs nōn est cognitus dū loqueretur.
& dignatus est cognosci dū pascitur. **H**ospita
litatē ergo karissimi fratres diligite. caritatis
opera amate. **H**inc enī per paulū dicitur. **C**ari
tas fraternitatis maneat in uobis. & hospitali
tatē nolite obliuisci. **P**er hanc enī placuerunt
quidā angelis hospicio receptis. **H**inc petrus
ait. **H**ospitales inuicē sine murmuratione.
Hinc ipsa ueritas dicit. **H**ospes fui & suscepistis
me. **O**pinata est res ualde & seniorū nrōrū

relatione nobis tradita. **Q**uidam pater familias cum tota
domo sua magno hospitalitatis studio seruebat. **C**umque
cotidie ad mensam suam peregrinos susciperet. quodam
die peregrinus quidam inter alios ad mensam ductus
est. **D**umque pater familias ex humilitatis consue-
tudine aquam uellet in eius manibus fundere con-
uersus urceum suscepit. sed repente eum in cuius ma-
nibus aquam fundere uoluerat non inuenit.

Cumque hoc factum secum ipse miraretur. eadem nocte
ei dominus per uisionem dixit. **E**teris diebus me in mem-
bris meis suscepisti. hesternum autem die me in memet
ipso suscepisti. **E**cce in iudicium ueniens dicit. **Q**uod
unum ex minimis meis fecistis. mihi fecistis. **E**cce an-
te iudicium cum per membra sua suscipitur. suscepto-
res suos etiam per semet ipsum requirit. & tamen
nos ad hospitalitatis gratiam pigri sumus. **P**ensate
fratres. quanta hospitalitatis uirtus sit. ad men-
sas uestras christum suscipite. ut uos ab eo suscipi ad con-
uiuia eterna ualeatis. **P**rebete modo peregrino
christo hospicium. ut uos in iudicio non quasi
peregrinos nesciat. sed ut proprios recipiat
ad regnum.

EXPLICIT OMELIA III. FERII III.
LEO SACRI EVANGELII SECUNDUM LUCAM

In isto **M**anifestavit se petrus ihc discipulus
suis ad mare tyberiadis manifestavit autē sic

Erant autē simul simon petrus & thomas qui di-
citur didimus & nathanael qui erat a chana
galilee & filii zebedei & alii ex discipulis
eorum duo. **D**icit eis simon petrus. **V**ado piscari.
Dicunt ei. **V**enimus & nos tecū & reliqua.

LOMELIA LECTIIONIS EIVSDE BEATI GREG PAP

Lectio scī euuangelii que modo in urīs auribus
lecta est fratres mei. questione animū pulsāt sed
pulsatione sua uim discretionis indicat. **Q**ueri
& enī potest. cur petrus qui piscator ante con-
uersionē fuit. post conuersionē ad piscationē
redit. **E**t cū ueritas dicat. **N**emo mittat manū
suā in aratrū & respiciens retro aptus est regno
dī. **C**ur repetit quod dereliquit. **S**ed si uir-
tus discretionis inspicitur. cicius uidetur. **Q**uia
nimirū negociū quod ante conuersionē sine pec-
cato extitit. hoc etiā post conuersionē repetere
culpa non fuit. **N**ā piscatorē petrū macheū
uero theloneariū scimus. **E**t post conuersionē
suam ad piscationē suā petrus redit. macheus
uero ad thelonei negociū non resedit. **Q**uia

& aliud est per ^{uictu} piscationē querere. aliud theloni
lucris pecunias augere. **S**unt enim pleraq; negocia
que sine peccatis exhiberi. aut uix aut nullatenus
possunt. **Q**ue ergo ad peccatū implicant. ad hec
necesse est ut post conuersionē animus non recur
rat. **Q**ueri etiā potest. cur discipulis in mari
laborantibus. post resurrectionē suā dñs in li
tore stetit. qui ante resurrectionē suā discipulis
in fluctibus maris ambulauit. **C**uius rei ratio
festine cognoscitur. si ipsa que tunc inerat cau
sa pensetur. **Q**uid & enim mare. nisi presens secu
lum signat. quod se causarū tumultibus. & un
dis uite corruptibilis illidit. **Q**uid per solidita
tē litoris. nisi illa perpetuitas quietis eterne
figuratur. **Q**uia igitur discipuli adhuc fluctibus
mortalis uite inerant. in mari laborabant.
Quia autē redēptor noster iam corruptionem
carnis excesserat. post resurrectionē in litore
stabat. **A**c si ipsū resurrectionis sue mysteriū
rebus discipulis loqueretur dicens. **I**am uobis
in mari non appareo. quia uobiscū in pertur
bationis fluctibus non sū. **H**inc est quod alio

In loco post resurrectionē eisdē discipulis dicit.
Hec sunt uerba que locutus sū apud uos. cū adhuc
essē uobiscū. **N**eque enī cū ipsis non erat. qui
bus presens corporaliter apparebat. sed tamen
iam se esse cū ipsis denegat. a quorū mortali
corpore carnis immortalitate distabat. **Q**uod
illic cū ipsis positus. fateretur non se esse cū ipsis.
hoc quoq; hic situ corporis indicat. cū adhuc na
uigantibus se esse iam in litore demonstrat.

Factū est discipulis piscationis magna difficultas
ut magistro ueniente fieret & admirationis ma
gna sublimitas. **Q**ui protenus dixit. **M**ittite
in dexterā nauigii rete. & inuenietis. **B**is in
scō euuangelio legitur. quia dñs iussit ut ad
piscandū retia mitterentur. **A**n̄te passionem
uidelicet. & post resurrectionē. **S**ed prius
quā redēptor noster pateretur & resurge
ret. mitta quidem rete ad piscandū iubet.
sed utrū in dexterā an̄ in sinistra mitta debu
isset non iubet. **P**ost resurrectionē uero disci
pulis apprens. mitta rete in dexterā iubet.
In illa piscatione tanti capti sunt ut retia

10
rumperentur. **I**n ista autē & multi capti sunt. &
retia rupta non sunt. **Q**uis uero nesciat bonos dex-
tera[&] malos sinistra figurari. **I**lla ergo piscatio
in qua specialiter in quā partē rete mitti debe-
at. non iubetur. presentē ecclesiā designauit.
que bonos simul ac malos colligit. **N**ec eli-
git quos trahat. quia & quos eligere possit
ignorat. **H**ec autē piscatio post dñi resur-
rectionē facta in solā dexterā missa est.
quia ad uidendā claritatis eius gloriam
sola electorū ecclesia pertingit. qui de
sinistro opere nil habebit. **I**n illa piscatione
pre multitudine pisciū rete rūpitur. quia
nunc ad confessionē fidei etiam cū electis
rebrobi tanti intrant. qui ipsā quoq; eccle-
siam heresibus scindant. **I**n ista uero piscatio-
ne & multi pisces & magni capiuntur. &
rete non rumpitur. quia scā electorum
ecclesia. Incontumua auctoris sui pace requi-
escens. nullis iam dissensionibus dilamatur.
Captis autē tā magnis piscibus ascendit
symon petrus. & traxit rete in terram.

Iam credo quod ur̄a caritas aduertit. quid est
quod petrus rete ad terrā trahit. **I**psi quip
pe scā ecclesia est cōmissa. ipsi specialiter di
citur. **S**imon iohannis amas me. pascere oues
meas. **Q**uod ergo postmodū apertur Inuoce.
hoc nunc signat In opere. **Q**uia igitur predi
cator ecclesie. nos a mundi huius fluctibus
separat. nimirū necesse est. ut rete plenū pis
cibus petrus ad terrā ducat. **I**ipse enī pisces
ad soliditatē litoris pertrahit. quia scē pre
dicationis uoce. stabilitatē eterne patriae
fidelibus ostendit. **H**oc egit uerbis. hoc
epistolis. hoc agit cotidie miraculorum
signis. **Q**uociens per eū ad amorē quietis
eterne conuertimur. quociens a terrenarū
rerū tumultibus separamur. quid aliud quā
missi Intra rete fidei pisces ad litus trahimur.
Sed cū rete plenū magnis piscibus dicitur.
additur & quantis. **S**cilicet centū quinquā
ginta tribus. **A** magno mysterio numerus
non uacat. sed intentos uos tanti mysterii
profunditas expectat. **N**eque & enī quanti

tatis sumā sollerter euangelista exprimeret. //
nisi hanc sacramento plenā esse iudicasset. **S**citis
nāque quod in testamento ueteri omnis operatio
per decalogi mandata precipitur. **I**n nouo autē
eiusdē operationis uirtus. per septiformem
graciā sp̄s sc̄i multiplicatis fidelibus datur.
Quē propheta denunciāns dicit. **S**p̄s sciētiāe
& pietatis. & repleuit eū sp̄s timoris dñi. **S**ed
ille in hoc sp̄u operationē percipit. qui fidē
trinitatis agnoscit. **U**t & patrē & filiū & eun
dē sp̄m sc̄m unus uirtutis credat. unus sub
stantiē esse fateatur. **Q**uia igitur septē que
superius diximus. per nouū testamētū lacus
data sunt. **D**ecē uero per uetus precepta
omnis nr̄a uirtus & operatio per decē &
septē potest plene comprehendī. **D**ucamus
ergo per trigonū decē & septē. & ueniunt
quingenta unū. **Q**ui profecto numerus.
a magno mysterio non uacat. **Q**uia in testa
mento ueteri legimus. quod annus quinquā
gesimus iubeleus uocari iussus est. In quo ui
delicet cunctus populus ab omni operatione
Sp̄s sapiētiē & intellectus. sp̄s consilii & fortitudinis.

quiesceret. **S**ed uera requies in unitate est. diuidi
quippe unū non potest. **V**bi enī scissura diuisionis
est. uera requies non est. **D**ucamus ergo per
trigonū quinquaginta & unū. & fiunt centū
quinquaginta tres. **Q**uia igitur & omnis
nrā operatio in fide trinitatis exhibita.
ad requiē tendit. septē & decē ter ducimus
ut ad quinquaginta & unū uenire debeat
mus. **E**t uera nrā requies tunc est. cū ipsā
iam claritatē trinitatis agnoscimus. quam
in unitate diuinitatis esse certū tenemus. **E**t

Post resurrectionē ergo dñi missū rete dignū
fuit. ut tot pisces caperet. quot solūmodo
electos ciues superne patrie designaret.

Inter hec uero & hesternā scī euangelii le
ctio & hodierna nos admonet. ut uigilan
ter debeamus inspicere. cur dñs & redēptor
noster post resurrectionē suā piscē assū legi
tur comedisse. **N**on enī uacat amysterio.
quod iteratur in facto. **I**n hac & enī lectio
ne panē & assū piscē. In illa uero que hester
no die lecta est. cū assū piscē etiam fauim

Quinquaginta & unū ter ducimus. & electo
rū sūmā in supna patria. quasi centū quinquā
ginta & triū piscū numerū tenemus;

mellis comedit. **Q**uid autē signare credimus
 piscem assū. nisi ipsū mediatorē dī & hominū
 passū. **I**psē enī latere dignatus est In aquis
 generis humani. capi uoluit laqueo mortis
 nrē. & quasi tribulatione affatus est tēpo
 re passionis sue. **S**ed qui piscis assus fieri di
 gnatus est in passione sua. fauus mellis nobis
 exercit In resurrectione. **A**n qui in pisce assus
 figurari uoluit. tribulationē passionis suae.
 In fauo mellis utrāq; naturā exprimere uolu
 it. persone sue. **F**auus quippe mel In cera est.

Mel uero In cera est. diuinitas In humanitate.
 quod ab hac quoque lectione non discrepat. Nam
 piscē comedit & panē. **Q**ui enī assus ut piscis po
 tuit ex humanitate. pane nos reficit ex diuinita
 te. **Q**ui ait. **E**go sū panis uiuus. qui de celo de
 scendi. **A**ssū ergo piscē comedit & panē. ut ipso
 suo cibo nobis ostenderet. quia & passionē ex nrā
 humanitate pertulit. & refectiōnē nrām ex
 sua diuinitate procurauit. **Q**uod si uigilanter
 inspicimus. nobis quoq; qualiter admittandū
 congruat uidemus. **S**ic enī sua redēptor indicat.

ut imitationis uiam nobis sequentibus sternat.

Ecce incubo suo dñs noster. pisces ad se conuigere fauū uoluit. **Q**uia uidelicet illos in suo corpore ad eternā quietē suscipit. qui cū hic tribulationes pro dō sentiunt. ab amore interne dulcedinis non recedunt. **C**um ad se pisces fauus sumitur. quia qui hic ad afflictionē pro ueritate suscipiunt. illic dulcedine uera faciuntur.

Notandū quoq; quod ultimū conuiuium dñs cū septē discipulis habuisse describitur. **P**etrus nāq; & thomas nathanahel filii zebedei & alii ex discipulis eius duo. In eo fuisse memorantur. **C**ur cū septē discipulis ultimū conuiuium celebrat. **N**isi quod eos tantūmodo qui septiformis gracia scī sp̄s pleni sunt. futuros secū in eterna refectioe denunciatur. **S**eptē quoq; diebus hoc tēpus uoluitur. & sepe septinario numero perfectio designatur. **I**lli ergo ultimo conuiuiō. de presentia ueritatis epulantur. qui nunc perfectio^{studio.} nis terrena transcendunt. quos mundi huius amor non ligat. quibus & si ut cumque

per tēptamenta obstrepit · coepta tamen
 corū desideria non retundit · De hoc extre
 mo conuiuio · alias per iohannē dicitur · **B**eati
 qui ad cenā nupciarū agm uocati sunt · Idcirco
 enī ad prandīū sed ad cenā uocatos narrat · quia
 nimirū infine diei conuiuū cenā est · **Q**ui ergo
 finito presentis uite tēpore · ad refeccionē super
 ne contēplationis ueniunt · non ad agm prandīū
 sed ad cenā uocantur · **Q**ue uidelicet cenā hoc
 ultimo conuiuio exprimitur · **C**ui septē disci
 puli ad esse memorantur · **Q**uia illos ut dixi
 mus · tunc interna refectio reparat · qui
 pleni nunc septiformis grā · In amore spī an
 helat · **N**ec ergo uobiscū fratres agite · hui
 us spī repleri presentia desiderate · **Q**uid uos
 sequi infuturū possit ex presenti perpendite ·
Pensate si hoc spū pleni estis · & noſtis si ad illud
 conuiuū peruenire ualeatis · **Q**uisquis namque
 ille est quē nunc spī uite non reparat · profecto
 ab illa eterna conuiuio refeccione ieiunat ·
Mementote quid de eodē spū paulus dicat · **S**iquis
 spm̄ xpī non habet · hic non est eius · **Q**uasi quidā

titulus diuine possessionis est. iste sp̄s amoris.

Nūquid nā sp̄m xp̄i habet. si cuius mentē odia dis-
sipant. elatio inflat. ira usque ad diuisionē men-
tis exasperat. auaricia cruciat. luxuria eneruat.
pensate quis sit sp̄s xp̄i. **P**rofecto ille qui facit amicos.
& inimicos diligi. terrena despici. pro celestibus
aestuare. carnē propter uicia conteri. mentem
a concupiscenciis frenari. **S**i ergo uultis ius cognos-
cere possessionis di. personā perpendite possessio-
ris ur̄i. **E**cce enī quod diximus. uoce ueridica pau-
lus dicit. **S**iquis sp̄m xp̄i non habet. hic non est
eius. **A**c si aperte dicat. **Q**ui nunc dō inhabitante
non regitur. de diuine claritatis specie postmo-
dū non letatur. **S**ed nos tamen adhuc que di-
cta sunt. infirmamur. nec dū culmen perfectio-
nis attingimus. **I**n uia di cotidie sc̄i desiderii
gressus ponamus. **C**onsolatur nos ueritas. que
per psalmistā dicit. **I**n perfectū meū uiderunt
oculi tui. & in libro tuo omnes scribentur. **N**on
omnino erit nobis noxia nr̄a imperfectio. si
in di itinere constituti. & ad transacta non
respicimus. & ad ea que restant transire

festinamus. Nam qui imperfectorum desideria di-
gnanter inflamat. hic quando ad perfectio-
nem roborat. per ih̄m xp̄m dñm nr̄m qui cū
patre uiuit & regnat dī in unitate sp̄s sc̄i
per omnia secula seculorum amen. **IT̄ LV**

**QUINTA FR̄ PASCHALI LECT̄ SCI EVVAN-
GELI SECVNDVM IOHANNEM**

In illo. **M**aria stabat ad monumentū foris plorans.

Dū ergo fletet. inclinauit se & prospexit in mo-
numentū. **E**t uidit duos angelos in albis seden-
tes. unū ad caput & unū ad pedes. ubi positum
fuerat corpus ih̄u. & reliq̄. **ITEM. OMELIA**

EIVSDĒ LECT̄ BEATI GREGORII PAPAE

Maria magdalene que fuerat in ciuitate
peccatrix. amando ueritatē lauat lacrimis.
maculas criminis. & uox ueritatis impletur
qua dicitur. **D**imissa ei sunt peccata multa.
quoniā dilexit multū. **Q**ue enī prius frigida
peccando remanserat. postmodū amando for-
titer ardebat. **N**am postquā uenit ad monu-
mentū. ibiq; corpus dominicū non inuenit.
sublatū credidit. atq; discipulis nunciauit.

Qui uenientes uiderunt. atq; ita esse ut mulier
dixerat crediderunt. Et de eis protinus scriptū ē.

Abierunt ergo discipuli ad semet ipsos. Ac dein
de subiungitur. Maria autē stabat ad monu
mentū foris plorans. Qua in re pensandū est.
huius mulieris mentē. quanta uis amoris ac
cenderat. que a monumento dñi etiā discipu
lis recedentibus non recedebat. **I**nquirebat
quē non inuenerat. flebat inquirendo. &
amoris sui igne succensa. eius quē ablatum
credidit ardebat desiderio. **V**nde conti
git ut eū sola tunc uideret. que remansit ut
quereret. **Q**uia nimirū uirtus boni operis.
perseuerancia est. **E**t uoce ueritatis dicitur.
Qui autē perseuerauerit usque infini. hic saluus
erit. **E**t precepto legis. cauda hostie in sacri
ficio iubetur offerri. **I**n cauda quippe. finis est
corporis. **E**t ille bene immolat. qui sacrificiū
boni operis usque ad finē debite perducit actionis.
Hinc ioseph inter reliquos fratres. talarē tunicā
habuisse describitur. **T**unica quippe usque ad
talū est. opus bonū usque ad consumationem.

15
Sed maria dū fleret. Inclinauit se & prospexit Inmo-
numentū. **C**erte iā monumentū uacūū uiderat. tam
sublatū dñm nunciarat. **Q**uid est quod se iterum
inclinat. ^{iter} iterū uidere desiderat. **S**ed amanti se-
mel aspexisse non sufficit. quia uis amoris inten-
cionē multiplicat exquisicionis. **Q**uesiuit Igi-
tur prius & minime inuenit. perseuerauit ut
quereret. unde & contigit ut inueniret.

Actūq; est ut desideria dilata crescerent. &
crescencia caperent quod inuenissent. **H**inc est
enī quod de eodē sponso ecclā in canticis canti-
corū dicit. **I**n lectulo meo per noctē quesiui.
quē diligit anima mea. **Q**uesiui illū & nō in-
ueni. **S**urgā & circuibō ciuitatē. per uicos et
plateas. querā quē diligit anima mea. **Q**ue
defectū quoq; inuencionis ingeminat dicens.

Quesiui illū & non inueni. **S**ed quia diu inuentio
non elongat. si inquisitio non desistat. **A**djungit.

In uenerunt me uigiles. qui custodiunt ciuita-
tē. **N**ū quē dilexit anima mea uidistis. **P**au-
lulū cū per transissē eos. **I**nueni quē diligit
anima mea. **D**ilectū nāque in lecto querimus.

quando in presentis uite aliquantula requie
redēptoris nr̄i desiderio suspiramus. Per noctē
querimus. quia & si iam in illa mens uigilat. tamen
adhuc oculus caligat. Sed qui dilectū suū non
inuenit. restat ut resurgat. ciuitatē circūueat.
scām electorū eccl̄am mente & inquisitione
percurrat. Per uicos & plateas querat. Id est
per angusta & lata gradientes aspiciat. si qua
inuenire in eis ualeat. eius uestigia exquirat.

Quia sunt nonnulli etiā uite secularis. qui imitandū
aliquid habeant de actione uirtutis. **Q**uerentes autē
nos uigiles inueniunt. qui custodiunt ciuitatē. quia
sc̄i patres qui ecclesie statū custodiunt. bonis nr̄is
studius occurrunt. ut suo uel uerbo uel scripto
nos doceant. **Q**uos cū paululū pertransimus.
inuenimus quē diligimus. Quia redēptor noster
& si humilitate homo inter homines. diuinitate
tamen super homines fuit. **C**ū ergo transeun-
tur uigiles dilectus inuenitur. Quia cū pro-
phetas & aptos. infra ipsū esse conspiciamus. il-
lū qui natura d̄i est. esse supra homines consi-
deramus. **P**rius ergo non inueniendus queri

tur. ut post inuentus striccius teneatur. **S**cā enī
desideria ut prediximus dilatione crescunt

Si autē dilatione deficiunt. desideria non fuerunt.
Hoc amore arsit. quisquis adueritate pertingere

potuit. **H**inc namq; dauid ait. **S**ititit anima mea
ad dñm uiuū quando ueniā & apparebo di. **H**inc. ante faciē
propheta ait. **A**nima mea desiderauit te in nocte.

sed & spū meo inprecor. diis meis de mane uigila
bo ad te. **H**inc ei iterū ecclā incantacis canticorū
dicit. **V**ulnerata caritate ego sū. **I**ustū quippe ē

ut ex uisione medici pertingat ad salutē. que
per aestū eius desiderii uulnus amoris portat
in pectore. **H**inc rursus ait. **A**nima mea lique

facta est ut locutus est. **M**ens nāque hominis
conditoris sui speciē non querens male dura est.

Quia in semet ipsa remanet frigida. **A**c si ardere
iā ex desiderio coeperit. adsequendū quē di
ligit liquefacta per ignē amoris currit. **F**it
desiderio anxia uilescunt in seculo cuncta
que placebant. nihil est quod extra condi
torē libeat. & que prius delectabant animū.
fiunt postmodū uehementer onerosa. nihil

Hinc nos admonet dicens. **Q**uerite faciē eius sēp.

meffaciã eius consolatur. Quousque adhuc qui desi-
deratur non aspicitur. Meret mens. lux ipsa fastidio
est. Valiq; igne inmente decoquitur rubigo culpae.
& succensus animus quasi auri more. quia per usũ spe-
ciẽ perdidit. per incendiũ clarescit. Ita itaq; que
sic amat. que se admonumentũ quod perspexerat
iterũ Inclinat. Videamus quo fructũ amoris. In ea
Ingeminat opus inquisitionis. Sequitur. Vidit
duos angelos in albis sedentes. unũ ad caput &
unũ ad pedes. ubi positũ fuerat corpus. **III V.**

Quid est quod in loco domini corporis. duo angeli
videntur. unus ad caput. atque alius ad pedes
sedens. nisi quod latina lingua angelus nuncius
dicitur. & ille ex passione sua nunciandus erat.
qui dñs est ante secula. & homo infine seculorũ.

Quasi ad caput sedet angelus. cũ per aptos
predicatur. quia in principio erat uerbũ. &
uerbũ erat apud dñm. & dñs erat uerbum.

Et quasi ad pedes sedet angls. cũ dicit. Et
uerbũ caro factũ est. & habitabit in nobis.

Possumus etiã per duos angelos duo testamen-
ta cognoscere. unũ prius. & aliud sequens;

17
Qui uidelicet angeli per locū dominici corpo-
ris. sibi met sunt coniuncti. **Q**uia nimirū utra-
que testamenta dū pari sensu in carnatū &
mortuū ac resurrexisset dñm nunciant. quasi
testamentū prius ad caput. & testamentum
posterius ad pedes sedet; **U**nde & duo che-
rubim qui propiciatoriū tegunt. se se inui-
cem aspiciunt. uersis uultibus in propiciato-
riū. **C**herubi quippe plenitudo sciencie
dicitur. **E**t quid per duo cherubi. nisi utraque
testamenta signantur. **Q**uid uero per propiciato-
riū. nisi incarnatus dñs figuratur. **D**e quo iohan-
nes ait; **I**psē ē enī propiciatio p̄ peccatis nr̄is.
Et dū uetus testamētū hoc fiendū denunciat. qđ
testamentū nouū de dño factū clamat. quasi utra-
que cherubi se inuicē aspiciunt. dū uultus inpro-
piciatoriū uertunt. quia dū inter se positū in
carnatū dñm uident. a suo aspectu non discre-
pant. que dispensationis eius mysteriū concor-
diter narrant. **R**equirunt mariā angeli di-
centes; **M**ulier quid ploras? **E**t dicit eis; **Q**uia
tulerunt dñm meū & nescio ubi posuerunt eū;

Ipsa nāque sacra eloquia quę in nos lacrimas
angris excitant easdē lacrimas consolantur;
dū nobis redēptoris nrī specie promittunt;

Sed notandū iuxta hystoriā est quod
mulier non atc. tulerunt corpus dñi mei
sed tulerunt dñm meum; **V**isus nāque sacri
eloqui est ut aliquando ex parte totum
aliquando uero ex toto partē significat;

Ex parte & enī totū signat. sicut de iacob filiis scriptū
est; **Q**uia descendit iacob in egyptū. In animabus sep
tuaginta. **N**eque enī in egyptū anime sine corpo
ribus descenderunt. sed per solā animā totus homo
signatur; quia totus homo ex parte exprimitur;

Et solū dominicū corpus in monumento iacuerat
& maria non corpus dñi sed sublatū dñm querebat.
uidelicet ex toto partē significans. **H**ec cū dixis
set conuersa retrorsū uidit ihm stantē & nescie
bat quia ih̄s esset. **N**otandū quod maria quę ad
huc de dñi resurrectione dubitabat. retrorsū
conuersa est ut uideret ihm. **Q**uia uidelicet per
eandē dubitationē suā. quasi tergū in dñi faci
em miserat. quę resurrexisse minime credebatur;

14
Sed quia amabat & dubitabat. uidebat & non agnosce-
bat. Feumque illi amor ostenderat. & dubietas ab-
scondebat. **C**uius adhuc ignorantia exprimitur.
cū inferitur. **E**t nesciebat quia ih̄c esset. **Q**uid
dicit ei. **M**ulier quid ploras. quē queris. **I**nterroga-
tur doloris causa. ut augeatur desiderium. **Q**uare
cū nominaret quē querebat. In amore eius ardens
aestuaret. **I**lla aestimans quia hortulanus esset. dicit ei.
Dñe si tu sustulisti eū. dicit mihi ubi posuisti eū. & ego
eum tollā. **F**orsitan non errando hęc mulier erra-
uit. quę ih̄m hortulanū credidit. **A**nnon ei spiri-
taliter hortulanus erat. qui in eius pectore per
amoris sui semina uirtutū uirencia plantabat.
Sed quid est quod uiso eo quē hortulanū credidit.
cui nec dū dixerat quē querebat ait. **D**ñe si tu
sustulisti eū. **Q**uasi enī iam dixisset ex cuius de-
siderio plangeret. eum dicit quē non dixerat.
Sed uis amoris hoc agere solet in animo. ut quem
ipse semp cogitat. nullū aliū ignorare credat.
Recte & hęc mulier quē querit non dicit. et ta-
men dicit. si tu sustulisti eū. quia alteri non pu-
tat incognitū. quē sic ipsa continuo plangit.

desiderio; **D**icit ei ih̄c, **M**aria. Postquā eā cōmūn uo-
cabulo apellauit ex sexu & agnitus non est. **T**ocat ex
nomine. **A**c si aperte dicat. **R**ecognosce eū a quo re-
cognosceris. **P**erfecto quoque uiro dicitur. noui te
ex nomine; **Q**uia homo cōmūne om̄ium nr̄m uocabulū est.
Moyſes uero propriū; **C**ui recte dicitur. quia ex nomi-
ne scitur. **A**c si ei aperte dñs dicat. **N**on te generaliter
ut ceteros. sed specialiter scio; **M**aria ergo quia uocatur
ex nomine recognoscit auctore. atque cū protinus rab-
boni id est magistrū uocat. quia & ipse erat qui que-
rebatur exterius. & ipse qui eam interius ^{ut} quereret
docebat. **I**am uero ab euangelista non subditur
quod mulier fecit. sed ex eo innuitur quod audiuit
cui dicitur. **N**oli me tangere. nondū enī ascendi ad
patrē meū. **I**n his namque uobis ostenditur. quod
maria amplecti uoluit eius uestigia quē recognouit.
sed ei magister dicit noli me tangere. nondū enim
ascendi ad patrē meum. **N**on quia post resurrectionē
dñs tactū rennuic feminarū. cū de duabus ad sepul-
chrū eius scriptū sit. **A**ccesserunt & tenuerunt pedes
eius. **S**ed cur tangi non debeat. ratio quoque addi-
tur cū subinfertur. **N**ondū enī ascendi ad patrē meū.

In corde & enī nrō tunc **IHC** ascendit ad patrē. cū equa-
lis creditur patri; Nam quisquis eū equalē patri non
credit. adhuc in eius pectore ad patrē dn̄i non ascendit;
Ille ergo ihm ueraciter tangit. qui patri filiū coeter-
nū credit. In corde et enī pauli iam ad patrē **IHC** ascen-
derat. cū isdem paulus dicebat; Qui cum in forma dī
esset. non rapinā arbitratus est esse se equalē dō;
Unde iohannes quoque redēptorē nr̄m manu fidei
tetigit. qui ait. In principio erat uerbū & uerbum
erat apud dn̄m. & dī erat uerbū. Om̄a per ipsū facta
sunt; Tangit ergo dn̄m. qui eū patri eternitate sub-
stantie. equalē credit; Sed fortasse aliquis tacita
questionē pulsatur. quomodo filius equalis patri
esse possit; Qua In re humana natura quod admi-
rando comprehendere non ualet. restat ut hoc credi-
bile. ex admiratione alia sciat; Habet nāque. quod
ad hec sub breuitate respondeat; Constat enī quia
ipse creauit matrē. In cuius uirgineo utero ex huma-
nitate crearetur; Quid igitur mirū si equalis est
patri. qui prior est matri. paulo quoq; attestan-
te didicimus. xpm̄ dī uirtutē & dī sapienciam;
Qui ergo filiū minorē putat. patri specialiter

derogat. cuius sapienciã esse ei in equale^m fatetur; Quis
& enĩ homo potens equanimiter ferret. si quis ei di
ceret. magnus quidem es. sed tamen sapiencia tua
te minor est. Ipse quoq; dñs dicit. Ego & pater. unũ
sumus. Sed rursus ait. Pater maior me est; De quo
etiã scriptũ est. Quia subditus erat parentibus suis;
Quid ergo mirũ si ex humanitate sua minore^m se asse
rit patre in celo. ex qua subiectus erat parentibus
suis etiã in terra. Ex qua humanitate. nunc ma
riae dicitur. Vade ad fr̄s meos. & dic eis. Ascen
do ad patrẽ meũ & patrẽ ur̄m. ad dñm meũ &
ad dñm ur̄m. Cũ meũ dicat & ur̄m. cur non cõ
muniter dicit n̄r̄m. sed distincte loquens. Indi
cat quia eundẽ patrẽ & dñm dissimiliter habeat
ipse quã nos. Ascendo ad patrẽ meũ uidelicet
per naturã. & patrẽ ur̄m per grã. Ad dñm
meũ quia descendi. Ad dñm ur̄m. quia ascen
distis. Quia enĩ & ego homo. dñs mihi est. Quia
uos ab errore liberati. dñs est uobis. Distincte
ergo mihi pater & dñs est. quia quẽ ante secu
la dñs genuit. hominẽ in fine seculorũ. me me
concreauit. Venit maria magdalene adnun
cians discipulis. quia uidi dñm & hec dixit

20

mihī; Ecce humani generis culpa ibi absconditur.
unde processit; Quia enī In paradysō mulier uiro
propinavit mortē. a sepulchro mulier uiris nunci
at uitam; Et dicta sui uiuificatoris narrat. que
mortiferi serpentis uerba narrauerat. At si hu
mano generi non uerbis. sed rebus dñs dicat.

De qua manu uobis inlatus est potus mortis. de
ipsa suscipite poculū uitę; **H**ęc de expositione
euuangelicę lectionis succincte transcurrimus.
nunc optulante eodē de quo loquimur dñō. &
resurrectionis eius grām. & pietatis uiscera con
sideremus; **C**icuis enī a morte resurgere uolu
it. ne nrā diu anima In infidelitatis morte re
maneret; **V**nde bene quoque per psalmistā
dicitur. **D**e torrente In uia bibit. propterea
exaltauit caput; In humano quippe genere
ab ipso mundi initio torrentis mortis effluxe
rat. sed de hoc torrente dñs In uia bibit.
quia mortē In transitu gustauit; **A**tq; ideo
exaltauit caput. quia hoc quod moriendo
In sepulchro posuit. surgendo super angelos
leuauit. **E**t inde antiquū hostē In eternū

percussit. unde seuire contra se manus persequen-
cium tēporaliter permisit. Quod aperte dñs beato
iob indicat dicens. Nūquid capies leuiathan hamo.

Per leuiathan quippe. quod additamentū eorum
dicitur. Coetus ille deuorator humani generis
designatur. Qui dū se diuinitatē homini addere
spo spondit. In mortalitatē sustulit. Qui preuaricatio-
nis quoque culpā quā primo homini propinauit. dū
se sequentibus pessima persuasione multiplicat.
poenas eis sine cessatione coaceruat. In hamo autē
esca ostenditur. aculeus occultatur. Hunc ergo
pater omps hamo coepit. quia ad mortē illius uni-
genitū filiū incarnatū misit. In quo & caro passibilis
videri posset. & diuinitas impassibilis uideri non pos-
set. Cūque in eo serpens iste per manus persequen-
cium. escā corporis momordit. diuinitatis aculeus
illū perforauit. Prius uero eū miraculis dñi
cognouerat. sed de cognitione sua. ad dubitatio-
nem cecidit. quando hunc passibilem uidit. Quasi
hamus ergo fauces glucientis tenuit. dū in illo
esca carnis patuit. quā deuorator appeteret.
& diuinitas passionis tēpore latuit que necaret;

In hamo eius incarnationis captus est. quia dū in illo appetit
etiam corporis transfixus est aculeo diuinitatis. Ibi quip
pe Inerat humanitas. que ad se deuoratore duceret.
ibi diuinitas que perforaret. Ibi aperta infirmitas
que prouocaret. ibi occulta uirtus. que raptoris fauce
transfigeret. In hamo igitur captus est. quia inde Ince
rit. unde momordit. Et quos iure tenebat mortales
perdidit. quia eū in cuius non habuit morte. appetere
Immortale presumpsit. Hinc est etiam quod hec eade
de qua loquimur maria uiuit. quia ille pro huma
no genere qui morti nil debebat occubuit. Hinc
est quod nos cotidie ad uitā post culpas reuertimur.
quia ad poenā nrām conditor sine culpa descendit.
Ecce iam antiquus hostis ea que de humano genere
coeperat spolia amisit. supplantationis sue victo
riā perdidit. Cotidie peccatores ad uitā redeunt.
cotidie de eius faucibus redēptoris manu rapuntur;
Vnde bene quoque ad beatū iob uoce dominica
iterū dicitur. Aut armilla perforabis maxillā
eius. Armilla ubi ponitur. ambiendo constringit.
Quid igitur per armillā. nisi circūplectens nos diui
na miscēta designatur. que leuathan istius maxil

lam perforat. dū nobis post perpetrata que prohi-
bit. adhuc penitencie remediū ostendit. **A**rmil-
la enī dñs maxillā leuiathan perforat. quia Inef-
fabili misericordie sue potencia. sic malicie anti-
qui hostis obuiat. ut aliquando eos etiā quos iā
cepit amittat. **E**t quasi ab ore illius cadunt.
qui post perpetratas culpas ad innocenciā redeunt;
Quis enī ore illius semel raptus. maxillā eius euade-
ret. si perforata non esset. **A**nnon In ore petrum
tenuit cū negauit. **A**nnon In ore dauid tenuit.
cū intantā se luxurie uoraginē merisit. **S**ed dū
ad uitā uterque per penitenciā rediit. leuia-
than iste eos aliquomodo quasi per maxillā sue
foramen amisit; **P**er foramen ergo maxille ab eius
ore subtracta sunt. qui post perpetracionē tante
nequicie penitendo redierunt; **Q**uis aut hominū
leuiathan istius ^{of} euadat. ut illicita nulla cōmittat.
Sed hinc cognoscimus. quantū redēptori generis
humani debitores sumus. qui non solū nos In ore
leuiathan ire prohibuit. sed ab ore etiā redi-
re concessit; **Q**ui spē peccatori non abstulit.
qui ^a maxillam eius ut euadendi uia tribueret.

perforavit; ut saltē post morsū fugiat. qui incautus
 prius cauere noluit ne morderetur. **V**bique ergo
 nobis occurrit superna medicina. quia & dedit ho
 mini præceptū ne peccet. & tamen peccanti dedit
 premia ^{ne} desperet. **U**nde cauendū summopere est.
 nequis delectatione peccati leuiathan istius ore
 rapiatur; **E**t tamen si raptus fuerit non desperet.
 quia si peccatū perfecte lugeat. ad huc foramen in ma
 xilla eius inuenit. per quod euadat; **A**d est testis
 diuine misericordie. hec ipsa de qua loquimur maria.
 de qua phariseus dū pietatis fontē uellet obstruere
 dicebat; **N**ic si esset propheta. sciret utique. que
 & qualis est mulier que tangit eū. quia peccatrix
 est. **S**ed laute lacrimis corporis maculas cordis. & re
 deceptoris sui uestigia tetigit. que sua itinera praua
 dereliquit; **S**edebat ad pedes. uerbuque de ore
 illius audiebat. **V**iuenti adhaeserat. mortuū que
 rebat; **U**iuente repperit. que mortuū que siuit;
Tantuque apud eū grā locū inuenit. ut hunc ip
 sis quoque aptis. eius uidelicet nunciis ipsa nun
 ciaret; **Q**uid itaque fr̄s. quid in hac re debemus
 aspicere. nisi immensā misericordiam conditoris nr̄i.

qui nobis uelut Insigno exemplū penitencie
posuit. eos quos per penitenciā uiuere post lap
sum fecit. **P**erpendo & enī petrū. considero
latronē. aspicio zacheum. In tueor mariā
& nihil in his aliud uideo. nisi ante nr̄os ocu
los posita spei & penitencie exempla. **F**or
tasse enī infide lapsus est aliquis. aspiciat pe
trū qui amare fleuit. quod timide nega
uerat. **A**lius contra proximū suū In malicia
crudelitatis exarsit. aspiciat latronē. qui & In ipso
mortis articulo ^{lo} ad uite premia penitendo peruenit.
Alius auaricie estibus anhelans aliena diripuit.
Aspiciat zacheū. qui siquid alicui abstulit. quad
ruplū reddidit. **A**lius libidinis igne succensus.
carnis mundiciā perdidit. aspiciat mariā que
in se amore carnis. igne diuini amoris excoxit.
Ecce om̄ps d̄s ubique. In oculis nr̄is. quos imitari
debeamus obicit. ubique exempla sue miscete
opponit. **M**ala ergo iā displiceant uel expta.
Libenter obliuiscatur om̄ps d̄s quod nocentes fuimus.
paratus est penitenciā nr̄am nobis ad innocenciā
nr̄am deputare. **I**nquinati post aquā salutis.

renascamur ex lacrimis; Itaque iuxta primi pasto-
 ri uocē sicut modo gemitu infantes lac concu-
 pisce. **R**edite paruuli filii ad sinū matris ur̄e
 æternę sapiencię; **S**ugite larga ubera pieta-
 tis dī; **T**ransacta plangite. Imminencia uitate.
Redēptor noster momentaneos fletus ur̄os.
 æterno consolabitur gaudio. qui uiuit & re-
 gnat dī in unitate sp̄s sc̄i per om̄a sęcula sęclorū.

I UENI POST **P**ASCHA. **LEC̄ 30̄i EUVANGEL. SEDIŌH.**

In illo tēpore. **C**ū esset sero die illa una sabbato-
 rū. & fores essent clausę ubi erant discipuli pro-
 pter metū iudeorū. **V**enit ih̄c & stetit in me-
 dio & dicit eis. Pax uobis & reliqua. **I**UENI OMET.

EIVSDĒ **LEC̄V BEATI AGVSVINI. EPI**

Cū ergo esset sero die illa una sabbatorū & fo-
 res essent clausę ubi erant discipuli congrega-
 ti propter metū iudeorū. **V**enit ih̄c & stetit
 in medio & dicit eis; Pax uobis; **E**t hoc cū dixisset
 ostendit eis manus & pedes; **C**lavi enī manus
 fixerant. lancea latus aperuerat. ibi ad du-
 bitantiū corda sananda uulnerū sunt serua-
 ta uestigia. **M**ori autē corporis ubi diuinitas

erat ostia clausa non obstiterunt; Ille quippe
non eis apertus intrare potuit; quo nascente
uirginitas matris inuiolata permanit; Gau-
si sunt ergo discipuli uiso dno; Dixit ergo eis
iterum Pax uobis; Iteratio confirmatio est.
Ipse quippe dat per prophetam promissam pa-
cem super pacem; Sicut misit me pater In-
quit & ego mitto uos; Aequale patri filium
nouimus; sed hic uerba me **M**ediatoris ag-
noscimus; Mediu quippe se ostendit dicen-
do; Ille me & ego uos; Hoc cum dixisset In-
sufflauit & dixit; Accipite spm scm; Insuf-
flando significauit spm scm; non patris soli-
us esse spm sed & suum; Quorum remisit
Inquit peccata remittuntur eis; Et quorum
retinuerit retenti sunt; Ecce caritas
que per spm scm diffunditur; In cordibus
nrus participum suorum peccata dimittit;
eorum autem que non sunt eius participes te-
net; Ideo postea quam dixit; accipite spm
scm; Hoc continuo de peccatorum remissione
ac detentione subiicit; Thomas autem unus

ex duodeci qui dicitur didimus. non erat cum eis
 quando uenit ihu. **D**ixerunt ergo ei alii disci-
 puli; **V**idimus dnm. **I**lle aut dixit eis; **N**isi uide-
 ro in manibus eius fixuram clauorum. & mittam
 digitum meum in locum clauorum. & mittam manum
 meam in latus eius non credam. **E**t post dies octo.
 iterum discipuli eius erant intus. & thomas cum eis.

Venit ihu ianuis clausis. & stetit in medio & dixit.

Pax uobis. **D**emum dicit thome. **I**nfer digitum tuum
 huc & uide manus meas. & adfer manum tuam &
 mitte in latus meum. & noli esse incredulus sed fi-
 delis. **R**espondit thomas. & dixit ei. **D**ns meus.
 & ds meus. **V**idebat tangebatur que hominem. & con-
 fitebatur dm quem non uidebat neque tangebatur.

Sed propter hoc quod uidebat atque tangebatur. il-
 lud iam remota dubitatione credebat. **D**icit ei ihu.

Quia uidisti me credidisti. **N**on ait tetigisti me.
 sed uidisti me. **Q**um generalis quodammodo sensus
 est uisus. **N**am & per alios quattuor sensus nomi-
 nari solet. **V**elut cum dicimus. audi & uide quam
 bene sonet. olfac & uide quam bene oleat. **G**usta
 & uide quam bene sapiat. tange & uide quam bene
 taleat. **V**bique sonit uide. **C**um uisus proprie

non negetur ad oculos pertinere. Unde hic
ipse dñs. **I**fer inquit digitū tuum. & uide ma-
nus meas. **Q**uid aliud agit quā tange & uide.

Nec tamen oculos ille habebat indigito; Ergo
siue Inuendo. siue etiā tangendo. quia uidisti
me inquit credidisti; Quāuis dici possit ita non
ausū fuisse discipulū tangere. cū se offerret
ille tangendū. **N**on enī scriptū est. & teti-
git thomas. sed uidit; **A**spiciendo tantū. siue
etiā tangendo uiderit & crediderit; **I**llud quod
sequitur. **M**agis genciū fidē predicat. atque cō-
mendat. **B**eati qui non uiderunt. & crediderūt.

Preteriti tēporis usus est uerbis. tāquā ille qui
quod erat futurū. In sua nouerat predestina-
tione iā factū; **S**ed iam sermo iste prolixita-
te cohibendus est. donabit dñs ut de his que res-
tant alias disputemus; **DOM̄. IN OCTABAS PAS-**

ICHE. **LECTIO SĀI EVVANGĒI SĀDM IOHANNĒ**
In illo. **T**homas unus ex duodecī qui dicitur di-
dimus. non erat cū eis quando uenit ih̄c. Dixe-
runt ergo alii discipuli. Vidimus dñm. & reliq̄.

I TĒ OMELIA EIVSDĒ LEC BEATI GREGORII.
PAPĒ

25
Prima lectionis huius euuangelicę questio animum
pulsat. quomodo post resurrectionē corpus domi
nicū uerū fuit. quod clausis ianuis ad discipulos
ingredi potuit; **S**ed sciendū nobis est quod diuina
operatio si ratione comprehenditur. non est ad
mirabilis. nec fides habet meritū. cui humana
ratio prebet experimentū. **S**ed hec ipsa redē
ptoris nrī opera que ex se met ipsis comprehen
di nequaquā possunt. ex alia eius operatione
pensanda sunt. ut rebus mirabilibus fidē pre
beant facta mirabiliora; **I**llud em̄ corpus dñi
Intrauit ad discipulos ianuis clausis. Quod uideli
cet ad humanos oculos per natiuitatē suā clau
so exiit utero uirginis. Quid ergo mirū si clau
sis ianuis post resurrectionē suā In eternū iam
uicturus intrauit. qui mortuus ueniens non
aperto utero uirginis exiit. **S**ed quia ad illud
corpus quod uideri poterat fides incuenciū dubi
tabat. Ostendit eis protinus manus & latus; **P**alpan
dā carnē prebuit. quā clausis ianuis introduxit;
Qua in re duo mira & iuxta humanā rationē sibi
ualde contraria ostendit. **D**ū post resurrectionē

corpus suū & incorruptibile. & tamen palpabile de-
monstrauit. Nam & corrūpi necesse est quod palpa-
tur. & palpari non potest quod non corrūpit. Sed
muro modo atq; In estimabili redēptor noster & incor-
ruptibile post resurrectionē & palpabile corpus exhibu-
it. ut monstrando incorruptibile mutaret adpremiū.
prebendo palpabile formaret adfidē. Et incorrupti-
bile se ergo & palpabile demonstrauit. ut profecto esse
post resurrectionē ostenderat corpus suū. & eiusde
nature. & alterius gte; Dicit eis; Pax uobis; Sicut
misit me pater & ego mitto uos. S; Pater filiū misit.
qui hunc pro redēptione generis humani incarna-
ri constituit; Quē uidelicet immundo uenire ad pas-
sionē uoluit. sed tamen amauit filiū quē ad pas-
sionē misit; Electos uero aptos dñs non ad mundi
gaudia. sed sicut ipse missus est ad passionē immundū
mittit; Quia ergo & filius amatur a patre. & tamen
ad passionē mittitur. Ita & discipuli amantur a dño.
qui tamen ad passionē mittuntur immundo; Itaq;
dicit; Sicut misit me pater. & ego mitto uos;
Id est ea caritate uos diligo. cū inter scandala per-
secutorū mitto. quia me caritate pater diligit.

26

quē uenire ad tolerandas passiones fecit; Quāuis mit-
ti etiā iuxta naturā diuinitatis possit intellegi; **E**
enī ipso a patre filius mitti dicitur. quo a patre genera-
tur; **N**ā quōq; sem̄ sp̄m qui cū sit coequalis patri & filio.
non tamen incarnatus est. isdem se filius mittere pro-
hibet dicens; **C**ū uenerit paraclitus quē ego mitto
uobis a patre; **S**i enī mitti solūmodo incarnari de-
beret intellegi. sc̄i proculdubio sp̄s nullomodo dice-
retur mitti. qui nequaquā incarnatus est; **S**ed eius
missio ipsa processio est. qua de patre procedit & fi-
lio; **S**icut itaque sp̄s mitti dicitur quia procedit.
ita & filius mitti non incongrue mitti dicitur
quia generatur; **H**oc cū dixisset. in sufflauit & di-
xit eis; **A**ccipite sp̄m sem̄; **Q**uerendū nobis est quid
est quod sp̄m sem̄ dñs noster. & semel dedit inter-
ra consistens. & semel celo presidens; **N**eque enī
alio in loco datus. sp̄s sc̄i aperte monstratur.
nisi cū per insufflationē percipitur. & post mo-
dū cū de celo ueniens | linguis uariis demonstra-
tur; **C**ur ergo prius in terra discipulis datur.
post modū de celo mittitur. nisi quod duo
sunt precepta caritatis. **D**ilectio uidelicet di-

& dilectio proximi; **I**n terra datur sp̄s ut diliga-
tur proximus. **E** celo datus sp̄s ut diligatur
d̄s; **S**icut ergo est una caritas & duo pre-
cepta. Ita est unus sp̄s & duo data; **P**rius a
consuetudine dñō in terra post modū e celo.
quia in proximi amore discitur. qualiter
perueniri debeat ad amorē d̄i; **V**nde is-
dē iohannes dicit. **Q**ui non diligit fr̄m
suū quē uidet. dñm quē non uidet quomo-
do potest diligere. & ante quidē discipu-
lorū mentibus isdē sp̄s ^{sc̄i} in erat ad fidem
sed tamen manifesta datione non nisi
post resurrectionē datus est; **V**nde scrip-
tū est; **N**ondū em̄ erat sp̄s datus. quia nondū
erat **is̄c** glorificatus; **U**nde etiā per moysen
dicitur; **S**uxerunt mel de petra. & oleū de
firma petra; **N**eque enī quicquā tale iuxta
hystoriā legitur. si tota testamenti ueteris
series recensatur. nusquā de petra mel. nusquā
oleū ille populus suxit; **S**ed quia iuxta pauli
uocē petra erat xp̄c. m̄ et de petra
suxerunt. quia eiusdē redēptoris nr̄i facta

& miracula uiderunt; **O** leu uero de firma
 petra suxerunt. qui effusione sci sps post re-
 surrectione eius ungui meruerunt; **Q**uasi
 ergo infirma petra mel dedit. quando ad
 huc mortalis dñs miraculorū suorū dulcedi-
 nē discipulis ostendit; **S**ed firma petra ole-
 um fudit. quia post resurrectionē suā factus
 iam impassibilis. per afflationē sps donum
 scē unccionis emanauit; **D**e hoc oleo per
 propheta dicit; **C**onputrescet iugū afa-
 cie olei; **S**ub iugo quippe tenebamur de-
 monice dominationis. sed uncti sumus oleo
 sps sci; **E**t quia nos grā libertatis unxit. demo-
 nice dominationis iugū putruit. **P**aulo attestan-
 te qui ait; **U**bi sps dñi. ibi libertas; **S**ciendū
 uero est. quod hi qui prius spm scm habuerunt.
 ut & ipsi innocenter uiuerent. & predicatione
 quibusdā prodesse. **I**dcirco hunc post resur-
 rectionē dñi patienter acceperunt. **U**t prodes-
 se non pauci sed pluribus possent; **V**nde & in
 hac ipsa datione sps dicitur; **Q**uorū remiseri-
 tis inquit peccata remittuntur eis. & quo.

si r̄u retinueritis retenta sunt. **L**ibet intueri
illi discipuli ad tanta onera humilitatis uocati
ad quantum culmen glorie sint perducti;
Ecce non solum de semet ipsis securi fiunt. sed
etiam aliene obligationis potestatem relaxati
onis accipiunt. **P**rinicipatum super in iudicis
sorcuntur. ut uice di quibusdam peccata reti
neant. quibusdam relaxent. **S**ic sic eos ad o
decebat erigi. quantum pro do consenserunt hu
miliari. **E**cce qui districtum di iudicium metuit
animarum iudices fiunt. & alios danant uel libe
rant. qui semet ipsos damnari metuebant. **H**orum
profecto nunc in ecclesia epi locum tenent. **S**oluen
di ac ligandi auctoritatem suscipiunt. qui gradum
regiminis sorcuntur. **G**randis honor. sed gra
ue pondus istius est honoris. **D**urum quippe est.
ut qui nescit tenere moderamina uitae suae.
iudex uitae fiat aliene. **E**t plerumque contingit
ut hunc iudicium locum teneat. cui ad locum uita mi
nime concordat. **A**c sepe agitur. ut uel dam
net in meritos. uel alios ipse ligatos soluat.
Sepe in soluendis ac ligandis subditis suis uolun

tatis motus. non autē causarū merita sequitur.

Vnde fit ut ipsa alligandi & soluendi potestate se pri
uet. qui hanc pro suis uoluntatibus & non pro
subiectorū moribus exercet. **S**epe fit ut erga
quēlibet proximū odio uel grā moueatur pastor.

Iudicare autē digne de subiectis nequeunt. qui in
subditorū causis sua uel odia uel grām sequunt.

Vnde recte per prophetā dicitur. **M**ortificabant
animas que non moriuntur. & uiuificabant ani
mas que non uiuunt. **N**on morientē quippe

mortificat. qui iustū dāpnat. **E**t non uicuriū
uiuificare nititur. qui reum supplicio absolue
re conatur.

Cause ergo pensande sunt. & tunc
ligandi atq; soluendi potestas exerenda. **V**iden
dū que culpa aut que sit penitencia secuta

post culpā. **U**t quos omps dñs per compunctio
nis grām uisitat. illos pastoris sententia absol
uat.

Tunc enī uera est absolutio presidentis.
cū interni arbitriū sequitur iudicis. **Q**uod

bene quidem qua triduanā mortui resurre
ctio ^{illa} significat. que uidelicet demonstrat

quia prius mortuū dñs uocauit & uiuificauit

dicens: **L**azare ueni foras; & post modū is qui uiuens
egressus fuerat a discipulis est solutus. sicut scrip-
tū est. **C**uique egressus esset qui fuerat ligatus
Institis. tunc dixit discipulis; **S**oluite eū & since
abire. **E**cce illū discipuli iā uiuentē soluunt
que magister resuscitauerat mortuū. **S**i enim
discipuli lazarū mortuū soluerent. foetore
magis ostenderent quā uirtute; **E**x qua consi-
deratione intuentū est. quod illos nos debe-
mus per pastorale auctoritate ^{et m...} soluere. quos
auctore nrm cognoscimus per suscitante grām
uiuificare. **Q**ue nimirū uiuificatio ante ope-
rationē rectitudinis. In ipsa iā cognoscitur con-
fessione peccati; **U**nde & huic ipso mortuo la-
zaro nequaquā dicitur reuiuiscere. sed ueni
foras; **O**mnis quippe peccator dū culpā suā
Intra conscienciā abscondit. Introrsus latet.
In suis penetrabilibus occultatur; **S**ed mortu-
us uenit foras. cū peccator suas nequicias spon-
te confitetur. **L**azaro ergo dicitur ueni foras;
Ac si apertō cuilibet mortuo in culpa diceret;
Cur reatū tuū Intra conscienciā abscondis.

foras iam p confessionē egredere . quia apud te inte
nus p negationē lateſ; ueniat itaq; foras mortuus
id est culpā ſuā confiteatur peccator .

Venientē uero foras ſoluant diſcipuli . ut paſtores ecclē ei poenā debeant amouere quā meruit . qui non erubuit confiteri quod fecit . **N**ec de ſolutionis ordine breuiter dixerim . ut ſub magno modera

mine paſtores ecclē uel ſoluere . ſtudeant uel ligare . **S**ed utrū iuſte an iniuſte obliget paſtor . paſtoris ſentencia ^{tamen} gregi timenda eſt ne uſ qui ſub eſt . & cū iniuſte forſitan ligatur . ipſā obligationis ſue ſentenciā ex alia culpa mereat

Paſtor ergo uel abſoluere indiſcretē timeat uel ligare . ſi autē qui ſub manu paſtoris eſt ligari timeat uel iniuſte . **N**ec paſtoris ſui iudiciū temere reprehendat . nec & ſi iniuſte **L**igatus eſt ex ipſa tunc de diſprehenſionis ſuperbia culpa que non erant ~~ſua~~ ~~uſque~~ ~~ſub~~ ~~ſua~~ ~~hęc~~ ~~bre~~ ~~uiter~~ ~~per~~ ~~exceſſū~~ diximus . ad expoſitionis ordinē redeamus .

Thomas ſatū unus ex duodecī qui dicitur didimus . non erat cū eis quando uenit ihſ . **I**ſte unus diſcipulus deſuit . uenerſus quod geſtū eſt audiuit .

audita credere renuit. Venit iterum dominus &
non credenti discipulo latus palpandum pre-
buit. manus ostendit. & ostensa suorum cic-
atrice uulnerum infidelitatis illius uulnus sa-
nauit. **Q**uid fratres karissimi. quid inter hec animad-
uertitis. nunquid casu gestum creditis. ut electus
discipulus tunc de esset. Post autem ueniens
audiret. audiens dubitaret. dubitans palpa-
ret. palpans crederet. non ob casum sed diui-
na dispensatione gestum est. **E**git namque
deus miro modo diuina clemencia. ut discipulus
dubitans. dum in magistro suo uulnera palpa-
ret carnis. In nobis uulnera sanaret infide-
litatis. Plus enim nobis chome infidelitas ad
fidem. quam fides credendencium discipulorum
profuit. **Q**uia dum ille ad fidem palpando re-
ducitur. nostra mens omni dubitatione post-
posita in fide solidatur. **S**ic quippe dis-
cipulum post resurrectionem suam dubitare per-
misit. nec tamen in dubitatione deseruit.
Sicut ante natiuitatem suam habere maria spon-
sum uoluit. qui tamen ad eius nuptias non uenit.

30

Nam ita factus est discipulus dubitans & palpans
testis uere resurrectionis. sicut sponsus matri
fuerat custos integerrime uirginitatis. Palpauit
autē. & exclamauit. **D**ñs meus. & dñs meus. Dicit
ei **ih̄c**. **Q**uia uidisti me credidisti. Cum paulus a
postolus dicat. **E**st autē fides sperandarū substan
cia rerū. argumentū non apparentū. **P**rofecto
liquet quia fides illarū rerū argumentū est que
apparere non possunt. **Q**ue & enī apparent. iam fidē
non habent sed agnitionē. **D**ū ergo uidit tho
mas. dū palpauit. cur ei dicitur. quia uidisti
me credidisti. sed aliud uidit. aliud credidit.

A mortali quippe homine. diuinitas uideri non po
tuit. hominē igitur uidit. & dñm confessus est di
cens. **D**ñs meus. & dñs meus. **V**idendo ergo cre
didit. quia considerando uerū hominē hunc
dñm quē uidere non poterat exclamauit.

Latificat ualde quod dissequitur. **B**eati qui non
uiderunt & crediderunt. **I**n qua nimirū sen
tencia. nos specialiter signati sumus. qui eū
quē carne non uidimus. mente retinemus.

Nos signati sumus. sed si fidē nrām operibus se
sequimur.

Ille & em̄ uere credit. qui exercet operando quod
credit. Quo contra ^{de} his qui fidē nomine tenus reti-
nent. paulus dicit. **C**onfiteantur se nosse dñm. fac-
tus autē negant. **N**unc iacobus ait. **F**ides sine ope-
ribus mortua est. **N**unc ad beatū iob de antiquo
hoste generis humani dñs dicit. **A**bsorbebit flu-
uuium & non mirabitur. & habet fiducia quod
influat iordanis in os eius. **Q**uis est em̄ per flu-
uuium designatus. nisi humani generis fluxus.
quod uidelicet genus ab ortu ad finē defluit.
& quasi aque more usque ad cōpetentē termi-
nū ex carnis liquore percurrit. **Q**uid uero per
iordanem. nisi baptizatorū forma signatur.
quia in iordane flumine. ipse auctor redēptio-
nis nr̄e baptizari dignatus est. **R**ecte iordanis
nomine eorū multitudo exprimitur. qui in tra-
sacramentū baptismatis tenentur. **A**ntiquus
ergo hostis humani generis fluiuū absorbit.
quia a mundi origine usque ad redēptoris ad-
uentū. uix paucis electis euadentibus in uentrē
sue malicie genus humanū traxit. **D**e quo re-
cte dicitur. **A**bsorbebit fluiuū & non mirabitur.

31
quia pro magno non habet. cū infideles rapit. Sed
graue est ualde quod subditur. Et habet fiducia
quod influat iordanis in os eius. Quia post quam
infideles quosque in mundi origine rapuit ad
huc se posse suscipere etiam fideles presumit.
Nam ore pestifere per suasionis eos cotidie deuo
rant. In quibus a confessione fidei reproba uita
discordat. Hoc ergo fr̄i km̄i tota intentione
per timescite. hoc apud uos sollicita mente cogi
tate. Ecce pascalia sollempnia agimus sed ita
uiuendū nobis est. ut per uenire ad eterna
festa mereamur. Transeunt cuncta que tē
poraliter festiua celebrantur. Curate qui his
sollemnitatibus interestis. ne ab aeterna sollem
nitate separemini. Quid prodest inter esse festis
hominū. si de esse contingat festis angelorū. umbra
uenture sollemnitatis est sollemnitas presens. Idcirco
hanc annue agimus. ut ad illā que non est annua sed
continua perducamur. Cū hec statuto tempore gerit.
ad illius desiderium memoria nr̄a refriquetur. Frequen
tatione ergo gaudii tēporalis ad eterna gaudia mens
incalescat & ferueat. ut ex ueritate leticie per fru
atur. in patria. quod de umbra gaudii meditatur in uia.

Vitā igitur uram fratres mores q; componite. Is
qui mortis resurrexit ex morte. quā districtus
In iudicio ueniat pre uideat. **C**erte In die tre-
mendi examinis sui. cū angelis cum archangelis. cū
thronis & dominationibus. cū principatibus & potes-
tatibus apparebit. celis ac terris ardentibus. cunc-
tis uidelicet elementis In sui obsequi terrore
comotis. **H**unc ergo tanti pauoris iudicē ante
oculos ponite. **U**t hunc cū uenerit non timidi sed
securi uideatis. **V**imendus ergo est ne timeatur

Terror eius nos ad usum bonę operationis exerceat
Metus illius. a prauitate uitā nrām conpescat.
Mihi fr̄s credite. quia tanto tunc erimus securi
de eius presentia. quanto nunc esse saginimus
suspecti de culpa. **C**erte si aliquis ^{ur̄m} cum
suo aduersario causā dicaturus In medio iudicio
die crastino esset exhibendus. totā fortasse no-
ctem In somnē duceret. quid sibi dici posset.
quod obiectionibus responderet. secū sollicita
& estuante mente uersaret. **N**e me
Inueniret asperū ^{uehementē} metueret. ne apud me ap-
paret. noxius formidaret. **I**t quis ego.
aut quid ego. nimirū non longe post futurus.

post hominē uermis. ac que post uermē puluis.

Si ergo tanta cura pertimescitur. iudiciū pulueris. qua intentione cogitandū est. qua formidine prouidendū. tante iudiciū maiestatis. sed quia sunt nonnulli qui de resurrectione carnis incerti sunt.

Et tunc rectius docemus. si etiam cordiū urōrū questionibus occultis occurrimus. pauca nobis de ipsa resurrectionis fide loquenda sunt.

Multi & enī sicut & nos aliquando fuimus. dum carnē in putredinē ossa que in puluerē redigi per sepulchra conspiciunt reparari expuluerē carnē & ossa diffidunt.

Sic que apud se quasi ratiocinantes dicunt. Quando expuluerē homo reducitur. quando agitur ut cinis ametur. quibus breuiter respondemus. quia longe minus est dō. reparare quod fuit. quā creasse quod non fuit.

Aut quid mirū si hominē expuluerē fecit. qui simul omā ex nihilo creauit. mirabilius nāq; est celū ac terrā ex nullis existentibus condidisse. quā ipsū hominē ex terra reparare.

Sed cinis attenditur & incarnē redire posse desperatur. & diuine operationis uirtus comprehendī quasi ex ratione

queritur. Qui scilicet hec idcirco in suis cogitatio-
nibus dicunt. quia eis cotidiana di' miracula ex as-
siduate uiluerunt. Nam ecce in uno grano par-
uissimi seminis latet tota que nascitura est arbo-
ris moles. **C**onstituamus ergo ante oculos cuius-
libet arboris mirā magnitudinē. **C**ogitemus
unde oriendo coepit. que ad tantā molē cres-
cendo per uenit. Inuenimus procul dubio eius
originē paruissimū semen. **C**onsideremus nunc
ubi in illo paruo grano seminis latet fortitu-
do ligni. asperitas corticis saporis odorisque
magnitudo. ubertas fructuū. uiriditas foliorū.
Concretatū namq; seminis granū non est uali-
dū. **U**nde ergo processit ligni duricia. non est
asperū. unde asperitas corticis erupit. non est
saporū. unde sapor infructibus. olfactu nil
redolet. unde odor infructibus. **F**lagrat
nil in se uiride ostendit; unde foliorū uiri-
ditas exiit. **C**uncta ergo in semine simul
latent. que tamen non simul ex semine pro-
deunt. **E**x semine quippe. producitur ra-
dix. **E**x radice prodit uirgultū. ex uirgul-
tu. ortur fructus. Infructu etiā producitur

semen. **A**ddamus ergo quia & semen latet
 In semine. **Q**uid igitur mirū. si ossa. nervos.
 carne. capillosq; reducat expulvere. qui lignū
 fructus. folia. In magna mole arboris ex par
 uo cottidie semine restaurat. **C**ū ergo dubi
 tans animus. de resurrectionis potencia ratio
 nem querit earū rerū ei questiones inferen
 de. sunt. que & incessanter fiunt. & tamen
 ratione comprehendi nequaquā possunt.

Ut dū non ualet exuisione rei penetrare.
 quod conspiciat. de promissione diuine po
 tēte credat quod audit. **I**lla ergo frī uobiscū
 Kmī promissa cogitate. queque cū tēpore
 transeunt. uelut iam dimissa despiciat. **A**d huius
 resurrectionis glām quam in se ueritas ostendit
 tota Intentione festinate. terrena desideria
 que ab auctore separant fugite. **Q**uia tanto
 altius ad conspectū dī omnipotentis pertingi
 tis. quanto mediatorē dī & hominū singulari
 ter amatis. **Q**ui uiuit & regnat cū patre
 In unitate spī scī dī per omā sc̄ta sc̄torū am̄.

**LECTIO SC̄I EUUAN
 GELII SECUNDUM IOHANNEM**

In illo dixit ih̄s discipulis suis. Hoc est preceptū
meū ut diligatis inuicē sicut dilexi uos. & reliq̄
Cum cuncta sacra eloquia dominicis plena sint
preceptis. quid est quod de dilectione quasi
de singulari mandato dñs dicit. Hoc est prece
ptū meū ut diligatis inuicē. nisi quia omē
mandatū de sola dilectione est. & om̄a unū
preceptū sunt. quia quicquid preceptur. In so
la caritate solidatur. Ut enī multi arboris
rami ex una radice procedunt. sic multe uir
tutes ex multa caritate generantur. Nec
habet aliquid uiriditatis ramus boni operis.
si non manet in radice caritatis. Precepta ergo
dominica & multa sunt & unū. Multa per di
uersitatē operis. unū in radice dilectionis. Qua
liter autē ista dilectio si tenenda ipse insinuat.
qui in plerisque scripturę suę sententiis. & a
micos iubet diligere in se & inimicos diligere propter
se. Ille enī ueraciter caritatē habet. qui & ami
cū diligit in dō. & inimicū diligit propt̄ dñm.
Nam sunt non nulli qui diligunt proximos. sed
per affectū cognationis & carnis. Quibus ta
men in hac dilectione sacra eloquia non con

tradunt. Sed aliud est quod sponte impendi-
tur nature. aliud quod preceptis domini
cis ex caritate debetur oboediencia. Nimi-
rū & proximū diligunt. & tamen illa sublimia
dilectionis proemia non adsecuntur. quia
amorem suū non spiritalem sed carnalem impen-
dunt. Proinde cū dñs diceret. Hoc est man-
datū meū ut diligatis inuicē proximos ad-
didit. Sicut dilexi uos. Ac si aperte dicat
Ad hoc amate. ad quod amari uos. Qua in re
frī hñi sollerter intuendū est. quod anti-
quus hostis dū mentē nrām ad rerū tēpo-
raliū delectationē trahit. Infirmiore con-
tra nos proximū excitat. qui ea ipsa quæ
diligimus auferte moliat. Nec curat anti-
quus hostis hec faciens ut terrena tollat.
sed ut caritatē feriat in nobis. Nā in odium
repente exardescimus. & dū foris inuicti
esse cupimus. Intus grauiter ferimur. Dū par-
ua foris defendimus. Intus amittimus maxima.
Quia dū rē diligimus tēporale. uerā amitti-
mus dilectionē. Omis quippe qui nrā tollit.

Inimicus est. Sed si odio habere coeperimus
Inimicū. intus est quod perdimus. Cū ergo
aliquid exterius a proximo patimur. contra oc-
cultū raptorē internus uigilemus. Qui nū quā
melius uincitur. nisi cū raptor exterior amat.
¶ Na quippe & sūma ^{est} probatio caritatis. si & ipse
diligatur qui aduersatur. Hinc est quod ipsa
ueritas & crucis patibulū sustinet. & tamen
ipsis suis persecutoribus affectū dilectionis in-
pendit dicens. pater ignosce illis. non enī
sciunt qui faciunt. Quid ergo mirū si inimi-
cos diligant discipuli dū uiuunt. quando &
tunc inimicos diligit magister cū occiditur.
Cuius dilectionis sūmā exprimit. cū subiungit.
Maiorē hac dilectionē nemo habet. ut animā suā
ponat quis amicis suis. Mori etiā dñs pro inimi-
cis uenerat. & tamen posturū se animā pro a-
micis dicebat. Ut profecto nobis ostenderet. quia
cū diligendo, lucrū facere de inimicis possumus.
etiam ipsi amici sunt qui persequuntur. Sed ecce
nos usque ad mortē nemo persequitur. Unde
ergo probare possumus. an diligimus amicos.

sed est quod in pace scē ecclē fieri debeat. Vnde
 clarescat. si persecutionis tēpore mori pro dile
 ctione ualeamus. **C**erte idē iohannes dicit. Qui
 habuerit substantiā mundi. & uiderit fratrem
 suū necesse habere & clauerit uiscera sua ab
 eo. quomodo caritas dī manet in eo. Hinc
 etiā iohannes baptista ait. **Q**ui habet duas
 tunicas. det non habenti. **Q**ui ergo tran
 quillitatis tēpore non dat. pro dō tunicam
 suā. quādo in persecutione daturus est ani
 mā suā. **V**irtus ergo caritatis ut inuicta
 sit in perturbatione. nutriatur per miseri
 cordiā in tranquillitate. **Q**uatenus omnipotenti
 dō primū discat sua impendere. & postmodū se.

Sequitur. **V**os amici mei estis. **Q**uanta est miseri
 cordia conditoris nri. **S**erui digni non fuimus. &
 amici uocamus. **Q**uanta est dignitas hominū esse
 amicos dī. sed audistis g̃tam dignitatis. audistis
 & labore certaminis. **S**i feceritis que ego preci
 pio uobis. amici mei estis. si ea que precipio fa
 citis. **A**c si aperte dicat. **G**audetis de culmine.
 pensate quibus laboribus peruenitur ad culmen.
Certe dum filii zebedei interueniente

matre quererent. ut unus a dextris & alius a sin-^{di}
istris sedere debuissent. audierunt. Potestis bibe-
re calicē quē ego bibiturus sū. Iam locū celsitu-
dinis querebant. ad uiam illos ueritas reuocat. per
quā ad celsitudinē uenirent. Ac si dicatur. Iam
uos locus delectat celsitudinis. sed prius uia ex-
erceat laboris. Per calicē pertingitur ad ma-
iestatē. Si mens ur̄a appetit quod demulcet.
prius bibite quod dolet. Sic sic per amarū po-
culū confectionis. peruentur ad gaudiū salutis.

Iam non dicā uos seruos. quia seruus nescit quid fa-
ciat dominus eius. Vos autē dixi amicos. quia
om̄a quęcūque audiui a patre meo nota feci
uobis. Que sunt om̄a que audiunt a patre suo.
que nota fieri uoluit seruis suis. ut eos effice-
ret amicos suos. nisi gaudia interne caritatis.
nisi festa illa superne patrię. que nr̄is cotidie
mentibus per aspirationē sui amoris imprimit.
Dū em̄ audita super celestia amamus. amata iā
nouimus. quia amor ipse noticia est. Om̄a ergo
eius nota fecerit. qui a terrenis desideriis immu-
tati amoris summi facibus ardebant. Istos uero
amicos dī aspexerat propheta. cū dicebat.

Mihi autē nimis honorificati sunt amici tui dī
 Amicus enī quasi animi custos uocatur. Quia
 igitur psalmista prospexit electos dī a mundi
 huius amore separatos. custodire in mandatis
 celestibus uoluntatē dī. miratus est amicos dī
 dicens. **M**ihi autē nimis honorificati sunt. Ami
 ci tui dī. **E**t tamquā si ab eo protinus causā ho
 noris tanta nobis insinuari quereremus. ilico
 adiunxit. Nimis confortatus est principatus eorū.
Ecce electi dī carnē domant. spm̄ roborant. de
 monibus Imperant. uirtutibus coruscant. Pre
 sentia despiciunt. æternā patriā cū uoce mo
 ribus predicant. **E**am etiā moriendo diligunt.
 atq; ad illā per tormenta percingunt. **O**ccidi
 possunt. & flecti nequeunt. Nimis ergo con
 fortatus est principatus eorū. In ista ipsa pas
 sione qua ceciderunt in morte carnis. uideate
 quantū fuerat culmen mentis. **U**nde hoc nisi
 quia confortatus est principatus eorū. **S**ed si
 magni forsitan pauci sunt. subiunxit. **D**imune
 rabo eos & super harenā multiplicabuntur.
Totū mundū fratres aspiciete. **m**artyribus est
 plenus. **I**am pene tot qui uideamus non sumus.

quot ueritatis testes habemus. **D**ō ergo nume-
rabiles nobis super arenā multiplicati sunt.
quia quanti sint a nobis comprehendi non possunt
Sed quisquis ad hanc peruenit dignitatē. ut a-
micus uocetur dī. se se in se conspiciat. **D**ona
autē que per fecit super se. nihil suis meritis
tribuat. ne ad inimicicias erūpat. **U**nde & sub-
ditur. **N**on uos me elegistis. sed ego elegi uos
& posui uos ut eatis & fructū adferatis. & fru-
ctus uester maneat. **P**osui ad grām. **P**lanta-
ui ut eatis uolendo. fructū adferatis operan-
do. **F**atis enī uolendo dixi. quia uelle aliquid
facere mente ire est. **Q**ualē uero fructum
afferre debeant subditur. **E**t fructus uester
maneat. **O**mne quod secundū presens scdm la-
boramus. uix usque ad mortē sufficit. **M**ors
namq; interueniens. fructū nr̄i laboris
abscidit. **Q**uod uero pro æterna uita agit.
etiā post mortē seruatur. **E**t tunc appa-
rere incipit. cū laborū carnaliū fructus
coepert non uideri. **I**bi ergo illa retribu-
tio inchoat. ubi ista terminatur. **Q**uisquis
igitur iam eterna cognouit. apud eius

eius animū tēporales fructus uilescant. Tales
 fructus operemur. qui maneant. Tales fruc
 tus operemur. qui cū mors cuncta interimat.
 ipsi exordium a morte sumant. Nam quod a
 morte incipiat fructus dī. testatur propheta
 qui dicit. Cū dederit dilectis suis somnū. hec
 est hereditas dñi. Omnis qui dormit. in morte.
 perdit hereditatē. Sed cū dederit dilectis suis
 somnū. hec est hereditas dñi. quia electi dī post
 quā peruerint ad mortē. tunc inuenient here
 ditatē. Sequitur. Vt quod cūque petieritis
 patrē in nomine meo det uobis. Ecce hic di
 cit quod cūque petieritis patrē in nomine meo
 det uobis. Rursū alibi per eundē euuange
 listā dicit. Siquid petieritis patrē in nomine
 meo det uobis. Usque modo non petistis quic
 quā in nomine meo. Sic omne quod petimus
 in nomine filii. dat nobis pater. Quid est quod
 paulus ter dñm rogauit & exaudiri non me
 ruit. sed dictū est illi. Sufficit tibi gratia
 mea. Nam uirtus in infirmitate perficitur

Numquid ille tā egregius predicator in filii

non.
nomine petit. quare non accepit quod petit.
quomodo ergo uerū est. quia quicquid petierimus
in nomine filii dat nobis pater. si auferri
a se angelū satane petit ap̄t̄s in nomine
filii. & tamen quod petit non accepit.

Sed quia nomen filii in̄ est. **I**H̄C autē salua
tor uel etiā saluataris dicitur. Ille ergo
in nomine saluatoris petit. qui illud petit
quod ad uerā salutē pertinet. Nā si id quod
non expediat petitur. non in nomine ih̄u peti
tur pater. Vnde & eisdem ap̄t̄s adhuc infirman
tibus dñs dicit. Usque modo non petistis quicquā
in nomine meo. Ac si aperte diceretur. Non
petistis in nomine saluatoris. qui nescitis
querere eternā salutē. Hinc est quod pau
lus non exauditur. Quia si liberaretur a tēp
tatione. ei non proderat ad salutē. Ecce
uidemus fr̄s Km̄i. quanti multi ad sollempni
tatē martyris conuenistis. Genua flecti
tis. pectus tunditis. uoces orationis ac con
fessionis emittitis. faciē lacrimis rigatis.

Sed pensate queso petitiones ur̄as. Vide

288
te si in nomine ihu petitis. Id est si gaudia salutis eter-
ne postulatis. In domo enim ihu ihm non queritis si in
eternitatis templo in portune pro temporalibus oratis

Iccē alius in oratione querit uxore. alius petit uillam

Alius postulat ueste. Alius dari sibi postulat alimentū.

Et quidem cū hec idesunt. ab omnipotenti dō petenda sunt

Sed meminisse continue debemus. quod ex mandato.

eiusdē nr̄i redēptoris accepimus. Querite primū re-

gnū dī & iusticiā eius. & hec om̄a adicientur uo-

bis. **I**t hec utique ab ih̄v petere non est errare.

si tamen non nimie petantur. Sed adhuc quod

est grauius. alius postulat mortē Inimici. **I**unq;

quē gladio non potest. persequitur oratione

It uiuit adhuc qui maledicetur. & tamen is qui ma-

ledict. iam de morte illius reus tenetur. Iubet

autē dī ut diligatur inimicus. & tamen rogatur

dī ut occidat inimicū. Quisquis itaque sic orat.

In ipsis suis precibus contra conditorē pugnat.

Vnde & sub iude specie dicitur. Fiat oratio eius in

peccatū. Oratio quippe in peccato est. illa petere

que prohibet ipse qui petitur. **A**inc ueritas dicit.

Cum statis adorandū. remittite siquid habetis in

cordibus ur̄is. Quā uirtutē remissionis apercius

ostendimus. si unū testimoniū testamenti ueteris profe-
ramus. **C**erte cū iudea conditoris sui iusticiā culpā exi-
gentibus offendisset. prophetā suū ab oratione dñi
prohibens dicit. **N**on assumes laudē & orationē pro
eis. **S**i moyses & samuel steterint corā me. non est
anima mea ad populū istū. **Q**uid est quod inter mis-
sis relictis que tot patribus soli moyses & samuel ad
mediū deducuntur. quorū mira optinendi uirtus
ostenditur. dū nec ipsi posse Intercedere dicuntur.

Ac si aperte dñs dicat. **N**ec illos audio. quos propter
magnū petitionis sue meritū minime contemno.

Quid ergo est quod moyses & samuel ceteris patribus
in postulatione preferuntur. nisi quod duo hi tan-
tummodo in cuncta testamenti ueteris serie etiam
pro inimicis suis leguntur exorasse. **U**nus a populo
lapidibus impetratur. et tamen pro lapidatore suo
dñm deprecabatur. **A**lter ex principatu deicitur.
& tamen petitus ut non exoraret. fatetur dicens.

Absit a me hoc peccatū in dño. quo minus cessem ora-
re pro uobis. **S**i moyses & samuel steterint co-
rā me. non est anima mea ad populum istum.

Ac si aperte dicat. **N**ec illos modo pro amicis au-
dio quos magne uirtutis merito orare etiam

39
pro inimicis scio; Virtus ergo uere orationis est. cel-
situdo caritatis. Et tunc quisq; quod recte petit
adipiscitur. cū eius animus in petitione nec Inimi-
ci fuscatur odio. Sed plerūq; reluctantē animū
vincimus. etiam cū pro inimicis oramus; Fundit
ōs pro aduersariis precē. sed utinā cor teneat
amore; Nam & orationē sepe Inimicis nr̄is Inpen-
dimus. sed hanc ex preceptione potius fundimus.
quā ex caritate. Nam & uitā inimicorū petimus. &
tamen ne exaudiamur timemus; Sed quia inter-
nus iudex potius mentē quā uerba considerat.
pro inimico nihil postulat quia pro eo ex carita-
te non orat; Sed ecce In nos inimicus grauius
deliquit. dāna intulit. Iuuantes lesit. Amantes
persecutus est. Retinenda hec essent. si remit-
tenda nobis delicta non essent. Aduocatus & enī
noster. precē nobis in causā nr̄a composuit &
ipse eiusdē causę iudex est qui aduocatus. Preci-
aut quā composuit. conditionē inseruit dicens.
Dimitte nobis debita nr̄a sicut et nos dimitti-
mus debitoribus nr̄is. Quia ergo ipse iudex
uenit qui aduocatus extitit. Ipse precē exau-
diuit qui fecit. Aut ergo non facientes dici

mus. dimitte nobis debita nr̄a. sicut & nos dimittimus
debitoribus nr̄is. Et nosmet ipsos hoc dicendo am-
plius ligamus. Aut fortasse hanc conditionē In o-
ratione Intermittimus. & aduocatus noster pre-
cē quā composuit. non recognoscit. at q̄ apud se
protinus dicit. Scio quid monui non est ipsa ora-
tio quā feci. Quid ergo agendū nobis est fr̄s. nisi
ut uere caritatis affectū inpendamus fr̄ibus. nulla
in corde malicia maneat. Consideret om̄s d̄s
erga proximū caritatē nr̄am. ut nr̄is inpendat
iniquitatibus pietatē suā. Mementote quod
monemur. **Dimitte. & dimittemini.** Ecce
et debetur nobis & debemus. **Dimittimus ergo**
quod debetur nobis. ut dimittatur quod debe-
tur nobis. Sed ad hec mens renititur. & uult
implere quod audit. & tamen reluctatur.
Ad martyris tūbā consistimus. qui ad celeste regnū
ex qua morte per uenerit scimus. Nos si pro
xp̄o corpus cōponimus. saltē animū uincamus;
Placatus d̄s isto sacrificio. & probat in iudicio pie-
tatis sue uictoriā pacis nr̄e. Certamen nr̄i cor-
dis aspicit. & qui post uincentes remunerat. nunc
de certantes iuuat. p̄ ihm xp̄m dñm nr̄m.

qui uiuit et regnat dñs in unitate sp̄s sc̄i per
omnia secula seculorum amen.

LEC̄ SC̄I EUVANGELI SC̄DM IOHĀN

In illo. **E**rat quidā regulus. cuius filius in
firmabatur capharnaum. Hic cū audisset quia
ih̄s adueniret audea in galileam. abiit ad eū
et rogabat eū ut descenderet. et sanaret filiū

Lectio sc̄i euuangel̄i quā modo fr̄s audistis.
expositione non indiget. sed ne hanc tacite
preterisse uideamur exhortando potius quā
exponendo in ea aliquid loquamur. Hoc autē
nobis solūmodo de expositione uideo esse re
quirendū. Cur is qui ad salutē petendā uene
rat audiuit. Nisi signa & prodigia uideritis.
Qui enī salutē querebat filio. procul dubio
credebat. Neque enī ab eo querebat salutē. quē
non crederet saluatore. Quare ergo dicitur nisi
signa & prodigia uideritis non creditis. qui ante
credidit quā signa uideret. sed mementote quid
petit. & aperte cognoscitis. quia infide dubita
uit. Poposcit nāq; ut descenderet. et sanaret

filium eius. **C**orporale ergo presenciam dñi que-
rebat. qui per spm̄ nusquam de erat. **M**inus ergo
M in illo credidit. quem non putauit posse salutem
dare. nisi presens esset & corpore. **S**i enim perfe-
cte credidisset. profecto sciret. quia non esset
locus. ubi non esset dñs. **E**x magna ergo parte
diffusus. qui uirtutem non dedit maiestati sed
presencie corporali. **E**t salutem itaq; filio pe-
tit. & tamen infide dubitauit. **Q**uia eum
ad quem uenerat. & potentem credidit. & tamen
moriens filio esse absentem putauit. **S**ed dñs
rogatur ut uadat. quod non desit ubi inuitatur.
indicat solo iussu. salutem reddit. qui uoluntate omnia crea-
uit. **D**icit ei ihc. *vade.*
ut. **Q**ua in re hoc est nobis sollerter intueendum.
quod sicut euangelista alio testante didicimus.
centurio ad dñm uenit dicens. **D**ñe puer meus
iacet in domo paralyticus. & male torquetur.
Qui a ihu protinus respondetur. **E**go ueniam. &
curabo eum. **Q**uid est quod regulus rogat ut ad
eius filium eius filium ueniat. & tamen ire corpora-
liter recusat. **A**d seruū uero centurionis non inui-
tatur. & tamen corporaliter ire pollicetur.

41

Reguli filio per corporalem presenciam non dignatur ad esse. centurionis seruo non dedignatur occurrere. **Q**uid est hoc nisi quod superbia nra retunditur. qui in hominibus non natura qua ad imaginem di facti sunt. sed honores & diuicias ueneramur. **C**umq; pensamus que circa eos sunt. negligimus pensare quod sunt. Redemptor uero nri ut ostenderet quia que alta sunt hominibus. scis despicienda sunt. Et que despecta sunt hominibus. scis despicienda non sunt. **A**d filium reguli ire noluit. ad seruū uero centurionis ire paratus fuit.

Increpata est ergo superbia nra. que nescit pensare homines. **P**ropter homines. sola ut diximus. que circumstant hominibus pensant. **N**atura non aspicit. honorem di in hominibus non cognoscit. ^{lameo.} **E**cce ire non uult filius di ad filium reguli. & tamen ire paratus est ad salutem serui. **C**erte si nos quispiam seruus rogaret ut ad eum ire deberemus. protinus nobis nra superbia in cogitatione tacta responderet dicens.

Non eas. quia temet ipsum degeneras. honor tuus despicitur. locus uilescit. **E**cce de celo uenit. qui seruo occurrere in terra non despicit. & tamen humiliari

In terra contempnimus qui de terra sumus. Quid
uero uilius quid esse despectus potest quā seruare ho
norē apud homines & interni testis oculos non time
re. unde ipse dñs dicit. Vos estis qui iustificatis uos
corā hominibus. dñs autē nouit corda urā. Quia quod
hominibus altū est abhominabile est apud dñm.

Notate fr̄s. notate quod dicitur. Si em̄ quod homi
nibus altū est abhominabile est apud dñm. Cogitatio
cordis nr̄i tanto apud dñm in imo est. quanto homi
nibus in alto est. Et humilitas cordis nr̄i tanto
apud dñm in alto est. quanto hominibus in imo.

Despiciamus ergo siquid boni gerimus. nulla nos nr̄a
inflet operatio. non rerū habundantia non gl̄a
extollat. Si quibuslibet ex bonis affluentibus intu
mescimus. dō despecti sumus. Quo contra psalmista
de humilibus dicit. Custodiens paruulos dñs. quia
paruulos humiles appellat. Post quā sententiā pro
tulit. consiliū illius subiungit. Nā quasi querimus.
quid ipse ad hęc faceret adiunxit. Humiliatus sū &
liberauit me. ^{Cog nouit} Hęc ergo fr̄s cogitate. hęc tota in
tentione pensate. Nolite ergo in proximis ur̄is bona
mundi huius uenerari. hęc propt̄ dñm honorate

In hominibus quibus tamen commissi non estis. quod fa-
 cti sunt ad imaginem dī. **Q**uod tunc proximis uere
 seruatis. si apud uosmet ipsos prius in corde non tumes-
 citis. Nam qui se adhuc pro rebus transitoris extollit.
 nescit in proximo uenerari quod maneat. Nolite ergo
 in uobismet ipsis pensare quod habetis. sed quid estis. +
Ecce mundus qui dicitur fugit. **S**ei isti ad quorū tum-
 bā consistimus florentē mundū mentis despectu cal-
 cauerunt. **E**rat uita longa salus continua. opulen-
 tia in rebus. fecunditas in propagine. **T**ranquillitas
 Indiuina pace. **E**t tamen cū in se ipso floreret.
 iam in eorū cordibus mundus aruerat. **E**cce iam
 in se ipso mundus aruit. **E**t adhuc in nrīs cordib; flo-
 ret. ubiq; mors. ubiq; luctus. ubiq; dissolutio. undiq;
 percutimur. undiq; amaritudinib; replemur. **E**t ta-
 men ceca mente. carnalis concupiscencie ipsā eius ama-
 ritudines amamus. **F**ugientē sequimur. labenti inhe-
 remus. **E**t quia labentē retinere non possumus. cū ip-
 sō labimur quē cadentē tenemus. **A**liquando nos
 mundus retraxit ad dō. nunc tantis plagis plenus
 est. ut ipse nos mundus mittat ad dīm. **P**ensate
 ergo quā nulla sunt que tēporaliter currunt

finis tēporaliū ostendat. Quā nihil est quod
transire possit. casus rerū indicet. Quia res
transiens. & tunc proprie nihil fuit cū stare
uidetur. Nec ergo fr̄s km̄ sollicita consideratio
ne pensate. In aeternitatis amore cor figite.
ut dū terrena culmina adipisci contēpnitis. per
ueniatis ad gl̄tam quā per fidē tenetis. p̄ dnm̄
nr̄m ih̄m xp̄m qui uiuit & regnat d̄s cū patre
in unitate sp̄s sc̄i p̄ om̄a sc̄ta sc̄torū amen.

IN ASCENSA DNI.

LECT. SCI EVVANGĒ. SECŪO MARCV

IN IHO. E untes in uniuersū mundū. p̄dica
te euuangelīū om̄i creature. Qui crediderit
& baptizatus fuerit. saluus erit. Et reliq̄

OMEL. BEATI GREGORII PAP. DE EADĒ. LECT.

Quod resurrectionē dominicā d̄scripti tarde
crediderunt. non tā illorū infirmitas.
quā nr̄a ut ita dicā futura infirmitas fuit.

Ipsa nāq; resurrectio illis dubitantibus p̄ multa argu
menta monstrata est. Que dū nos legentes agnosce
mus. quid aliud quā de illorū dubitatione solida
mur. Omnis enī mihi maria magdalene prestet.

que cicuis credidit. quā thomas qui diu dubitauit
Ille & enī dubitando uulnerū cicatrices tetigit. &
de nrō peccore dubitantis uulnus amputauit.

Ad infinuandā quoq; ueritatē dominice resurrecti
onis notandū nobis est quod lucas referat dicens.

Conuescens precepit eis ab hierosolimis ne discede
rent. Et post pauca **V**identibus illis eleuatus
est. & nubes suscepit eū ab oculis eorū. **N**otate
uerba. *signate mysteria* **C**onuescens eleuatus
est. comedit & ascendit. **U**t uidelicet per ef
fectū commestionis ueritas patesceret carnis.

Marcus uero priusquā celū ascendat dñs. eū de cor
dis atq; infidelitatis duricia increpasse discipu
los memorat. **Q**ua in re quid considerandū est.
nisi quod idcirco dñs tunc discipulos increpauit.
cū corporaliter reliquit. ut uerba que recedens
diceret. In corde audientū artius impressa remane
rent. **I**ncrepata igitur eorū duricia. quid ammo
nendo dicāmus ^{audiamus} **E**t untes in mundū uniuersū. prædi
cate euuangelū omni creature. **N**ūquid fr̄s mei
sc̄m euuangelū uel insensatis rebus uel brutis
animalibus fuerat prædicandū. ut de eo discipulis

Sicut ~~omnis creatura~~ dicatur · predicare euuangelium · omni creature
Nomine signatur homo · Sunt namque lapides · sed
nec uiuunt nec sentiunt · Sunt herbe & arbuta
uiuunt quidem sed non sentiunt · **V**iuunt dico non
per animam · sed per uiriditatem · Quia & paulus dicit ·
Insipiens tu quod seminas non uiuificatur · nisi pri
us moriatur · **V**iuat ergo quod moritur ut ui
uificetur · **L**apides itaque sunt sed non uiuunt
Arbuta enim sunt · uiuunt sed non sentiunt ·
Bruta enim animalia sunt · uiuunt sentiunt · sed
non discernunt · **A**ngeli & enim sunt · uiuunt sen
tiunt & discernunt · **O**mnes autem creature · ali
quid habet homo · **H**abet namque commune esse
cum lapidibus · uiuere cum arboribus · sentire cum
animalibus · **I**ntelligere cum angelis · **S**i igitur
~~habet~~ habet aliquid commune cum omni creatura
homo · iuxta aliquid omnis creatura ^{est} homo · **O**mni
creature predicatur euuangelium · cum soli homi
ni predicatur · **Q**uia ille uidelicet docetur · pro
pter quem in terra cuncta creata sunt · & a quo
omnia per quandam similitudinem aliena non sunt ·
Potest etiam omnis creature nomine · omnis natio

gentium designari. Antea & enim dictum fuerat. In uia gentium ne abieritis. Nunc autem dicitur.

Predicete omni creature. **U**t scilicet prius a iudea apertorum repulsa predicatio tunc nobis in adiutorium fieret cum hanc illa ad damnationis sue testimonium superba reppulisset. Sed cum discipulos ad predicandum uertat mittat. quid aliud in mundo facit. nisi gramina seminis aspergit. & pauca gramina mittit in semine. ut multarum messium fruges recipiat ex nostra fide. Neque & enim in uniuerso mundo tanta fidelium messis exurgeret. si de manu domini super rationalem terram illa electa grana predicantium non uenissent.

Sequitur. Qui crediderit & baptizatus fuerit. saluus erit.

Qui uero non crediderit condepnabitur. **P**ortasse unusquisque apud semet ipsum dicat. Ego iam credidi. saluus ero. **U**erum dicit. si fide operibus tenet. **V**era et enim fides est. que in hoc quod uerbis dicit. motibus non contradicit. **H**inc est enim quod de quibus falsis fidelibus paulus dicit. **Q**ui confitentur se nosse dominum. factis autem negant. **H**inc iohannes ait. **Q**ui dicit se nosse dominum & mandata eius non custodit. mendax est.

Quod cum ita sit fidei nostre ueritatem. in uite nostre consi

deratione debemus agnoscere. **T**unc enim ueraciter fideles sumus. si quod uerbis promittimus. operibus implemus. **I**ndie quippe baptismatis. omnibus nos antiqui hostis operibus atque omnibus pompis abrenunciare promisimus. **I**taque unusquisque uerum ad considerationem mentis oculos reducat. & si seruat post baptismum. quod ante baptismum spondit. certus iam quia fidelis est gaudeat. **S**ed ecce quod promisit. minime seruauit. **A**d exercenda praua opera. ad concupiscendas mundi pompas dilapsus est. uideamus ut si iam scit plangere quod errauit. **A** pud misericordem namque iudicem. nec ille fallax habebitur. qui ad ueritatem reuertitur. et iam postquam mentitur. **Q**uia omnipotens deus dum libenter nostram poenitentiam suscipit. ipse suo iudicio hoc quod errauimus abscondit. **S**igna autem eos qui credituri sunt haec sequentur. **I**n nomine meo demonia eicient. linguis loquentur nouis. serpentes tolerant. **E**t si mortiferum quid biberint. non eis nocerebit. **S**uper egros manus imponent. & bene habebunt. **N**umquid nam fratres mei quia ista signa non factis. minime credidistis. sed haec necessaria in

49
exordio eccle fuerunt. **V**t enī ad fidē cresceret
miraculis fuerat nutrienda. **Q**uia & nos cū arbuta
plantamus. tādū eis aquā fundimus. quo usque ea in
terra conualuisse uideamus. **A**t si semel radicem
fixerint. irrigatio cessabit. **H**inc est enī quod
paulus dicit. **L**ingue in signo sunt fidelibus sed
infidelibus. **H**abemus de his signis atq; uirtutibus
que ad huc subtilius considerare debemus. **S**cā quippe
ecclesia cotidie spiritaliter facit. quod tunc per
aptos corporaliter faciebat. **N**am sacerdotes eius cum
per exorcismi grām manū credentibus imponunt.
& habitare malignos sp̄s in eorū mente contradicunt.
Quid aliud faciunt. nisi demonia eiciunt. & fideles quiq;
qui iam uitae ueteris secularia uerba derelinquunt.
Scā autē mysteria insonant. conditoris sui laudes & po
tenciā quantum preualent narrant. quid aliud faciunt.
nisi nouis linguis loquuntur. qui dū bonis suis exhor
tationibus maliciā de alienis cordibus auferunt. ser
pentes tollunt. **E**t dū pestiferas suasiones audiunt.
sed tamen ad operationē prauā minime pertrahunt.
mortiferū quidem est quod bibunt. sed non eis no
cebit. **Q**ui quotiens proximos suos in bono opere

infirmari conspiciunt. dū eis tota uirtute con-
currunt. et exemplo sue operationis illorū ui-
tā roborant. que in propria actione titubabāt.
quid aliud faciunt. nisi super egros manus impo-
nunt. ut bene habeant. que nimirū miracula
tanto maiora sunt. quanto spiritalia. **T**anto
maiora sunt. quanto per hoc non corpora. sed
aīe suscitantur. **H**ec itaque signa fr̄s Km̄i auctore
dō si uultis facitis. **E**x illis enī exterioribus si-
gnis. optineri scā uita ab hec operantibus non
ualet. **N**am corporalia illa miracula ostendunt
aliquando sc̄itate. non autē faciunt. **H**ec autē
spiritalia que aguntur in mente uirtutē uite
non ostendunt sed faciunt. **I**lla habere. & mali
possunt. istis autē perfrui nisi boni non possunt.
Vnde de quibusdā ueritas dicit. **M**ulti dicent mihi
in illa die. dñe dñe. nonne in nomine tuo pro-
phetauimus. & in tuo nomine demonia eicimus. & in
tuo nomine uirtutes multas fecimus. & tunc con-
fitebor illis. quia nūquā noui uos. **D**iscedite ame
qui operamini iniquitate. **N**olite ergo fr̄s Km̄i
amare signa. que possunt cū reprobis haberi

46
cōmuna. Sed hec que modo diximus caritatis atq;
pietatis miracula amate. que tanto securiora sunt.
quanto et occulta. et de quibus apud dñm eoma
ior fit retributio. quo apud homines minor est
gloria. Sequitur. Et dñs quidē ihc postquā locu
tus est eis assumptus est in celū. & sedit adextris
di. In ueteri testamento cognouimus. quod he
lias sit raptus in celū. Sed aliud est celū aeriū
aliud ætheriū. Celū quippe aeriū terre est pro
ximū. Vnde et aues celi dicimus. quia eas in aera
uolitare uidemus. In celū quippe aeriū helias sub
leuatus est. ut in secreta quadā terre regione
repente duce^{re}ntur. ubi in magna iam carnis &
sp̄s quiete uiueret. quo usque ad finē mundi rede
at. et mortis debitū soluat. Ille enī mortē distu
lit non euasit. Redēptor autē noster quia non dis
tulit superauit. Eamq; resurgendo confituit.
& resurrectionis sue g^lam ascendendo declara
uit. Notandū quoq; est. quod helias legitur
in curru ascendisse. Ut uidelicet aperte mon
straretur. quia homo purus adiutorio egebat
alieno. Per angelos quippe illa facta [&] ostensa sunt

ad iumenta. quia nec ad celū quidē aeriū per se
ascendere poterat. quē nature sue infirmitas
grauabat. Redēptor autē noster non curru
non angelis subleuatus legitur. quia is qui fe
cerat om̄a. nimirū super om̄a sua uirtute fere
batur. Illo enī reuertebatur. ubi erat. & inde
rediebat. ubi remanebat. **Q**uia cū per humani
tate ascenderet in celū. per diuinitate suā & ter
rā pariter continebat & celū. **S**icut autē ioseph
a fr̄ibus uenditus. redēptoris nr̄i uenditionē fi
gurauit. **S**icut enoch translatus. at q̄ ad celū
aeriū helias subleuatus ascensionē dominicam
designauit. **A**scensionis ergo sue dn̄s pre
nuntios & testes habuit. unū ante legē alium sub lege.
ut quandoq̄ ueniret ipse. qui ueraciter celos pene
trare potuisset. **V**nde & ipse ordo in eorū quoq̄
utorūq̄ subleuatione. per quedā incrementa
distinguitur. **N**ā enoch translatus. helias uero
ad celū subuectus esse memoratur. **U**t ueniret
post modū. qui nec translatus nec subuectus celū
aetheriū sua uirtute penetraret. **Q**ui nobis in
se credentibus. quia carnis quoque mundiciam

47

largiretur. & sub eo per incrementa tēporū uir-
tus castitatis excreceret. In ipsa quoq; eorū trans-
lacione qui ascensionē dominicā ut uidelicet fa-
mulū designauerunt. & in ipso qui ad celū ascen-
dit dñs ostendit. **N**ā enoch quidem uxore & fi-
lios habuit. helias uero neque uxore neque filios
legitur habuisse. pensate ergo quomodo per
incrementa creuerit mundicia scitatis. quod &
per translatos famulos. et per ascendētis dñi
personā patenter ostenditur. **T**ranslatus nāq;
est enoch. & per coitū genitus & per cohitū
generans. Raptus est helias per coitū genitū.
sed non iā per coitū generans. **A**ssumptus est
uero dñs neq; per coitū generans. neq; per coi-
tū generatus. **C**onsiderandū uero nobis est. quid
est quod marcus ait. sedit a dextris di. & stephanus
dicit. uideo celos apertos & filiū hominis stantē
a dextris di. **Q**uid est quod marcus hunc sedentē
stephanus uero stantē se uidere testatur. **S**ed sci-
tis fr̄s quia sedere iudicantis est. stare uero pu-
gnantis uel adiuuantis. **Q**uia igitur redēptor
noster assumptus in celū & nunc om̄a iudicat. &

ad extremū iudex omnium ueniet. Hunc post
assumptionē marcus sedere describit. quia post
ascensionis sue glām iudex in fine uidebitur.

Stephanus uero in laboris certamine positus stan-
tē uidit. quē adiutorē habuit. Quia iste in terra
persecutorū in fidelitatē uinceret. pro illo de ce-
lo illius gratia pugnauit. Sequitur. Illi autem
profecti predicauerunt ubiq; Dño cooperante
& sermonē confirmante signis. Quid in his confi-
derandū est. quid memorie cōmendandū. nisi
quod pręceptū oboedientia. oboedienciā uero
signa secuta sunt. Sed quia auctore dō breuiter
lectionē euuangelicā exponendo transcurrimus
restat ut aliquid de ipsa consideratione tante
sollēnitatis dicamus. Hoc autē nobis primum
querendū est. quid nā sit quod nato dño appa-
ruerunt angeli & tamen non leguntur in
albis uestibus apparuisse. Ascendente autē
dño. missi angeli in albis leguntur uestibus
apparuisse. Sic & enī scriptū est. Videnti-
bus illis eleuatus est. et nubes suscepit eum
ab oculis eorū. Cūq; intuerentur in celum

eunte illū. ecce duo viri steterunt iuxta il
 los in uestibus albis. In albis autē uestibus gau
 diū & sollēnitas mentis adtenditur. Quid est er
 go quod nato dño non in albis uestibus. Ascendente
 autē dño in albis uestibus apparent. nisi quod
 magna tunc sollēnitas facta est. cū celū dī homo
 penetrauit. quia nascente dño uidebatur diui
 nitas humiliata. Ascendente uero dño est huma
 nitas exaltata. Albe & enī uestes. exaltationi
 magis congruunt. quā humiliacioni. In assūptio
 ne ergo eius angeli in albis uestibus uideri de
 buerunt. quia qui in natiuitate sua apparuit
 dī humilis. in ascensione sua ostensus est homo
 sublimis. Sed hoc nobis magnopere frī kmī
 in hac sollēpnitate pensēdū est. quia deletū
 est hodierna die cyrografum dā nationis
 nrē. mutata est sententia corruptionis nrē.
 Illa enī natura cui dictū est. terra es. & in ter
 rā ibis. hodie in celū it. Pro hac ipsa namq
 carnis nrē subleuatione. per figurā beatus
 iob dnm auē uocat. Quia enī ascensionis eius
 mysteriū. iudeā non intellegere conspexit.

de infidelitate eius sententiã protulit dicens;
Semita ignorauit auis. Auis enim recte appellatus
est dñs. quia corpus carneũ ad ethera librauit.
Quius auis semita ignorauit. quisquis eũ ad celum
ascendisse non credidit. De hac sollẽnitãte per
psalmitã dicitur. Eleuata est magnificencia tua
super celos. De hac rursus ait. Ascendit dñs in iubi
latione. & dñs in uoce tubæ. De hac iterũ dicit.
Ascendens in altũ. captiuã duxit captiuitatẽ. dedit do
na hominibus. Ascendens quippe in altũ. captiuã
duxit captiuitatẽ. quia corruptionẽ nrãm uirtu
te sue in corruptionis absorbit. Dedit uero do
na hominibus. quia misso de super spũ. alii uero ser
monẽ sciencie. alii grãm uirtutũ. alii grãm cura
tionũ. alii genera linguarũ. alii inter prelatio
nẽ sermonũ tribuit. Dedit ergo dona hominibus.
De hac ascensionis grã. etiã abacuc ait. Eleuatus est
sol. & luna stetit in ordine suo. Quis enim solis nomi
ne. nisi dñs. & que lune nomine. nisi ecclã designa
tur. Quo usque enim dñs ad celos ascendit. scã eius
ecclã aduersa mundi omnimodo formidabit. At
postquã eius ascensione roborata est. aperte pre

dicant quod occulte credidit. **E**leuatus est ergo
sol. & luna stetit in ordine suo. quia cū dñs celū
petit. scā eius ecclā in auctoritate predicauit.

Hinc eiusdē ecclē uoce per salomonē dicitur. Ecce
iste uenit saliens in montibus. & transiliens colles

Considerauit nāq; tantorū operū culmina. & ait.

Ecce iste uenit saliens in montibus. Veniendo
quippe ad redēptionē nrām. quosdā ut ita dixē
rim saltus dedit. **V**ultis fr̄s km̄i ipsos eius saltus
agnoscere. de celo uenit in uterū. **D**e utero
uenit in presēpiū. **D**e presēpio uenit in cruce.

De cruce uenit in sepulchrū. **D**e sepulchro rediit
in celū. **E**cce ut nos post se currere faceret

quosdā pro nobis saltus manifestata per carnē ue
ritas dedit. **Q**uia exultauit ut gigas ad curren
dā uia. ut nos ei ex corde diceremus. **T**rahe me

post te. curremus. In odore unguentorū tuorū
Unde fr̄s km̄i oportet. ut illuc sequantur corde.

ubi eū corpore ascendisse credimus. **D**esideria
terrena fugiamus. nihil nos iā delectet hūmili
mus. qui patrē habemus in celis. **E**t hoc nobis ma
gnopere perpendū est. quia is qui placidus

ascendit. terribilis redit. Et quicquid nobis cū man-
suetudine precepit. hoc a nobis cū districtione ex-
iget. Nemo ergo indulta penitencie tēpora
paruipendat. nemo curā sui dū ualet agere ne-
glegat. Quia redēptor noster tanto tunc in iu-
diciū districtior ueniet. quanto nobis ante iudi-
ciū magnā penitenciā prerogauit. Hęc itaque
fr̄i uobiscū agite. hęc in mente sedula cogitati-
one uersate. Quāuis adhuc rerū perturbacioni-
bus animus fluctuet. iam tamen spei ur̄e ancho-
ram in eternā patriā figite. Intentionē men-
tis in uera luce solidate. Ecce ad celū ascendis-
se dñm audiimus. Hoc ergo seruemus in me-
ditatione. quod credimus. Et si adhuc hic te-
nemur infirmitate corporis. sequamur tamen
eū passibus amoris. Non autē deserit desideriu
nr̄m. ipse qui dedit ih̄s xp̄c dñs noster. qui uiuit
& regnat cū patre in unitate sp̄s sc̄i d̄s per om̄a
sēcula sētorū amen.

LECTIO SEI EVANGELII SECUNDO IOHANNĒ

Imitto te p̄r. dixit ih̄s discipulis suis. Siquis diligit
me sermonē meū seruabit. Et pater meus

50
diliget eū & ad eū ueniemus & mansione apud eū
faciemus. & cetera. **IT. OMEL. LEOT. EIVSDEM.**

BEATI GREGORII PAPE DE DIE SCO PENTECOST

Libet fr̄ km̄i euuangelice uerba lectionis sub
breuitate transcurrere. ut postea diucius lice
at in contēplatione tante sollemnitatis immorari.

Hodie nāq; sp̄s sc̄s repentino fontu super discipulos uenit
mentes q; carnaliū in sui amore permutauit. Et fo
ris apparentibus igneis linguis. Intus facta sunt
corda flāmaria. Quia dū dñm in ignis uisione sus
cipiunt. per amorē suauiter arserunt. Ipse nāq;
sc̄s sp̄s. amor est. Vnde & iohannes dicit. Dñs ca
ritas est. Qui ergo mente integra dñm desi
derat. profecto iam habet quē amat. Neque
enī quisquā posset dñm diligere. si eū quē diligit
non haberet. Sed ecce si unus quisque ur̄m requi
ritur an diligat dñm. tota fiducia & secura mente
respondet. diligo; In ipso autē lectionis exordio
audistis. quod ueritas dixit. Siquis diligit me ser
monē meū seruabit. Probatio ergo dilectionis
exhibitio est operis. Hinc in epistola sua isdem
iohannes dicit. Qui dicit quia diligo dñm & man

data eius non custodit. mendax est. Vere enim di-
ligimus si ad mandata eius a nostris nos uoluptatibus
coartamur. Nam qui adhuc per illicita deside-
ria diffluit. profecto dominum non amat. quia ei
in sua uoluptate contradicit. Et pater meus
diliget eum. & ad eum ueniemus. & mansionem a-
pud eum faciemus. Pensate fratres karissimi quanta sit
ista sollemnitas. habere in cordis hospicio aduen-
tum dei. Certe si domum uestram quisquam diues ac
prepotens amicus intraret. omni festinancia
domus tota mundaretur. ne quid fortasse es-
set. quod oculos amici intrantis offenderet.
Tergeat ergo sordes prauis operibus. qui deo preparat
domum mentis. Sed uidete quid ueritas dicat. Ve-
niemus & mansionem apud eum faciemus. In quorunda-
& enim corda uenit. & mansionem non facit. quia per
conpunctionem quidem dei respectum percipiunt.
sed temptationis tempore hoc ipsum quod conpuncti
fuerant obliuiscuntur. Sic quod ad perpetranda
facinora redeunt. ac si hec minime planxissent.
Qui ergo dominum uere diligit. qui eius mandata cu-
stodit. In eius corde dominus & uenit & mansionem facit.

quia sic eum diuinitatis amor penetrat ut ab hoc
 amore tēptationis tēpore non recedat. **I**lle ergo
 uere amat cuius uidelicet mente delectatio pra
 ua ex consensu non superat. **N**am tanto quisque a
 superno amore disiungitur. quanto inferius delecta
 tur. **V**nde & adhuc subditur. **Q**ui non diligit me
 sermones meos non seruat. **A**d uosmet ipsos ergo
 fr̄s km̄i interioribus redite. si uere amatis d̄m exqui
 rite. **N**ec tamen sibi aliquis credat. quicquid sibi
 animus sine operis attestacione responderit. **D**e di
 lectione conditoris lingua mens & uita requiratur.

Nūquā dī amor est ociosus. operatur enī magna
 si est. **S**i uero operari rennuit. amor non est.

Et sermonē quē audistis non est meus. sed eius
 qui misit me patris. **S**citis fr̄s km̄i quia ipse lo
 quitur. unigenitus filius uerbū patris est. **E**t quia
 se ipsū loquitur. ideo sermonē quē loquitur filius.
 non est filii. sed patris. quia ipse filius uerbū est patris.

Et locutus sū uobis. apud uos manens. **Q**uando non
 maneret apud eos. qui ascensurus celum promittit
 dicens. ecce ego uobiscū om̄ibus diebus usque ad con
 sumationē seculi. **S**ed uerbū incarnatū & manet
 & recedit.

Recedit corpore. manet diuinitate. Apud eos ergo
tē mansisse perhibet. quia qui inuisibili semp pote
state pre erat corporali iam uisione recedebat.

Paraclitus autē sp̄s sc̄i quē mittet pater in nomi
ne meo. ille uos docebit om̄a & suggerit uobis
om̄a quecūq; dixero uobis. **N**ostis plurimū fr̄i
mei. quod greca locutione paraclitus. latina
aduocatus dicitur uel consolator. Qui idcirco
aduocatus dicitur. quia pro errore delinquen
tū. apud iusticiā patris inter uenit. Qui unius
substantie cū patre & filio exorare pro delin
quentibus perhibetur. quia eos quos repleuerit
exorantes facit. **U**nde & paulus dicit. **I**pse enī
sp̄s postulat pro nobis gemitibus in enarrabili
bus. **M**inor uero est qui postulat. quā qui po
stulatur. **Q**uomodo ergo sp̄s postulare dicitur
qui minor non est. sed ipse sp̄s postulat. quia
ad postulandū eos quos repleuerit inflamat.

Consolator autē isde sp̄s uocatur. quia de peccati
perpetratione merentibus. dū spem ueniæ pre
parat ab afflictione tristitiæ mentē leuat.

De quo recte promittitur. **I**pse uos docebit om̄a

Quia nisi isdem sp̄s adsit cordi audientis. otiosus est sermo loquentis. Nemo ergo docenti homini tribuat quod ex ore docentis intellegit. Quia nisi intus sit qui doceat. doctoris lingua exterius in uacuum laborat. Ecce unā loquentis uocē om̄s pariter auditis. nec tamen pariter sensū audite uocis percipitis.

Cū ergo uox dispar non sit. cur in cordibus ur̄i dispar est uocis intellegentia. nisi quia per hoc quod uox loquentis cōmuniter ammonet. Est magister interior. qui de uocis intellegentia quosdam specialiter docet. De hac unctione sp̄s. rursus per iohannē dicitur. Sicut unctio eius docet uos de om̄ibus. Per uocē ergo non instruitur.

quando mens per sp̄m non ungitur. Sed cur ista de doctrina hominū loquimur. quando & ipse conditor non ad eruditionē hominis loquitur. si eidem homini per unctionē sp̄s non loquatur. Certe cam priusquā fratricidiū opere perpetraret. audiuit.

peccasti. quiesce. Sed quia exigentibus culpis suis uoce est ammonitus non unctione. audire di uerba potuit. sed reseruare contempsit. Requirendū uero nobis est. cur de eodē sp̄u dicat. suggeret.

nobis omnia cum suggerere esse soleat minoris
Sed quia suggerere aliquando dicimus subministra
re. inuisibilis spiritus suggerere dicitur. non quod
nobis scientiam ab imo inferat. sed ab occulto.

Pacem meam relinquo uobis. pacem meam do uobis.
Hic relinquo. illic do. **S**equentibus relinquo.
illuementibus do. **E**cce fratres karissimi uerba sacre
lectionis sub breuitate transcurramus. nunc
in contemplatione tante sollempnitatis animum
transferamus. **S**ed quia cum locutione euuan
gelica uobis est etiam actu aptorum lectio re
citata. ex ea ergo aliquid in usum nostre conte
plationis trahamus. **A**udistis et enim quia
spiritus sanctus super discipulos in igneis linguis apparuit.
omniumque linguarum scientiam dedit. **Q**uid scilicet hoc
miraculo designans. nisi quod sancta ecclesia eodem spiritu re
pleta. omnium gentium erat uoce locutura. **Q**ui uero
contra dominum turres edificare conati sunt. comuni
ter unius lingue perdidit. **I**n his autem qui dominum ha
militer metuebant. lingue omnes uice fuit. **H**ic er
go humilitas uirtutem meruit. illic superbia con
fusionem. **S**ed querendum nobis est. cur spiritus sanctus patri

& filio coeternus in igne apparuit. **C**ur in igne
 simul & linguis. cur aliquando in colūba. **A**liquan
 do uero in igne monstratur. cur super unigenitū
 filiū apparuit in colūbe specie. & super discipulos
 in igne. Ita ut neq; sup dñm ueniret in igne. neq;
 sup discipulos monstraretur in colūba. **P**er quat
 tuor itaq; hec que proposuimus redeamus soluendo

Patri nāq; & filio coeternus sp̄s in igne monstratur.
 quia incorporeus & ineffabilis atq; inuisibilis ignis
 est d̄s. attestante paulo. **D**̄s noster ignis consumens
 est. **D**̄s quippe ignis dicitur. quia per hunc pec
 catorū rubigo consumitur. **D**e hoc igne ueritas
 dicit. **I**gnē ueni mittere in terrā. **E**t quid uolo nisi
 ut ardeat. **T**erra em̄ uocata sunt corda terrēna

Que dū semp infimas cogitationes in se congerunt.
 a malignis sp̄ibus conculcantur. **S**ed ignē dñs in ter
 rā mittat. cū a flatu sc̄i sp̄s cor carnaliū inflamat.

Terra itaque accenditur. cū cor carnale in suis prius uolupta
 tibus frigidū relinquunt concupiscencias presentis sc̄i. &
 ardet per amorē d̄i. **B**ene ergo in igne apparuit sp̄s.
 qui ab om̄i corde quod replet corpore frigoris excucit.
 & hoc in desiderio sue eternitatis accendit. **I**n ignis autē

linguis monstratus est quia isdē sp̄s coe'ter nus est filio
Et maximā cognitionē habet lingua cū uerbo. **U**erbu
quippe patris filius. **E**t quia una est sp̄s & uerbi sub
stantia. isdē sp̄s monstrari debuit in lingua. **V**el cer
te quia per linguā procedit uerbu. in linguis apparuit
sp̄s. quia quisquis scō spū tangitur. dī uerbu id est uni
genitū filiū confiteatur. **E**t negare dī uerbu non
ualet. qui iā scī sp̄s linguā habet. **V**el certe in linguis
igneis apparuit sp̄s. quia om̄s quos repleuerit arden
tes pariter & loquentes facit. **L**inguae igneas docto
res habent. quia dū dñm amando predicant. corda audi
entiū inflāmant. **N**ā otiosus sermo est doctoris. si pre
bere non ualet incendium amoris. **H**oc doctrine in
cendiū. ab ipso ueritatis ore concoeperant qui dicebant.
Nonne cor nr̄m ardens erat in nobis dū loqueretur
in uia & aperiret nobis scripturas. **E**xaudico quip
pe sermone. inardescit animus. torporis frigus re
cedit. **F**it mens in superno desiderio anxia. a concu
piscenciis terrenis aliena. **A**mor uerus qui hanc re
pleuerit. in fletibus cruciatur. **S**ed dū tali ardore cru
ciatur. ipsis suis cruciatibus pascitur. **A**udire et libet
precepta celestia. & quod mandatis instruitur.

quasi tot facibus inflānatur. Et que torquebat prius
per desideria ardet post modū per uerba. Unde
bene per moysen dicitur. **I**ndextera eius ignea lex
Sinistra quippe reprobi qui ad sinistra deponendi sunt.

dextera autē dī apellantur electi. **I**ndextera autē
dī ignea lex est. quia electi mandata celestia nequaquā
frigido corde audiunt. sed ad hec amoris intimi facib;
inardescunt. **S**ermo ad aurē ducitur. & mens eorum

sibimet irata ex interne dulcedinis flāma concremāt.

Incolūba uero & igne monstratus est. quia omīs quos re-
pleuerit simplices ardentes pariter & loquentes facit

Simplices puritate. ardentes emulatione. Neque
& enim placeret dō aut simplicitas sine zelo. aut
zelus sine simplicitate. **H**inc ergo ueritas dicit.

Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut
columbe. **Q**ua in re notandū est quod discipulos suos
nec de colūba sine serpente. nec de serpente sine
colūba. uoluit dn̄s ammonere. **Q**uatenus & colū-
be simplicitatē astucia serpentis accenderet.
et serpentis astuciā colūbe simplicitas tēperaret.

Hinc paulus ait. Nolite pueri effici sensibus. ecce
prudenciā audiuimus serpentis. nunc de simplici

tate colūbe moneamur. Sed malicia paruuli esto
te. Hinc de beato iob dicitur. Erat uir simplex
& rectus. **Q**ue est autē rectitudo sine sim
plicitate. aut que simplicitas sine rectitudine.
quia ^{ergo} & rectitudinē docet iste sp̄s & simplicitatē
et in igne monstrari debuit & in colūba. **Q**uati
nus omē cor quod eius gracia tangitur. & man
suetudine tranquillū. & zelo iusticie accensū
fiat. **E**xtrēmū ^{uero} querendū est. cur in ipso redēpto
re n̄ro mediatore di & hominū per colūbā appa
ruit. Indiscipulis uero per ignē. **C**erte unige
nitus filius iudex est generis humani. **S**iquis iu
sticiā eius feret. si prius quā nos per mansuetu
dinē colligeret. culpas n̄ras per zelū rectitudinis
examinare uoluisset. homo ergo pro hominibus
factus. mitē se hominibus prebuit. **N**oluit pec
catores ferire. sed colligere. **P**rius uoluit
mansuete corrigere ut haberet. & post modū
in iudicio saluaret. **I**n colūba ergo apparere
super sp̄s debuit. qui non ueniebat ut peccata
iam per zelū percuteret. sed ad huc per man
suetudinē toleraret. **A**t contra super discipu

54
los in igne debuit sp̄i sc̄i monstrari . ut hi qui erant sim-
pliciter homines . ac quia ideo peccatores . eos contra semet
ipsos spiritalis feruor accenderet . Et peccata que d̄p
mansuetudinē parceret . ipsi in se per penitentiā puni-
rent . Nec ipsi quippe poterant esse sine peccato . qui
adhererant celesti magistro . Iohanne acceptante
qui ait . Si dixerimus quia peccata non habemus . nos
ipsos seducimus . & ueritas in nobis non est . In igne ergo
uenit in hominibus . in colūba uero apparuit in dño .

Quia peccata nr̄a que pie mansuetudinē dñi tolerat .
nos per zelū reuerentis debemus caute conspicere .
& ardore semp̄ penitencie cremare . Igitur p̄ colū-
bā sp̄i in redēptore monstratus est . per ignē uero
in hominibus . quia quanto nr̄i iudicis facta est seueri-
tas tēperata . tanto erga se debet fieri nr̄a infirmi-
tas accensa . Quatuor itaq; propositionū expleta
ratione . ad dona eiusdē sp̄i contēplanda transeamus .

De ipso quippe sp̄u scriptū est . Sp̄i eius ornaū celos .

Ornamenta celorū sunt . uirtutes sunt predicantiū

Que uidelicet ornamenta paulus enumerat dicens .

Alii datur per sp̄m sermo sapiencie . alii sermo sci-
encie . scdm eundē sp̄m . Alteri fides in eodē spiritu .

Ali in grā sūctatū in uno spū. **A**li operatio uirtutū. Alii
prophetia. Alii discretio spiritūū. **A**li genera linguarū.
interp̄tatio sermonū. Hęc autē om̄a operatur unus atque
idē sp̄s diuidens singulis pro ut uult. Quot ergo sunt bona
predicantiū. tot sunt ornamenta celorū. Hinc rursum
scriptū est. **U**erbo dñi celi firmati sunt & spū oris eius
om̄is uirtus eorū. **U**erbū enī dñi. filius est patris.

Sed eisdē celos uidelicet scōs aptos. ut tota simul tri
nitatis ostendatur operata. repente de sc̄i sp̄s diuinita
te adiungitur. Spū oris eius om̄is uirtus eorū. **C**elo
rū igitur uirtus. de spū sūpta est. Quia mundi hui'
potestatibus contra ire non presumerent nisi eos
sc̄i sp̄s fortitudo solidasset. Quales nāq; doctores sc̄e
ecclē ante aduentū huius sp̄s fuerint scimus. & post aduentū
illius cuius fortitudinis sint facti conspiciunt. **C**erte iste
pastor ipse ecclē ad cuius sacratissimū corpus sedemus.
quantē debilitatis quantē q̄ formidinis ante aduen
tū sp̄s fuerit. ancilla hostiaria requisita dicat. **U**na
enī mulieris uoce percussus. dū mori timuit. uitā
negauit. **E**t pensandū quia conphensū petrus ne
gauit in terra. quē suspensū lacro est confessus
in cruce. **S**ed uir iste tantē formidinis qualis post

56
post aduentū sp̄s existat audiamus. **P**ic conuentus
magistratus atq; seniorū cesis denunciāt aptis ne in
nomine ihu loqui debeant petrus magna auctoritate
respondit. **O**boedire oportet dō magis quā hominibus
Si iustū est in conspectu di uos potius audire quā dñm iu
dicare. **N**on possumus enī que uidimus & audiuimus
non loqui. **E**t illi quidē ibant gaudentes a conspectu
concilii quō digni habiti sunt pro nomine. ih̄v. contu
melā pati. **E**cce gaudet petrus in uerbis qui ante
timebat in uerbis. **E**t qui prius ancille uocē requisitus
timebat. post aduentū sc̄i sp̄s uires principū cesis p̄mit
Libet oculos fidei in uirtute opificis huius atcollere atq;
sparsi patres noui testamenti. ac ueteris considerare.
Ecce apertis eisdē oculis fidei. dauid. amos. danielē.
petrū. paulū. matheum. **I**ntueor. **E**t sc̄i iste sp̄s qua
lis sit artifex considerare uolo. sed in ipsa mea con
sideratione deficio. **I**mplet nāq; cytharedū puerū.
& psalmistā facit. **I**mplet pastorē armentarium.
licomoros uelliantē & prophetā facit. **I**mplet
abstinentē puerū & iudicē senū facit. **P**ersecu
Persecutorē nāq; doctore genciū facit. **I**mplet
publicanū & euuangelistā facit. **O** qualis ē arti

fex iste sp̄s. nulla addiscendū mora agitur. In om̄e quod uolu
erit mox tetigerit. mentē docet. Solūq; tetigisse docuisse ē.

Nam humanū animū subito ut illustrat immutat. abnegat hunc
repente quod erat. exhibet repente quod non erat. Pense
mus predicatores scōs nr̄os quales hodierna die repperit. qua
les fecit. **C**erte qui in uno conclauī pro iudeorū metu resi
debant. Natiuitatis suę singuli linguā nouerant. & tamen
nec ea lingua quā nouerant. aperte xp̄m loqui p̄sumebant.

Uentē sp̄s & in ore eos per diuersitatē linguarū docuit. In men
te autē ex auctoritate roborauit. **C**oeperunt & in aliena
xp̄m eloqui. qui de illo prius & in sua lingua loqui metuebant.

Inflāmatū & enī cor despexit tormenta corporis que
ante metuebat. **V**icit uim carnalis formidinis pre amo
re conditoris. **E**t qui prius suis aduersariis sub cūbebant
formidine. eis p̄erant iā auctoritate. **Q**ui ergo intan
te eos celsitudinis culm̄ erexit. quid aliud dixerit nisi
nisi quod terrenorū hominū mentes celū fecit. **P**ensa
te fr̄i km̄ post incarnationē unigeniti filii. qualis
sit hodierna sollepnitas de aduentu sp̄s sc̄i. Sicut enī
illa. ita quoq; & hec est honorabilis. In illa quippe
d̄s in se p̄manens. semet ipsū creauit hominē. In ista
uero homines uenientē desup suscepunt d̄m.

57

In illa dī naturaliter factus est homo: in ista homines
facti sunt per adoptionē dī. Si ergo remanere carna-
les in morte nolumus hunc uiuificantē spm̄ amemus. fr̄. Km̄i
Sed quia caro spm̄ nescit. discat fortasse carnali cogita-
tione apud se aliquis. Quomodo diligere ualeo quē
ignoro. Hec & nos concedimus. quia mens uisibilibus
intenta uidere nescit Inuisibile. Nulla enī nisi uisi-
bilia cogitat eaque & cū non agit eorū imagines in-
trorsus trahit. **D**ūq; imaginibus corporeis iacet.
surgere ad incorporea non ualet. Vnde fit ut tanto
deterior creatorē nesciat. quanto in cogitatione sua
familiarius corporeā creaturā portat. Sed cū dīm ui-
dere non possumus habemus aliquid quod agamus.
unde iter fiat quo ad eū nr̄e intellegentię oculus
ueniat. Certe quē in se uidere nullomodo ualemus
hunc in seruis suis uidere iā possumus. Quos dū mira
conspicimus agere certū nobis fit in eorū mentibus
dīm habitare. In re autē Incorporea a rebus corpora-
libus usū trahamus. Nemo & enī nr̄orū ore orientē
in spera illius intueno ualeat conspiciere quia tensi in
eius radis oculi reuerberantur. Sed sole inlustratos
montes aspiciamus & quia iā sol ortus est uidemus.

Quia ergo solē iusticie in se ipso uidere non possumus
inlustratos montes claritate illius uidemus. scōs uidelicet
aptos qui uirtutibus emicant. miraculis coruscant. quos
nata solis claritas pfudit. Et cū in se ipso sit inuisibi
lis. per eos nobis quasi p̄ inlustratos montes se uisibile
prebuit. Virtus enī diuinitatis in se quasi sol in celo est
uirtus diuinitatis in hominibus sol in terra. Solē ergo
iusticie in t̄ueamus in terra. quē uidere non possumus
in celo. Vt dū in offenso pede operis per hunc in terra
gradimur. ad inuendū illū quod n̄doq; oculos & ince
lū leuemus. Sed in offenso pede iter nr̄m in terra
agitur. si d̄s ac proximus integra mente diligatur.
Nec enī d̄s uere sine proximo. nec proximus uere diligit
sine dō. Hinc est quod sic in alio sermone iā diximus. isdē
sp̄s sc̄do legitur discipulis datus. Prius a d̄no in terra de
gente. post modū a d̄no celo p̄sidente. In terra ^{quippe} ut diliga
tur proximus. e celo uero ut diligatur d̄s. Sed cur pri
us in terra post modū e celo. nisi quod patenter datur
intellegi. qui iuxta iohannis uocē. qui non diligit frat̄rē
quē uidet. d̄m quē non uidet. quomodo potest dilige
re. diligamus proximū fr̄s. amemus eū qui iuxta nos
est. ut puenire ualeamus ad amorē illius qui sup

nos est. Meditetur mens in proximo. quod exhibeat
 do. ut perfecte mereat in do gaudere proximo. Tunc ad
 illa frequentie leticia peruenimus. de qua nunc sci sps
 pignus accepimus. Ad istu fine toto amore tendamus
 In quo sine fine letabimur. Ibi sup noru ciuiu societas
 sca. ibi sollentitas certa. Ibi requies secura. ibi pax uera
 que nobis ia non relinquit sed dat. p dnm nr m ihm
 xpm qui uiuit & regnat cu patre ds in unitate sps sci

per omnia secula secula seculorum am. SABB. MSIS. VII^{mi}.

LECT SCI EVVANGELI SECDI LUCAM

In illo dicebat ihu turbis similitudine hanc. Arbore
 fici habebat quida plantata in uinea sua. & cetera.

Dns & redeptor noster p euuangelium suu. ali
 quando uerbis loquitur. aliquando rebus. Ali
 quando aliud uerbis. atq; aliud rebus. Aliquando aut
 hoc uerbis quod rebus. Dnas & eni res ex euuangelio
 auditis frs. ficulnea infructuosa & muliere curua
 & utriq; rei pietas impensa. Illud aut dixit p similitu
 dine. istud egit p exhibicione. Sed hoc significat
 ficulnea infructuosa. quod mulier inclinata.

Et hoc ficulnea reseruata quod mulier erecta.

Dns unee. tercio uenit ad ficulnea. & fructu minime.

inuenit. Et mulier que erecta est. decē & octo an-
nis fuerat curua. Hoc autē decē & octo annorū nu-
mero signatur. quod tercio dñs uinee ad infructu-
osā ficulneā uenisse perhibetur. Quia igitur pre-
mittendo summati tota p̄strinximus. iā p̄lectionis
ordinē singula disseramus. Arborē fici habebat
quidā plantatā in uinea sua. & uenit querens fru-
ctū & non inuenit. Quid arbor fici nisi humanā
naturā signat. quid mulier inclinata. nisi eandem
naturā significando denunciat. que & bene plan-
tata est. sicut ficus. & bene creata sicut mulier.

Sed inculpā propria sponte delapsa. neque fructū ser-
uat operationis. neq; statū rectitudinis. Ad peccatū
quippe ex uoluntate corruens. quia fructū oboedien-
cie ferre noluit. statū rectitudinis amisit. Que addi-
similitudinē condita dū in sua dignitate non p̄stitit
quod plantata uel creata fuerat. seruata concēpsit.

Tercio dñs uinee ad ficulneā uenit. quia naturā gene-
ris humani. ante legē. sub lege. sub gratia. expec-
tando. ammonendo. uisitando requisit. Dixit
ad cultorē uinee. Ecce anni tres sunt ex quo uenio
querens fructū in ficulnea hac & non inuenio.

54

Venit ante legē quia per naturalē intellectū quod unus
quisque exemplo sui qualiter erga proximū agere debuis
set innotuit. Venit in lege quia precipiendo docuit.

Venit post legē p̄ grām quia pietatis suę presenciā exhi
bendo monstravit. Sed tam̄ in tribus annis fructū se non
inuenisse conuertitur quia quorundā prauorū mentes
nec inspirata lex naturalis corrigit nec precepta erudi
unt nec incarnationis eius miracula conuertunt.

Quid uero per cultorem ficulneę nisi p̄positorū ordo
exprimitur. Qui dū p̄ sunt ecclē nimirū dominice
uinee curā gerunt. Huius enī uinee primus cultor
petrus ap̄t̄ exercit. Hunc nos indigni sequimur. In
quantū pro eruditione ur̄a docendo dep̄cando incre
pando laboremur. Sed cū magno iā timore audiendū
est quod cultori de infructuosa arbore dicit. Succide
eā ut quid etiā terrā occupat. Unusquisq; iuxta
modū suū. In quantū locū presencis uite tenet si fru
ctū bonę operationis non exhibet uelut infructuosa
arbor terrā occupat. Quia in eo loco in quo ipse est
& alius operandi occasionē negat. Sed in hoc sc̄to po
tens quilibet si fructū bonę operationis non habet
etiā inpendimentū ceteris prestat. Quia quicūq;

sub ipso sunt exemplo prauitatis illius quasi umbra per
ueritatis eius premuntur. **S**tac desup arbor infructuo
sa & subter terra sterilis iacet. **I**nsup infructuose arbo
ris desup umbra densatur & solis radius ad terrā des
cendere nequaquā permittitur. **Q**uia dū subiecti qui
libet patroni peruersi per uersa exempla conspiciunt
Ipsi quoq; infructuosi remanentes ueritatis lumine pri
uantur. **E**t pressi umbra calorē solis non accipiunt
quia inde remanent adō frigidi unde in hoc se to
male proteguntur. **S**ed de hoc peruerso quolibet
& potente pene iā requisitio dō non est. **P**ostquā
enī se perdidit querendū solūmodo est cur & alios
premit. **U**nde bene eidē uinee dñi dicit. **U**t quid
etiā terrā occupat. **T**errā quippe occupat qui mentes
alienas grauat. **T**errā occupat qui locū quē tenet in bo
nis operibus non exercet. **S**ed tamen nīm est pro talibus
depcari. **N**ā cultor uinee quid dicat audiamus. **D**ñe di
mitte illā & hoc anno usq; fodiā circa illā. **Q**uid est circa
ficulneā fodere nisi infructuosas mentes increpare.
Omīs quippe fossa inimo est. **E**t nimirū increpatio dū
mentē sibi demonstrat humiliat. **Q**uociens ergo de
peccato suo aliquē corripimus quasi exculture debito

circa infructuosā arborē fodimus. Post fossionē uerō
 quid dicat audiamus. Et mittā cophinū stercoris. Quid est
 cophinus stercoris. nisi memoria peccatorū. peccata & enī
 carnis stercora uocantur. Unde & per pphetā dicitur.

Conputruerunt iumenta in stercore suo. Iumenta quippe
 conputrescere est in stercore suo. carnales quosq; in fetore
 luxurię uitā finire. Nos itaq; quotiens carnalē mentē
 de suis peccatis increpamus. quotiens ad eius memoriā
 uicia ante acta reducimus. quasi infructuosę arbori co
 phinū stercoris uersamus. ut malorū que egit memo
 ria recolat. & ad conpunctionis grām quasi de fetore
 pinguescat. Mittitur ergo cophinus stercoris ad ra
 dicē arboris. quando prauitatis sue consciencia tangi
 tur memoria cogitationis. Cūq; se per poenitenti
 am ad lamenta mens excitat. eūq; ad bonę ope
 rationis grām reformat. quasi per tactū sterco
 ris redit ad fecunditatē operis radix cordis. plan
 git quod fecisse se meminit displicet sibi quale
 fuisse se recolit. Incentionē contra se dirigit.
 atq; ad meliora animū accendit. Ex fetore
 igitur ad fructū reuiuiscit arbor. quia de con
 sideratione peccati ad bona se opera resusci

·tat animus. **E**t sunt plerique qui increpationes
·audiunt. & tamen ad poenitentiã redire contempnunt
·& infructuosi dō in hoc seculo uirides stant. **S**ed audia
·mus quid cultor uinee adiungat. **S**i quidē fecerit
·fructus. sin autē in futuro succides eam. **Q**uia profecto
·cto qui hic non uult ad fecunditatē pinguescere.
·per increpationē illic cadit. unde iã per poeniten
·ciã surgere non ualet. **E**t in futuro succidetur.
·quãuis hic sine fructu uiridis stare uideatur. **E**rat
·autē docens in synagoga eorū sabbato. **E**t ecce mulier
·que habebat spm̄ infirmitatis. annis decē & octo. **P**aulo
·ante iã diximus. quia hoc trinus aduentus domini ad in
·fructuosã ficulneã. quod decē & octo annorū numerus
·ad curuã mulierē signat. **S**exto enī die homo factus
·est. atq; eodē sexto die opera dñi cuncta pfecta sunt.
·**S**enarius autē numerus in trigonū ductus. decē & octo facit.
·**Q**uia ergo homo qui sexto die factus est. pfecta p̄pera
·habere noluit. sed ante legē sub lege atq; in exordio
·inchoat^{an}is gr̄e infirmus exstitit decē & octo annis curua
·mulier fuit. **E**t erat inclinata. nec omnino poterat
·sur sū aspicere. **O**m̄is peccator terrena cogitans. ce
·lestia non requirens sur sū respicere non ualet.

Quia dū desideria inferiora sequitur, a mentis sue re-
ctitudine curuatur. Et hoc sēp uidet quod sine inter-
missione cogitat. Ad corda urā kmī frī redite. quod
horis omībus incogitationibus urīs uolucis aspiciete

Alius de honoribus. alius de pecuniis. alius de prediorū
ambitu cogitat. Cuncta hęc in imo sunt. Et quando
mens talibus implicatur. ab status sui rectitudine fle-
ctitur. Et quia ad celeste desiderū non assurgit.
quasi mulier inclinata sursum respicere nequaquā po-
test Sequit. Hanc cū uideret mē. uocauit ad se &
ait illi. Mulier dimissa es ab infirmitate tua. Et in-
posuit illi manus. & confestim erecta est. Uocauit &
erexit quia illuminauit. & adiuuauit. Uocat sed
non erigit. quando quidē p̄ eius grām illuminamur
sed exigentibus nrīs meritis adiuuari non possumus.

Perūq; em̄ uidemus que agenda sunt. sed hęc opere non
implemus. Nitimur & infirmamur. Mentis iudicium
rectitudinē conspiciet. sed hanc operis fortitudo suc-
cūbit. Quia nimirū iā de poena peccati est. ut ex do-
no quidem possit bonū conspici. sed tam̄ ab eo quod
aspicietur contingat per meritū repellī. Uisitata
& em̄ culpa obligat mentē. ut nequaquā surgere

possit ad rectitudinē conatur & labitur. Quia ubi spon-
te diu persistit. ibi & cū noluerit coacta cadit. Bene-
de hac nr̄a incuruatione. ex typo humani generis per
psalmistā dicitur. Incuruatus sū & humiliatus sū usque-
quaque. **C**ontēplatus est quippe qui ad supnā lucē intu-
endā homo conditus fuerat. sed peccatis exigentib;
foras missus mentis sue tenebras portat. supna non ap-
petit. In infimis intendat. celestia nequaquā desiderat.
terrena semp in animo uersat. & hoc quod de suo ge-
nere doluit. In se ipso exclamauit dicens. Incuruatus sū
& humiliatus sū usquequaque. **C**ontēplationē quoq;
celestiū perdens si sola carnis necessaria homo cogitaret
incuruatus & humiliatus esset. sed tamen usquequaque
non esset. **Q**uē ergo a supernis cogitationibus non so-
lū necessitas deicit. sed etiā uoluptas in licita aternit
non solū incuruatus. sed usquequaq; incuruatus ē. Hinc
alius propheta de immundis spiritibus dic̄. Qui dixerunt
anime tue incuruare ut transeamus. Recta quippe stat
anima cū superna desiderat. & nequaquā flectitur ad
ima. Sed maligni sp̄s cū hanc in sua rectitudine stare
conspiciunt per eā transire non possunt. Transire
nāq; eorū est. Immunda illi desideria spargere

62

Dicunt ergo. Incuruare ut transeamus. quia si ipsa se ad ima appetenda non deicit. contra hanc illorū peruersitas nullatenus conualescit. Et transire per eam nequeunt. quā contra se rigidam in superna intentione per timescunt. Nos ergo fr̄i km̄i. nos uia malignis in nobis spiritibz damus. cū terrena concupiscimus. cū ad tēpora lia appetenda curuamur. Pudeat ergo terrena concupiscere. & dorsa menciū ascendentibus aduersarius prebere. Terrā sēp intuetur. qui curuus est. Et quo p̄mo sic redēptus. non meminit. qui ima querit. Hinc etiā per moysen dicitur. Ut qui gybbo premitur. nequaquā ad sacerdotiū prouehat̄. Et quot quot xpi sanguine redēpti sumus. mēbra eiusdē summi sacerdotis efficimur. Unde nobis & per petrū dicitur. Vos autē genus electū regale sacerdotiū. Sed qui gybbū tolerat. ima sēp intuetur. & a sacerdotio repellitur. Quia quisquis solis terrenis intentus est. ipse sibi testis est. quod mēbrū summi sacerdotis non est. Hinc rursus pisces qui pennulas non

habent ab esu fidelis prohibentur. Pisces uero
qui pennulas squamarum habent dare saltus etiam
sup aquas solent. Quid ergo pennatis piscibus
nisi electe anime figurantur que profecto sole
in celestis ecclesie corpus transeunt que modo pen
nulis uirtutum fulge saltus dare etiam per celeste
desiderium sciunt ut superna per contemplationem
appetant quamuis in se ipsis iterum ex mortali car
ne relabantur. Si ergo iam bona patrie celestis
agnouimus displiceat nobis fratres karissimi quod curui
sumus. Ponatur ante oculos mulier curua &
arbor infructuosa. Reminiscamur malorum que
fecimus mittamus ad radicem cophinum stercoris.
Ut tunc in retributionis fructu pinguescat
quod nobis hic per penitenciam fecerat. Et si
uirtutum summa operari non possumus ipso deo
nostro gaudet lamento. Ex ipsa ei iusticie incho
atione placebimus qui in iusta que fecimus pu
nimus. Nec mora erit in fletibus quia ter
gent cicuis transeuntes lacrimas gaudia
mansura per dominum nostrum ihesum christum qui uiuit
& regnat in secula seculorum amen.

ITĒ DE MARTIRIB; LECT SCI EVGT SCDM LVC

In illo dixit ih̄s discipulis suis. Siquis uult post me uenire abneget semet ipsū & tollat crucē suā & sequatur me & retiq̄.

Quia dñs ac redēptor noster nouus homo uenit in mundū. noua p̄cepta edidit mundo.

Vitē & enī nr̄e ueteri inuicē nutritē contrarie tatē obposuit nouitatis sue. Quid enī uetus. quid carnalis homo nouerat. nisi sua retinere. Aliena rapere si posset concupiscere si non posset. sed celestis medicus singulis quibusq̄ uicis obuiancia adhibet medicamenta. Nā sicut arte medicine calida frigidis. frigida calidis curantur. Ita dñs noster **in** xpc̄ contraria opposuit p̄dicamenta peccatis. Ut lubricis continenciā. tenacibus largitatē. iracundis mansuetudinē. elacis p̄ciperet humilitatē.

Certe cū se sequentibus noua mandata proponeret dixit. Nisi quis renunciauerit omnibus que possidet. non potest meus esse discipulus. Ac si aperte dicat. Qui per ueterē uitā aliena concupiscit. p̄ noue

conuersationis studium & uiam largimini. Quid
uero in hac lectione dicat audiamus. Qui uult
post me uenire abneget semet ipsum & tollat
Ibi dicitur ut abnegemus nostram. hic dicitur ut ab
negemus nos. Et fortasse laboriosum non est ho
mi relinquere sua. sed ualde laboriosum est relin
quere semet ipsum. Minus quippe est abnegare
quod habet. ualde enim multum est abnegare
quod est. **A**d se autem nobis uementibus domini pre
ceptum ut renunciemus nostris. quisquis ad fidei
agone^{colluctationem} uenimus. luctam^{spes} contra malignos sumi
mus. Nihil autem maligni spiritus in hoc mundo
proprium possident. Nudi ergo cum nudo lucta
ri debemus. Nam si nudus quisque cum nudo
luctatur. citius ad terram deicitur. quia
habet unde teneatur. Quid enim sunt ter
rena omnia nisi quedam corporis indumenta. Qui
ergo contra diabolum ad certamen properat uesti
menta abiciat ne succubatur. Nihil in hoc mundo
amando possideat. nullas rerum labencium delec
tationes requirat. ne unde ad uocatum cogitur.
ad casum inde teneatur. Nec tamen sufficit

64
in uiam pacis. Tunc enim gressus nostros in uiam pacis di-
rigimus. quando per illud actionum iter pergimus.
In quo ab auctoris nostri gratia non discordemus. Hec
fratrum nostri hystorica expositione transcurramus.
nunc si placet ea que dicta sunt mystico intellectu
differamus. Que namque phariseus de falsa iusticia pre-
sumens. nisi iudaicum populum. Que peccatrix mulier.

ad uestigia domini ueniens & plorans. nisi conuersa
gencilitatem designat. Que cum alabastro uenit.
unguentum fudit. retro secus pedes stetit. lacrimis
pedes rigauit. capillis terxit. Eosdemque quos infun-
debat & tergebat. pedes osculari non desit.

Nos ergo nos illa mulier expressit. si toto corde
ad dominum post peccata redeamus. si eius poenitencie
luctus imitemur. Quid namque unguento. nisi odor
bone opinionis exprimitur. Vnde & paulus di-
cit. Christi bonus odor sumus domino in omni loco. Si igitur
recta opera agimus. quibus opinionis bone odore
ecclesiam respergamus. Quid in domini corpore. nisi
unguentum fundimus. Sed secus pedes mulier ste-
tit. Contra pedes enim domini stetimus. cum in peccatis
positi. eius reuerentibus renitebamur. Sed si adueram

poenitentiã post peccata conuertimur. iam retro
secus pedes stamus. quia eius uestigia sequimur.
que impugnabamur. Lacrimis mulier pedes rigat.
quod nos quoq; ueraciter agimus. si quibuslibet
ultimus mēbris dñi per cōpassionē affectū incline-
mur. Si scūs eius in tribulatione cōpatimur. si eo-
rū tristitiã nrām putamus. Capillis mulier quos
rigauerat pedes terfit. Capilli quippe super-
fluunt corpori. & quid habundans terrena sub-
stantia. nisi capillorū specie tenet. Que dū ad usū
necessitatis superfluit. etiã absca non sentit.
Capillis ergo pedes dñi tergimus. quando scūs ei
quibus ex caritate cōpatim̄ etiã ex his que a no-
bis superfluunt miseremur. Quatenus sic mens per
cōpassionē doleat. ut etiã larga manus affectū
doloris ostendat. Rigat nãq; lacrimis redēpto-
ris pedes. sed capillis suis non tergit. qui ut cūq;
proximorū dolori cōpatitur. Sed tamen eis ex
his que sibi supfluunt non misereatur. Plorat
& non tergit. qui uerbã quidē doloris tribuit.
sed non ministrando que de sunt uim doloris
ostendat abscondit. Osculatur mulier pedes

65
quos tergit. quod nos quoque plene agimus. si tu
diose agimus quod ex claritate continemus.

Ne grauis nobis sit necessitas proximi. ne ipsa eius
indigencia que sustentatur fiat onerosa. Et cum
manus necessaria tribuit. animus de dilectione
torpescat. Potest quoque per pedes ipsius myste-
riū incarnationis eius intellegi. quo diuinitas
terrā tetigit. quia carnē sumpsit. Verbum enim
caro factū est & habitabit in nobis. Osculamur
igitur redemptoris pedes cum mysteriū incarna-
tionis eius ex toto corde diligimus. Unguen-
to pedes unguemus. cum ipsa humanitatis potes-
tate sacri eloquii bona opinione predicamus.
Sed hoc phariseus uidit & inuidit. Quia cum iuda-
icus populus gentilitatē dñm predicare. conspi-
cit. sua apud se malicia tabescit. Sed redemptor
nostre facta ei mulieris. quasi bona gentilita-
tis enumerat. ut in quo malo iaceat agnoscat.
Nā sic phariseus retunditur. ut per eū sicut
diximus perfidus ille populus ostendatur. Intra-
ui in domū tuā aquā pedibus meis non dedisti.
Hec autē lacrimis rigauit pedes meos. Aqua quip

pe extra nos est. Lacrimarū humor intra nos.
Quia uidelicet infidelis ille populus nec ea que
extra se erant unquā pro dnō tribuit. Con
uersa autē gentilitas pro eo non solū rerū sub
stanciā. sed etiā sanguinē fudit. Osculū mihi
nondedisti. Hęc autē ex quo in traui non cessa
uit osculari pedes meos. Osculū quippe dilecti
onis est signū. & infidelis ille populus dō osculū
non dedit. quia ex caritate eū eū amare noluit
cui ex timore seruiuit. Vocata autē gentilitas
redēptoris sui uestigia osculari non cessat. quia
in eius continuo amore suspirat. Vnde & sponsę
uoce de eodē redēptore suo in canticis cantico
rū dicitur. Osculetur me osculo oris sui. Oscu
lū recte conditoris sui desiderat. qui se ei obse
qui p̄ amorē parat. Oleo caput meū non unxi
sti. Si pedes dnī mysteriū incarnationis eius
accipimus. congrue sup̄ caput illius ipsa diuini
tas designat̄. Vnde & per paulū dicit̄. Caput
xpi dī. In dō quippe [&] non se. quasi in homine cre
dere. iudaicus populus facebatur. Sed phariseo
dicit̄. Oleo caput meū non unxisti. Quia ipsā

66
ipsa quoque diuinitatis potentia. in qua se iudaicus
populus credere spondit digna laude predicare
neglexit. Hec autem unguento unxit pedes meos

Quia dum incarnationis eius mysterium gentilitas
credidit. summa laude etiam eius imma predicauit

Sed iam redemptor noster ut enumerata bona
concludat presententiam subdit Propter quod
dico tibi Remittuntur ei peccata multa
quia dilexit multum. Ac si apte dicat Et si du
rum est ualde quod coquitur. abundat tamen
amoris ignis. quo etiam dura consumantur.

Libet inter hec considerationem tante pieta
tis intueri peccatricis mulieris opera sed poe
nitentis. qua estimatione ueritas apud se ser
uat. que eius aduersario sub tanta distribu
tione enumerat. Ad pharisei prandium dominus
discubebat. sed apud poenitentem mulierem
mentis epulis delectabatur. Apud phariseum
ueritas pascebat foris. apud peccatricem
mulierem sed tamen conuersam pascebat intus.

Unde & ei sancta ecclesia que sub specie hinuli
ceruorum querit in canticis canticorum dicit

In celebra
tione sancte
marie mag
dalene.
Prima
lectio.

Indica mihi quē diligit anima mea · ubi pascas · ubi
cubes in meridie · Ceruorū quippe hinulus dñs
appellatur · iuxta assūptā carnē antiquorū fili
us patrū · Feruentior ergo in meridie aestus
ascendit^{ur} & umbrosū locū hinulus querit · quem
aestus igne non afficit^{.ii.} · In illis ergo cordibus
requiescit dñs · quē amor p̄sentis sc̄ti non in
cendit · quē carnis desideria non exurent
quē incensā suis anxietatibus in huius mundi
concupiscencis non arescunt ; Unde & maria
dicit̄ · Sp̄s sc̄i super ueniat in te · & uirtus al
tissimi obumbrabit tibi · Umbrosā ergo loca
in meridie hinulus ad pascendū inquirat · quia
talibus mentibus dñs pascit̄ · quē^p respectū gr̄e
tēperate corporalibus desideris non uruntur
Plus ergo poenitens mulier pascebat intus ·
quā phariseus dñm pascebat foris · Quia ab
aestu carnaliū quasi hinulus redēptor noster
ad illius mentē fugerat · quā post uiciorū
igne^{.iii.} poenitencia umbra tēperabat · Pense
mus quante pietatis fuerit · peccatrice muli
erē non solū ad se admittere · sed ei etiam

64

ad tangendū pedes dignatus est p̄bere. Consi-
deremus grām misericordis dī. & dānemus mul-
titudinē reatus nr̄i. Ecce peccatores uidet &
sustinet. Resistentes tolerat. & tam̄ cotidie
per euanglīm clementer uocat. Confessionē
nr̄am expuro corde desiderat. & cuncta que
deliquimus relaxat. Tēperauit nobis districtio-
nē legis miscdā redēptoris. In illa quippe scri-
ptū est. Siquis hoc uel illud fecerit moriat̄.
Siquis hec ut illa fecerit lapidibus obruat̄. Appa-
ruit conditor noster in carne confessioni pecca-
torū non poenā sed uitā promittit. Mulierē
sua uulnera confitencē suscipit & sanā dimittit.
Inflexit ergo ad miscdā duriciā cordis. Quia
quos iuste illa dānat. ipse misericordit̄ libe-
rat. Unde bene quoq; in lege scriptū est.
Quia manus moysi erant graues. Sumentes
igit̄ lapidē posuerunt subter in quo sedit.
Aaron autē & ur̄ sustentabant manus eius.
Moysesⁱⁱⁱⁱ quippe sedit in lapide. cū lex re-
quieū in ecclā. Sed hec eadē lex manus

graues habuit. quia peccantes quosq; misericorditer non percutit. sed seuera distractione percussit. Aaron uero mons fortitudinis. ut autē ignis interpretatur. Quē iste mons fortitudinis signat nisi redēptorē nr̄an. de quo p̄ p̄phetā dicitur
Erit in nouissimis diebus p̄paratus mons domus dñi in uertice montiū. Aut quis p̄ ignē nisi sp̄s sc̄i figurat. De quo isdē redēptor dicit. Ignē uermittere in terrā. Aaron ergo & uir graues manus moysi sustinent. atq; sustentando leuiore reddunt. quia mediator dī & hominū cū igne sc̄i sp̄s ueniens mandata legis grauia. que dū carnalit̄ tenerent̄ portari non poterant. Tolera biliora nob̄ p̄ spiritalē intellegenciā ostendit. Quasi enī manus moysi leues reddidit. qui pondus mandatorū legis ad uirtutē confessionis retorlit. Hanc nob̄ sequentis miscdē p̄missione innuit. cū p̄ p̄phetā dix̄. Nolo mortē peccatoris sed ut conuertat̄ & uiuat. Hinc iterū sub iudeꝝ specie unicuiq; peccatrici anime dicit̄. Si dereliquerit uir uxorē. & illa rece dens duxerit uirū aliū. nūquid reuertet̄ ad eā ultra.

68
Nūquid non polluta & contaminata erit mulier illa
tu autē fornicata es cū amatoribus multis Tam
reuertere ad me dicit dñs. Ecce paradigma tur
pis mulieris dedit. Ostendit quod post multi
tudine recipi non possit. Sed hoc ipsū paradi
gma quod protulit p̄miscdam uincit cū dicit.

Fornicante muliere recipi non posse. & tamen
ipse fornicante animā ut recipiat expectat

Pensate fr̄ pondus tante pietatis. dicit quod
fieri non potest. & demonstrat quia hoc ipse
facere contra morē potest. Ecce uocat & quos
inquinatos denunciat. hos etiā amplecti querit
a quibus desertū esse se querit. Nemo er
go tante miscde tēpus perdat. nemo oblata
remedia diuine pietatis abiciat. Ecce supna
benignitas auersos nos reuocat. & nobis reuer
tentibus sue clemencie sinū parat. Unus quis
igitur que penset quod debito constringit. quando
illū dñs expectat nec conceptus exasperat.

Qui ergo p̄manere noluit. redeat. Qui stare
concepit. saltī post lapsū surgat. Quanto
nos amore conditor noster expectat insinuat

cū per prophetā dicit Adtendi & auscultavi quod
nemo bonū loquit̄ Non est qui recogitet in corde
suo & dicat Quid feci. Certe nūquā mala cogita
re debuimus. sed quia recte cogitare noluimus.
Eccē adhuc sustinet ut recogitemus Videte tan
te pietatis sinum considerate. apertū uobis
misere gremium. Quos male cogitantes per
didit. bene recogitantes querit Ad ¹⁴ uos
igitur fr̄i km̄i. ad uos oculos mentis reducite.
Et poenitentē peccatricē mulierē In exemplū
uobis imitationis ante ferre. Que que uos in
adolescencia. queq; in iuuentute meministis
deliquisse. deflete. Morū operūque
maculas. lacrimis terгите. Amemus iā redēp
toris nr̄i uestigia. que peccando concēpsimus.
Eccē ut diximus ad recipiendos nos superne pie
tatis sinus aperitur. nec maculosa in nobis uita
contēpnitur. p̄ hoc quod inquinatiōē nr̄am
p̄ horrescimus. in terne iam mundicie concor
damus. Reuertē^{ten} nos dn̄i clementer amplex
citur. quia peccatorū uita ei esse indigna
iā non potest. que fletibus lauatur. In 14V

69
xp̄o dn̄o nr̄o qui uiuit & regnat cū patre d̄s̄ inu-
nitate sp̄s̄ sc̄i per om̄a sc̄ta sc̄torū amen.

LECTIO SC̄I EUVANGELII SC̄DM LUCAM

INITIO. Accesserunt ad ihm publicani & pecca-
tores ut audirent illū. Et murmurabant
pharisei & scribae dicentes. & reliqua.

◉ MELIA BEATI GREGORII PAPAE

estiuū tēpus quod corpori meo ualde con-
trarium est loqui me de expositione
euuangelii longa morā interueniente
prohibuit. sed non quia lingua tacuit ardere
caritas cessauit Hoc & enī dico quod apud
se ur̄m unusquisq; cognoscit Plerūq; cari-
tas quibusdā occupationibus p̄pedita & ince-
gra flagrat in corde. & tamen non monstra-
uit in opere. Quia & sol cū nube tegitur
non uidetur in terra. & tamen ardet in celo.
Sic sic occupata caritas esse solet. & intus
uim sui ardoris exerit. & foris flāmas ope-
ris non ostendit. Sed quia nunc adloquen-
dū tēpus redit. ur̄a me studia accendant
ut mihi tanto amplius loqui libeat.

quanto hoc ur̄ mentes desiderabilius expectant

Audistis in lectione euangelica fr̄ mei. quia peccatores & publicani accesserunt ad redēptorē nr̄m. & non solū ad colloquendū. sed etiā ad conuescendū recepti sunt. Quod uidentes pharisei. dedignati sunt. Ex quare colligitur. quia uera iusticia compassionē habet. falsa iusticia dedignationē. Quāuis & iusti soleant. recte peccatoribus indignari. Sed aliud est quod agitur. t̄po superbie. aliud quod zelo disciplinae. Dedignantur & enī. sed non dedignantur. Desperant. sed non desperant. Per ecutionē cōmouent. sed amantur. Quia & si foris increpationes per disciplinā exaggerant. intus tamen dulcedinē per caritatē seruant. Preponunt sibi in animo ipsos plerūq; quos corrigunt. Meliores esse existimant. eos quoq; quos iudicant. Quod uidelicet agentes & per disciplinā subditos & p humilitatē custodiunt semet ipsos. At contra hi qui de falsa iusticia superbire solent. ceteros quosq; despiciunt. nulla infirmantibus misericordia condescendunt. Et quo se peccatores

secretorum uestrorū merita cogitationes que
discutite. uidete siquid iam boni uobiscum intus
agit. Uidete si numero horum agminum que
breuiter tangendo perstrinximus. fortē uir-
tutionis inuenitis. Ve autem animę que inse-
de his bonis que enumerauimus. minime aliquid
recognoscit. etiam adhuc uac deterius imminet.
si & priuatam sedonis intellegit. & nequaquam
gemit. Quis quis ergo talis est fr̄s mei gemendus
est ualde. quia non gemit. Pensemus igitur ac-
cepta electorum mūnera & uirtute qua possum.
ad amorem tante fortis anhelemus. Qui inse dono-
rum gratiam minime recognoscit. gemit. Qui
uero inse minora cognoscit. maiora. aliis non inui-
deat. Quia & superne ille disti^{ne}ones beatorum
spirituum ita sunt conditae. ut alię aliis sint
prelate. Fertur uero diomisius ariopagita anti-
quus uidelicet & uenerabilis pater dicere. quod
ex minoribus angelorum agminibus. foris ad ex-
plendum ministerium. uel uisibiliter uel inui-
sibiliter mittuntur. Scilicet qui ad humana
solatia. aut angeli. aut archangeli ueniunt.

Nam superiora illa agmina ab intimis numquam
recedunt. Quo ea que prominent. usum ex te-
rioris ministerii nequaquam habent. Cui rei
illud uidetur esse contrarium. quod esaias dicit
Volauit ad me unus de seraphim. & in manu eius
calculus quem forcipe tulerat de altari. &
tetigit os meum. Sed in hac prophetæ sententia
uult intellegi. quia hi sp̄s qui mittuntur. eorum
uocabulum percipiunt. quorum officium
gerunt. Quia enim ut peccata locutionis incen-
dat. de altari angelus carbonem portat. Seraphim
uocatur. quod incendium dicitur. Huic autē
sensui & illud creditur non inconuenienter
opitulari. quod per danielem dicitur. Milia
miliū ministrabant ei & decies centena milia
assistebant ei. Aliud est namque ministrare
aliud assistere. Qui administrant dō. qui et ad
nos nunciando exeunt. Assistent uero. qui sic
contēplatione intima perfruuntur. ut ad
explenda. foras op̄ra minime mittantur.
Sed quia in quibusdam scripturę locis. que dam
per cherubin. que dam uero per seraphim. agi

h
et alius
angelus
cyradichus

70
didicimus. utrum. per se hec faciant. an per
subiecta agmina agatur. que sicut dicitur.
in eo quod a maioribus ueniunt maiora uocabula
fortiuntur. Nos ad firmare nolumus. quod
a peris testimonius non ad probamus. Hoc tam
certissime scimus. quia ad explendum de sup
nis ministerium alii sps alios mittunt. Zacharia
scilicet propheta testante qui ait. Ecce an
gelus qui loquebatur in me egrediebatur. et
in occursum eius. et dixit ad eum. Curre et
loquere ad puerum istum dicens. Absque muro
habitabitur hierusalem. Dum enim angelus
ad angelum dicit. curre et loquere. dubium
non est. quia alius alium mittit. Minora
uero sunt que mittuntur. maiora que mit
tunt. Sed hoc quoque de ipsis agminibus que
mittuntur. certum tenemus. quia et cum ad
nos ueniunt. sic exterius implent ministerium.
ut tamen numquam desint interius per
contemplationem. Et mittuntur igitur
& assistunt. quia et sic circum scriptus est
angelicus sps. summus tamen sps ipse quid est.

h
et alius
angelus
egrediebatur

circum scriptus non est. Angeli itaq; & missi
ante ipsū sunt. quia quolibet missi ueniant.
intra ipsum currunt. Sciendum quoq; est.
quia plerūque ipsi beatorum spirituum ordines.
uicinorū sibi ordinū uocabula sortiuntur.

Thronos et enim scilicet sedes dī. specialem beatorū
spirituum ordinem diximus. Et tamen per psal
mistam dicitur. Qui sedes super cherubin apparet
Quia uidelicet dum ipsis distinctionibus agminū.
cherubin thronis iunguntur. sedere etiam sup
cherubin dñs exuicini agminis acqualitate per
hibetur. Sic quippe in illa summa ciuitate.
specialia que dam singulorum sunt. ut tamen
sint communia omnium. Et quod in se quisq;
ex parte habet. hoc in alio ordine totum possi
det. Sed idcirco uno eodemq; uocabulo com
muniter. non censentur. ut ille ordo uocari
priuato unius cuiusq; rei nomine debeat qui
hanc in munere plenius accepit. Seraphim
namque incendium diximus. & tam amore
conditoris simul omnes ardent. Cherubin
plenitudinem scientiæ. et tamen qui sibi

72
aliquid nesciat. ubi ipsum omnes simul fontē
sciencie dñi uident. Throni illa agmina quoq̄
quibus conditor presidet uocantur. sed beatus
esse quis potest. nisi creator suus eius menti pre
sedeat. Quę ergo ex parte ab omnibus habent̄
eis in priuato nomine data sunt quę hæc in mu
nere plenius acceperunt. Nam et si qua illuc sic
ali habent. ut haberi ab aliis nequa quā possint.
sicut speciali nomine dominationes & principat̄
uocantur cuncta sibi singulorum sunt. quia per
caritatem sp̄s ab alio in aliis habentur. Sed ecce
dum caelestium ciuium secreta rimamur ab ex
positionis nr̄e ordine longe digressi sumus. Sus
piremus ergo ad eos de quibus loquimur. sed re
deamus ad nos. Meminisse etenim debemus.
quia caro sumus. Taceamus interim de secretis
caeli. sed ante conditoris oculos manu poeniten
tię tergamus maculas pulueris nr̄i. Ecce ipsa
diuina misericordia pollicetur dicens. Gau
dium erit in celo super uno peccatore peniten
ciam agente. Et tamen per hierochielem
pphetam dñs dicit. Quia quacumque die iustus

peccauerit. om̄s iustitiae eius in obliuione erunt
coram me. Pensemus si possumus dispensationem
supernae pietatis. Stantibus sic ciderint. minatur
poenam. Lapsis uero ut surgere appetant. pro
mittit misericordiam. Illos terret. ne presumat
in bonis. Istos refouet. ne desperent in malis.
Iustus es. iram per timesce. ne corruas. Peccator
es. presume de misericordia. ut surgas. Ecce
autem iam lapsi sumus. stare nequaquam ualimus.
in prauis nr̄is desinimus. Sed qui nos rectos
condidit. adhuc expectat. & puocat. ut sur
gamus. Sinum suae pietatis aperit. nosque ad se
recipere per penitenciam querit. Sed peni
tenciam agere digne non possumus. nisi modum
quoque eiusdem poenitentiae cognoscamus.
Poenitentiam inquit agere est. & perpetrata
mala plangere. & plangenda non perpetrare.
Nam qui sic alia deplorat. ut tamen alia com
mittat. adhuc penitentiam agere. aut ignorat.
aut dissimulat. Quid enim prodest si peccata
quis luxurie defleat. & tamen adhuc aua
ritiae aestibus anhelet. Aut quid prodest si irac

culpas iam lugeat. & tamen adhuc inuidie
 fatibus tabescat. [^]Sed minus est ualde quod
 dicimus. ut qui peccata deplorat. plorando
 minime committat. & qui plangit uicium
 perpetrare uicia timeat. Nam cogitandū
 sum moperere est. ut qui se inlicita meminit
 commisisse a quibusdam etiam licitis studeat
 abstinere. Quatenus per hoc conditori suo satisfaciat
 ut qui commisit. prohibita. sibi met ipsi
 abscidere debeat etiam concessa. Et se ^{re}prehendat.
 inminum qui se meminit in maximis
 deliquisse. Nimia sunt quae loquor. si haec
 ex sacri eloqui testimonio non adfirmo.

Lex certe ueteris testamenti alienam uxorem
 concupiscere prohibet. A rege uero forcis
 iuberi militibus uel desiderari aquam non
 poenaliter uetat. Et cuncti nouimus quod
 dauid concupiscentie mucrone transfixus.
 alienam coniugem appetiuit & abstulit.
Cuius culpam digna uerba sunt secuta &
 mala quae perpetravit per penitentiae lamina
 correxit. Qui cum longe post contra

hostium cuneos foderet . aquam bibere debech
lemnica cisterna ex desiderio voluit . Cuius
electi milites inter ceteras uas aduersantium medias
erumpentes . aquam quam rex desiderauerat .
in laesi deculerunt . Sed uir flagellis et uide
semet ipsum protinus cum periculo militum .
aquam desiderasse reprehendit . Camque dño
fundens libauit . Sicut illic scriptū est Libauit
cam dño . In sacrificio quippe dñi effusa aqua
conuersa est . quia culpam concupiscentiae
mactauit . per poenitentiam reprehensionis
sue . Qui ergo quōdam concupiscere alienā
coniugem nequaquam timuit . post etiam
quia aquam concupisset expauit . Quia enī
se illicita perpetrasse meminerat . contra
semet ipsum iam rigidus etiam alicuius ab
stinebat . Sic sic agamus poenitentiam . ut
ea que commisimus perfecte defleamus .
Pensemus super nas diuicias conditoris nri
Peccare nos uidet & pertulit Qui nos ante
culpam expectare adueniam non desistit
Ecce ipse nos quem despeximus . uocat .

74

Auersi ab illo fuimus. & tamen non auctitur.
Vnde bene peresaiam dicitur. Et erunt oculi
tui uidentes preceptorem tuum. & aures tuas
audient. uocem postergum monentis. Quasi
infatiam homo est monitus. quando ad iusticiam
conditus. precepta rectitudinis accepit.
Sed cum hęc eadem precepta contempserit. quasi
conditori suo dorsum mentis infaciem dedit.
Sed ecce adhuc postergum sequitur & monet.
quia iam & a nobis contemptus est. & tamen
nos adhuc uocare non cessat. Quasi dorsum
ei infaciem dedimus. cuius uerba despiciunt.
cuius precepta calcamus. Sed stans postergum
nos a uersos reuocat. qui & uidet quod
despicitur. & tamen per precepta clamat.
per patientiam expectat. Pensate rogo
fr̄s km̄. si cui libet ur̄m loquenti famulus
suus superbiat. terga infaciem mitteret.
num quid non contemptus dominus eius super
biam feriret. vulnera districtas animas
uersi. omis infligeret. Ecce nos peccando
auctori nostro terga infaciem dedimus.

& tamen sustinemur. Superbe auersos benigne
reuocat. ut reuertamur munera pmittit.

Tanta ergo conditoris nostri misericordia duri-
ciam nostri reatus emolliat. ut homo qui
malum quod fecit. experiri percussus poterat.
saltim expectatus erubescat. Rem fr̄s bre-
uiter refero. quam uiro uenerabili maximiano
tunc patre monasterii mei atq; praesbitero.
nunc autem siracusano ep̄o narante cognoui

Hanc itaq; si solleter auditis. caritati uestre
non breuiter suffragari credo. Nostris modo
temporibus uictorinus quidam extitit. qui
alio quoq; nomine emilianus appellatus est

Non in opis substantiae. iuxta mediocritate
uitae. Sed quia plerumq; regnat in rerum
opulentia. carnis culpa. in quodam fati no-
lapsus est. quod debuisset ualde pertimes-
cere. ac de suae mortis inmanitate cogitare.

Reatus igitur sui consideratione conpunctus
erexit se contra se. mundi huius omnia reliquit
monasterium petiit. In quo nimirum monas-
terio. tantae humilitatis tantaeque

15

sibi distractionis extitit. NIT cuncti fratres
qui illic ad amorem diuinitatis excreuerant
suam cogerebantur uitam despiciere. dum illius
poenitentiam uiderent. Studuit namq; toto
mentis adnifu cruciare carnem. uoluntates
pprias frangere. furtiuas orationes quaerere.
cotidianis se lacrimis lauare. despectum sui
appetere. oblatam a fratibus uenerationem
timere. hic itaque nocturnas fratrum uigilias
praeuenire consueuerat. Et quia mons in quo
monasterium situm est. ex uno latere in secre
tiori parte prominebat illuc consuetudinem
fecerat ante uigilias egredi. ut se cotidie
in fletu poenitentiae. quanto secretius. tanto
liberius maceraret. Contemplabatur namq;
distractionem uenturi iudicis sui. Et iam eide
iudici concordans. puniebat in lacrimis reatu
facinoris sui. Quadam uero nocte abbas
monasterii uigilans hunc latenter egredi
entem intuitus lento foras pede secutus est
Quem cum in secreto montis latere cernebat
in oratione prostratum. expectare uoluit

quando surgeret. Ut ipsam quoque longanimitatem orationis eius exploraret. Tunc subito celitus lux emissa super eum effusa est. Qui in oratione prostratus iacebat. tantaque se illo in loco claritas aspersit. ut tota pars regionis illius ex eadem luce candesceret. Quam abbas ut uidit. intremuit fugit. Cūque post longum horae spatium isdem frater ad monasterium redisset. abbas eius ut disceret an super se effusionem tanti luminis agnouisset. requirere eum studuit dicens. Vbi fuisti? At ille latere se posse credens in monasterio se fuisse respondit. Quo negante. abbas compulsus est dicere quid uidisset. At ille uidens se esse deprehensum. hoc quoque quod abbatem latebat aperuit adiungens. Quando super me uidisti lucem de caelo descendere. Vox etiam patriter uenit dicens. Dimissum est peccatum tuum. Et quidem omnipotens deus peccatum eius potuit tacendo relaxare sed loquendo per uocem. radiando per lumen exemplo sue misericordie nostra ad

16
poenitentiam uoluit corda concutere. Mira
mur fratres carissimi. quod per secutorem
suum saulum dñs de caelo prostravit. de caelo
allocutus est. Ecce nostris quoque temporibus
peccator & poenitens. uocem de caelestibus
audiuit. Illi dictum est quid me per seque
ris. iste uero meruit audire. dimissum est
peccatum tuum. Longe est inferior meritis
peccator poenitens iste quam paulus. Sed
quia adhuc hac in re de saulo loquimur
crudelitatem necis anhelantem. liceat au
denter dicere. quia saulus propter super
biam uocem increpationis. iste uero prop
ter humilitatem uocem consolationis au
diuit. Hunc quia humilitas strauerat. di
uina pietas erigebat. Illum quia super
bia erexerat. diuina se ueritas humiliabat.
Habete ergo fratres mei fiduciam de miseri
cordia conditoris Nostri. cogitate quae facitis
re cogitate quid fecistis. Largitatem super
pietatis aspiciite. & ad misericordem
iudicem dum adhuc expectat. cū laeti

mis. uenite. Considerantes namque quod iustus
sit. peccata uestra nolite negligere. Consede
rantes uero quod pius sit. Nolite desperare

Praebet apud dñm homini iudiciam. dñs homo.

Est nobis spes magna poenitentibus. quia aduoca
tus noster. factus est iudex noster. Qui uiuit
& regnat cum patre in unitate sp̄s sc̄i dñs per
omnia saecula saeculorum AMEN.

LECT̄ SC̄I EVANGELII SECUNDŪ LUCAM

NILLO TEMPORE DIX̄ IHC̄ DISCIPVLIS suis.

Cum audieritis p̄ roelia & seditiones. nolite
terrerī. Oportet primum hec fieri. sed non dū
statim finis. & reliqua. **OMN̄ LECT̄**

EIVSDEM HABITA AD POPŪ IN

BASIL̄ SC̄I MENNE DIE NAT̄ EIVS

UIA LONGIUS ABVRBE DIGERSI

sumus. ne ad reuertendū. nos tardior hora pre
pediat. Necessē est ut expositionem sc̄i euangeli.
breuior sermo transcurrat. Dñs ac redemptor
noster per ritum mundi praecurrentia mala
denunciat. Ut eo minus perturbent ueni
entia. quo fuerint praescia. Minus enim

77

iacula feriunt. que praeceduntur. Et nos tolera-
bilis mundi mala suscipimus. si contra haec. per
praecedentiae clipeum munimur. Ecce & enim
dicit. Cum audieritis praedia & seditiones no-
lite terreri. Oportet prius haec fieri. sed non
dum statim finis. Pensanda sunt uerba redemp-
toris nostri per quae nos aliud interius. aliud ex-
terius passuros denuntiat. Bella quippe ad
hostes pertinent. seditiones ad ciues. Ut ergo
nos indicet interius exteriusque turbari. aliud
nos faciat ab hostibus. aliud a fratribus perpeti.
Sed his malis praecedentibus. quia non statim
finis sequatur. adiungit. Surgent gens contra
gentem & regnum aduersus regnum & terra
motus magni erunt per loca. & pestilentiae &
fames. terroresque de caelo & signa magna
erunt. Vel sicut in quibusdam codicibus inuenit
terroresque de caelo & tempestates. atque post
subditur. Et signa magna erunt. Ultima
tribulatio. multis tribulationibus praecedentibus.
Et per crebra mala quae praecedunt indicantur
mala perpetua quae subsequuntur.

Et ideo post bella & seditiones non statim finis
qui multa mala debent precurrere. ut malum
ualeant sine fine nunciare. Sed cum tot signa
per turbationis dicta sunt. oportet ut eorum
considerationem. breuiter per singula per-
stringamus. Quia necesse est ut alia caelo
alia terra. alia ab elementis. alia ab hominibus
patiamur. **A**it enim. Surget gens contra
gentem. ecce perturbatio hominum. Erunt
terre motus magni per loca. ecce respectus
irae de super. Erunt pestilentiae. ecce in-
aequalitas corporum. Erit fames. ecce ster-
ilitas terrae. Terroresque de caelo & tem-
pestas. ecce inequalitas aeris. Quia ergo
omnia consummanda sunt. ante consum-
mationem. omnia per turbantur. Et qui in
cunctis delinquimus. in cunctis ferimur.
ut impleatur quod dicitur. pugnabit pro-
co orbis terrarum contra insensatos. Omnia
namque quae ad usum vitae accepimus.
ad usum conuertimus culpae. Sed cuncta
quae ad usum prauitatis infleximus. ad

18
usum nobis uertuntur ultionis. Tranquillitate
quippe humane pacis ad usum uertimus uana
securitatis. Peregrinationem terrarum pro habi-
tatione dileximus patrie. Salutem corporum
sedem^g in usu uitiorum. Ubertatis abundantiam
non ad necessitatem carnis. sed ad peruersitatem
in torsimus uoluptatis. Ipsa serena blandimenta
acris. ad amorem nobis seruire coegimus terrenae
delectationis. Iure igitur restat. ut simul nos
omnia ferant. quae simul omnia uitis nostris
malae sub acta seruebant. Et quot prius in
mundo intolomes habuimus gaudia. tot de ipso
post modum cogamur sentire tormenta. No-
tandum uero quod dicitur. Terroresque de
caelo & tempestates. Cum tempestates hiema-
les uenire ex ordine temporum soleant cur hoc
loco tempestates uenire in per^{cu}fectionis signo
praedicuntur. Nisi quod eas tempestates dominus
uenire denuntiat. quae nequaquam ordine
temporum seruant. Quae enim ordinata te-
ueniunt signa non sunt. Sed tempestates in
signo sunt. quae ipsa quoque temporum statuta

confundunt. Quod nos quoque nuper experti
sumus quia aestiuum tempus omne conuersum
in pluuibus hiemalibus uidimus. Quia autem
cuncta haec nonde iniusticia ferientis sunt. sed
demerito mundi patientis facta prauorum homi-
num praemittuntur. cum dicitur. Sed ante
haec omnia incipient uobis manus suas inicere
& persequentur. & tradent uos in sinagogis.
ducentes ad reges & praesides propter nomen
meum. **A**si aperte dicat. Prius corda ho-
minum. & post elementa turbatur. Ut cum
rerum ordo confunditur. ex qua iam retribu-
tione ueniat demonstratur. Nam quamuis
finis mundi ex ipso suo ordine pendeat. per uer-
siores tamen quosque inueniens. qui digne
ruinis illius opprimatur innotescit cum sub-
ditur. Ducentes ad reges & praesides prop-
ter nomen meum. Contingent haec uobis
in testimonium. In testimonium uidelicet
quorum. nisi eorum qui aut persequendo
mortes inferunt. aut uidendo non imitantur.
Mors quippe iustorum bonis in adiutorum

79

est. malis in testimonium. Ut inde peruersi sine
excusatione peccant. Unde electi exemplum
capiunt ut uiuant. Sed auditis tot terroribus
turbari poterant infirmorum corda. atque ideo
consolatio adiungitur. cum primum subinfertur.
Ponite ergo in cordibus uestris. non predicari. que
ad modum respondeatis. Ego enim dabo uobis
os & sapientiam. cui non poterunt resistere &
contradicere omnes aduersari uestri. Ac si
aperite mentris suis infirmantibus dicat. Nolite
terri. nolite pertimescere. uos ad certamen
acceditis. sed ego proclior. uos uerba editis. sed
ego sum qui loquor. Sequitur. Tradimini autem
a parentibus. & ^{& fratribus.} cognatis. & amicis. & morte
aficient ex uobis. Minorem dolorem mala in
gerunt. quae ab extraneis inferuntur. Plus
uero in nobis ea tormenta faciunt quae ab illis
patimur de quorum mentibus praesumebamus.
Quia cum damno corporis mala nos cruciant
amici se caritatis. hinc est enim quod de iuda
traditore suo per psalmistam dominus dicit. Et
quidem inimicus meus male dixisset mihi

sub porta fsem utique. Et siis qui oderat me
super me magna locutus fuisset. absconderem
me utique ab eo. Tu uero homo unanimes. dux
meus & notus meus. qui simul mecum dulces
capiebas cybos in domo dñi ambulauimus cum
consensu. Et rursum. Homo pacis meae in quo
sperabam. et qui edebat panes meos. ampliauit
aduersum me sub plantationem. Ac si detra
ditore suo apertis uocibus dicat. Transgres
sionē eius tanto grauius pertuli. quanto hanc
ab eo qui meus esse uidebatur sensi. Omnes
ergo electi. quia summi capitis mēbra sunt
caput quoque suum in passionibus secuntur
ut ipsos aduersarios in sua morte sentiant
de quorum uita praesumebant. Et tanto
eis crescat merces operis quanto eis uirtuas
lucrum proficit. & ex alienae damno caritatis
† Sed quia dura sunt quae praedicuntur de af
flictione mortis. protinus consolatio subdit
de gaudio resurrectionis. cum dicitur.
Capillus de capite uestro n̄ peribit. Scimus
fratres. quia caro incisa dolet. capillus incisus

80

non dolet. Ait ergo martiribus suis. Capillus
de capite uestro non peribit. Uidelicet apte
dicens. cur timetis. ne pe^{re}at quod incisum dolet.

Quando & illud in uobis perire non potest. quod
incisum non dolet. Sequitur. Inpatientia
uestra possidebitis animas uestras. Idcirco
possessio animae in uirtute patientiae po
nitur. quia radix omnium custosque uirtu
tum. patientia est. Per patientiam uero
possidemus animas nostras. quia dum nobis
ipsis dominari discimus. hoc ipsum incipimus
possidere quod sumus. Patientia uero est.
aliena mala dequanimiter perpeti. contra
eum quoque qui mala inrogat. nullo do
lore morderi. Nam quisie proximi mala
portat. ut tamen tacitus doleat. & tempus
dignae retributionis quaerat. patientiam
non exhibet sed ostendit. Scriptum quippe est
Caritas patientis est benigna est. Paciens naq;
est. ut aliena mala toleret. Benigna
uero est. ut ipsos etiam quos portat amet.
& ut sua bona largius prestet.

Hinc namq[ue] per semet ipsam ueritas dicit .

Dilite inimicos uestros . benefacite his qui uos
oderunt . Orate propter sequentibus & calū
niantibus uobis . Virtus itaque est coram
hominibus aduersarios tolerare . sed uirtus
coram dō diligere . Quia hoc solum d[omi]ni sacri
ficium accipit . quod ante eius oculos in altare
boni operis flamma caritatis incendit . Sci
endum uero quod plerumque ideo patientes
uidemur . quia retribuere mala non possumus
Sed qui id circo malum non retribuit quia ne
quaquam ualet . procul dubio ut praediximus
paciens non est . quia paciencia non in osten
sione inquiretur . sed in corde . Per impa
tenciae autem uitium . ipsa uirtutum nu
trix doctrina dissipatur . Scriptum namque
est . Doctrina uiri per patientiam dinos
citur . Tante ergo quisque minus osten
ditur doctus . quanto conuincitur minus
paciens . Neque enim potest ueraciter bona
docendo impendere . si uiuendo nesciat
aequamimter mala tolerare . Quanto

88

enim culmine uirtus patientiae polleat. rur-
sus salamon indicat dicens. Melior est uir
patientis uero forte. & qui dominatur an i mo
suo expugnatore urbium Minor est ergo
uictoria urbes expugnare. quia extra sunt
quae uincuntur. Maius autem est quod per
patientiam uincitur. quia ipse animus supe-
ratur. Et semet ipsum sibi subicit. quando eum
patientia inhumilitate tolerantiae sternit.
Sciendum uero est quod plerumque euenire
patientibus solet. ut eo quidem tempore quo
aduersa patiuntur. uel contumelias audiunt
nullo dolore pulsantur. & sic patientiam ex-
hibeant. ut custodire etiam cordis innocentiam
cuerent. Sed cum post paululum haec ipsa
quae pertulerunt. ad memoriam reuocant.
igne uehementissimi doloris instigantur.
Argumenta ultionis inquirunt. & mansue-
tudinem quam tolerantibus habuerunt. in
retractione sua semet ipsos diudicantes
perdunt. Callidus namque aduersa-
rius bellum contra duos mouet. unum

uidelicet inflammans. ut contumelias prior
inferat. Alterum uero prouocans. ut contu-
melias lesus reddat. Sed quia eius iam uictor
extitit quem ad proferendas contumelias com-
mouit. contra illum acrius dolet. quem ad
reddendas iniurias commouere non potuit.

Unde fit ut tota se uirtute contra eum erigat.
quem contumelias fortiter pertulisse consi-
derat. quem quia commouere. in ipsa iniuria-
rum iaculatione non potuit ab aperto certami-
ne interim recedens. in secreta cogitatione
deceptionis tempus inquirat. Et qui publico
bello perdidit. ad exhibendas occulte insidias
exardescit. Quicquid namque iam tempore
ad uictoris animum rediit. & uel damna rerū
uel iniuriarum iacula ad memoriā reducit.

Cuncta que que sibi illata sunt uehementer
exaggerans. fuisse intolerabilia ostendit.
Et quiescentis animum tanto furore conturbat
ut plerumque uir patiens. illa se aequani-
miter tolerasse. etiam post uictoriam capti-
uus erubescat se que non reddidisse contu-

82
melias dolcat & de terriora reprehendere
si occasio prebeat^r querat. Quibus ergo
isti sunt similes. nisi his qui per fortitudinē
in campo uictoris sunt. sed per negligentiam
post modum intra urbis claustra capiunt^r.
Quibus isti sunt similes. nisi his quos irruens
grauis languor acuta non subtrahit. sed leni
ter ueniens recidua febris occidit. Ille
etiam ueraciter patientiam seruat. qui
& ad tempus aliena mala sine dolore tole
rat. Et haec eadem retractans pertulisse
se talia exultat. Ne bonum patientie
quietis tempore pereat. quod in perturba
tionibus custoditur. Sed quia natalem
martyris hodierna die colimus fratres mei.
nequaquam uos a uirtute eius patientie
destimare extraneos debemus. Si enim
adiuuante nos dño uirtutem patientiae
seruare contendimus. & in pace ecclesie
uiuimus. & tamen martyri palmam
tenemus. Duo quippe sunt martyri
genera. Unum in corpore aliud in mente

simul & accione. Itaque esse martyres pos-
sumus. etiamsi nullo ferro percussentium
trucidemur. Mori quippe aper se quente
martirium in aperto opere est. Ferre uero
contumelias. odientem diligere. martyriū
est ino culta cogitatione. Nam quia duo
sunt martyrii genera. unum in occulto opere.
aliud in publico. Testatur ueritas que
Zebedei filios requirit dicens. Potestis
bibere calicem quem ego bibiturus sum.
Cui cum protinus responderent possumus.
ilico dñs respondit dicens. Calicem quidē
meum bibetis. Quid enim per calicem.
nisi dolorem passionis accipimus. De quo
& alibi dicit. Pater si fieri potest. transe-
at a me calix iste. Et zebedei filius est
iacobus & iohannes non uterque per mar-
tyrium occubuit. & tamen quod uterque
calicem biberet audiuit. Iohannes namque
nequaquam per martyrium uitam fini-
uit. sed tamen martir extitit. quia
passionem quam non suscepit incorporat.

seruauit in mente. Et nos ergo hoc exemplo
 sine ferro esse martires possumus. si patientiam
 ueraciter in animo custodimus. Non abre-
 arbitror fr̄s Rm̄i. si unum uobis exemplum
 seruandae patientiae ad aedificationem
 loquor. Fuit quidam in diebus nostris ste-
 phanus nomine. pater monasterii iuxta
 reatinam urbis moenia constituti. Uir ualde
 sc̄i. patientiae uirtute singularis. Et super-
 sunt multi. qui illum nouerunt. eiusque uel
 uitam uel obitum narrant. Erat autem huius
 lingua rustica. sed docta uita. hic pro amore
 caelistic patriae. cuncta dispexerat. possidere
 aliquid in hoc mundo fugiebat. Tumultus
 deuitabat hominum. crebris ac prolixiori-
 bus orationibus intentus erat. Virtus
 tamen patientiae in eo uehementer ex-
 creuerat. ita ut eū sibi amicum crede-
 re. qui sibi molestiae aliquid irrogas-
 set. Reddebat contumeliis gratias.
 si quod in ipsa sua inopia ei damnum
 fuisset inlatum. hoc maximū lucrum

putabat. Omnes suos aduersarios nil aliud quam
adiutores aestimabat. Hunc cum dies mortis
egredi de corpore urgeret. conuenerunt multi.
ut tam sanctae animae de hoc mundo recedenti.
suas animas commendarent. Cumque circa lectum
illius hi qui conuenerant omnes adfisterent
alii corporeis oculis ingredienti angelos uide-
runt. sed dicere aliquid nullo modo potuerunt.
alii omnino nil uiderunt. Sed omnes qui ad-
erant. ita uehementissimus timor perculit.
ut nullus egrediente illa sancta anima. illic stare
potuisset. Et hi qui uiderant. & hi omnino
qui nihil uiderant. omnes timore perculsi &
terrati fugerunt. Nullusque illic adfistere
illo moriente potuit. Pensate igitur fratres
omnipotens deus qualiter terreat. quando distric-
tus iudex uenturus est. Si sic adfistentes
terruit quando gratius remunerans uenit.
Aut qualiter timeri potest. cum uideri po-
tuerit. si sic mentes praesentium strauit
& quando uideri non potuit. Ecce fratres karissimi
seruata illa & in ecclesiastica pace paci

84

entia ad quantum hunc retributionis culmen
cucxit. Quid huic suus conditor intus dedit.
de quo nobis tantam glam. in die eius extitit
& foris innotuit. Quibus hunc credamus.
nisi scis martyribus sociatum. quem ad tes
tantibus corporeis quoq; oculis. abeatis &
spiritibus constat esse susceptum. Nullo
iste gladio per cussus occubuit. & tamen
coronam patientiae quam in mente tenuit
ingessione percepit. Probatus cotidie
uerum esse quod ante nos dictum est. Quia
scā ecclesia electorum floribus plena.
habet in pace lilia. in bello rosas. Sciendū
praeterea est quod tribus modis uirtus paci
entiae exerceri solet. Alia namque sunt
quae adō. alia que ab antiquo aduersario
alia que a pximo sustinemus. A pximo
namq; per secutionis damna & contume
lias. ab antiquo enim aduersario. a
temptamenta. adō autem flagella tole
ramus. Sed in omnibus his tribus modis.
uigilanti oculo semet semet ipsam debet

mens circum spicere · ne contra mala proximi
pertrahatur ad retributionem mali Ne
contra temptamenta aduersarii se ducat
ad delectationem uel consensum delicti
Ne contra flagella opificis · ad excessum pruat
murmurationis · Per fecte enim aduer
sarius uincitur quando mens nra & inter
temptamenta eius ad delectatione atque
consensu · & in contumelias proximi custodit
a bodio · & inter flagella di conpescitur amur
muratione · Nec hec agentes retribuui nobis
presentia bona requiramus · Id am
pro labore patientiae bona speranda sunt
sequentis uitae · ut tunc praemium nostri
laboris incipiat · quando omnis iam labor
funditus cessat · Unde & per psalmistam
dicitur · Non in finem obliuio erit paupe
rem patientia pauperum non peribit in
finem · Quasi enim perisse patientia pau
perum cernitur · cum nihil pro illa in hac
uita humilibus reconpensatur · Sed pa
tientia pauperum · in fine non perit quia

85
tunc eius gloria percipitur · cum simul omnia
laboriosa terminantur · Seruate ergo fratres
in mente patientiam · tamque cum res exigit ·
exercete in operationem · Nullum vestrum
ad odium proximi contumeliosa uerba com-
moueat · nulla periturarum rerum dam-
na perturbent · Si enim fixa mente men-
sura damna percimescitis · Damna rerum
transientium graua non putatis · Si aeter-
nae retributionis gloriam conspicitis · de tem-
porali iniuria non doletis · Tolerate ergo
aduersarios uestros · Sed ut fratres diligite
quos toleratis · aeterna premia pro damnis
temporalibus querite · Nec quisquam uestrum
suis se uiribus hanc implere posse confidat ·
sed obtinete precibus · ut ipse hanc qui im-
perat prestat · Et scimus quia petentes li-
benter exaudiet · quando hoc petitur largiri
quod iubet · Cum continue pulsatur in pre-
ce · con curre optulatur in temptatione ·

Per ih̄m xp̄m dñm nostrum qui cum eo uiuit
& regnat d̄s in unitate sp̄s sc̄i per omnia
secula seculorum

LĒCT SĀI EVANGĒ SECUNDVM LVCĀ

· nullo tempore Dixit ih̄s discipulis suis similitu-
dinem hanc · Homo quidam fecit cenam
magnam & uocauit multos · & reliqua ·
OMELIA LECTIIONIS EIVS DEM HĀBB
AD POPVLVM IN BASILICA APOSTOLO
RVN PHILIPPI ET IACOBI DIE DOMINICO

oc distare fr̄s Rm̄i interditiuas corpo-
ris & cordis solē · quod corporales de-
liciae cum non habentur · graue in se-
dē desiderium accendunt · Cum uero habitae-
duntur · comedentem protenus in fastidiū
per fatietatem uertunt · At contra spiri-
tales deliciae cum non habentur in fastidio
sunt · Cum uero habentur in desiderio ·

Tantoque a comedente amplius esuriun-
tur · quanto & ab esuriente amplius come-
duntur · In illis appetitus placet · expe-
riencia displicet · In istis appetitus uilis
est · experientia magis placet · In illis
appetitus saturitatem saturitas fastidiū
generat · In istis autem appetitus satu-

85

ritatem saturitas appetitum parit. Augent enim spirituales delicias desiderium inmentendum faciunt. quia quantomagis carum sapor percipitur eo amplius cognoscitur quod auidius amant. Et idcirco non habitae amarum non possunt. quia carum sapor ignoratur. Quis enim amare valet quod ignorat. Proinde psalmista nos ammonet dicens. Gustate & uidete. quomodo suavis est dominus. Ac si aperte dicat. Suauitatem eius non cognoscitis. si hanc minime gustatis. Sed cibum uitae ex palato cordis distangite. ut probantes eius dulce didem amare valeatis. Has autem homo delicias tunc amisit. cum in para dysopacavit. Extra exiit. os acibo aeternae dulcedinis clausit. Unde nos quoque nati in huius peregrinationis acrumna. hunc fastidiosum iam venimus nescimus quid desiderare debeamus. Tantoque se amplius fastidii nostri morbus exaggetat. quanto magis abesse illius dul

cedinis animus elongat Et eo iam inter
nas delicias non appetit quo eas comedere
diu longeque desuevit. Fastidio ergo
nostro tabescimus. & longa inediae peste
fatigamur. Et quia gustare intus nolu
mus. paratam dulcedinem amamus foris
miseri famem nostram. Sed superna nos
pietas. nec deserentes se deserit. Contē
ptas enim illas delicias ad memoriae nr̄e
oculos reuocat. easque nobis proponit
in promissione torporem excutit. atque
ut fastidium nostrum repellere debeam
inuitat. Aut namque homo quidam
fecit cenam magnam. & uocauit multos
Quis iste homo est. nisi ille de quo per pro
phetam dicitur. Et homo est. & quis cog
noscit eum. Qui fecit cenam magnam
quia facietatem nobis dulcedinis internae
preparauit. Qui uocat multos sed pauci
ueniunt. quia non numquam ipsi qui ei
per fidem subiecti sunt. aeterno eius
conuiuio male uiuendo contra dicunt

87

Misit autem seruum hora cene dicere inui-
tatis ut uenirent. Quid hora cenae nisi
finis est mundi. In quo nimirum nos sumus.
sicut iam dudum paulus testat^r dicens. Nos
in quos fines seculorum de uenerunt. Si ergo
hora iam caenae est cum uocamur. tanto
minus debemus excusare a conuiuio dī. quanto
ppinquasse iam cernimus finem seculi.

Quo enim pensamus quia nihil est quod restat.
eo debemus pertimescere. ne tempus
gratiae quod presto est pereat. Idcirco
autem hoc conuiuium dī. non prandium
sed caena nominatur. quia post prandiū
caena restat. post cenam uero. conuiuū
nullum restat. Et quia aeternum dī
conuiuium nobis in extremopre parabit^r
rectum fuit ut hoc non prandium sed caena
uocaretur. Sed quis per hunc seruum
qui a patre familias ad inuitandū mit-
tatur. nisi predicatorum ordo signatur.

De quo uidelicet. ordine. quamuis ad
huc indigni existimus quāuis peccatorū

nostrorum ponderibus grauamur. & nos tam
in istis diebus ~~sumus~~ sumus. Et cum de aedificati
one ur̄a uobis aliquid loquor. hoc est qd̄
ago. Seruus enim sum summi patris familias.
Cum uos admonedo a contemptu saeculi. in
uitare uos uenio ad caenam d̄i. Nemo me
ppter me hoc in loco despiciat. Et si ad in
uitandum ne quaquam dignus apparerō.
sed tamen magne sunt deliciae quas p
mitto. *Sep̄ fr̄s mei solē euenire quod
dico. ut persona potens famulum habeat
despectum. Cum que p̄ eum suis forte
uel extraneis aliquid responsum man
dat. non despicitur persona loquentis
serui. quia ser uatur in corde reuerentia
mittentis domini. Nec pensant qui au
diunt per quem. sed quid uel a quo audiant.*
Ita ergo fr̄s. ita uos agite. Et si nos forsi
tan digne despicitis. in mente tamen
ur̄a. uocantis d̄ni reuerenciam seruare
Conuiuiae fieri summi patris familias
libenter obocdite corda ur̄a discutite.

at que ex eis mortale fastidium pellite.
Ad repellendum namque fastidium ur̄m
iam parata sunt omnia. Sed si adhuc
carnales estis fortasse carnales epulas in
quiritis. Ecce ipse carnales epule in
spiritali uobis alimento conuersae s̄
Ad abstergendum namque mentis ur̄ae
fastidium in caena dī ille uobis singula
ris agnus occisus est. Sed quid agimus
qui hoc quod subiungitur adhuc fieri
a multis uidemus. Et coeperunt simul
omnes excusare. Offert dī quod rogari
debit. Non rogatus dare uult quod
uix sperari poterat. quia dignaretur
largiri postulatus. Contemptoribus
uero paratas delicias refectionis eterne
denunciat. & tamen simul omnes ex
cusant. Ponamus ante oculos mentis
minima. ut possimus digne pensare
maiora. Siquispiam potens ad inuitan
dum quem libet pauperem mittere
quid fratres rogo. quid pauper ille

fecisset. nisi de eadem sua inuitatione gau-
deret. Responsum humile reddere. ueste
mutaret. ire quantotius festinaret. ne
prior se ad potentis conuiuium alter occur-
reret. Homo ergo diues inuitat. & paup
occurrere festinat. Ad di inuitamur
conuiuium. & excusamus. Sed ecce inter
hec estimare possum quid sibi corda uestra
respondeant. Ocultas enim fortasse sibi
cogitationibus dicunt. Excusare nolumus
ad illud enim superne refectionis conui-
uium & uocari & peruenire gratulamur.
Loquentes uobis talia mentes uestrae uerum
dicunt. si non plus terrena quam celestia
diligunt. si non amplius rebus corpo-
ralibus quam spiritalibus occupantur.
Unde hic quoque ipsa excusantium causa
subiungitur. cum protinus subinfertur.
Primus dixit. Villam enim & necesse
habeo exire & uidere illam. Rogote
habe me excusatum. Quid per uillam.
nisi terrena substantia designatur

89
Exit ergo uidere uillam. qui sola exteriora
cogitat propter substantiam. Alter dixit
Iuga bouum emi quinque & eoprobare illa
rogote habe me excusatum. Quid in quin
que iugis bouum. nisi quinque corporis sensus
accipimus. Qui recte quoque iuga bouū
uocati sunt. qui in utroque sexu geminant
Qui uide licet corporales sensus quia interna
comprehendere nesciunt. sed sola ex
teriora cognoscunt. & de se sentes intima
ea que extra sunt tangunt. recte per
eos curiositas designatur. Que dum alienā
que rit uitam discutere semper sua intima
nesciens. studet exteriora cogitare. Graue
namque curiositatis est uitium. Que dū
cuiuslibet mentem aduestigandam uitā
proximi exterius ducit. semper eius intima
abscondit. ut aliena sciens. se nesciat
Et curiosi animus. quanto peritus fuerit
alieni meriti. tanto fiat ignarus sui. Prop̄
hoc namque & de isdem quinque iugis bouū
dicitur. Eopbare illa rogote habe me

excusatum. Ipsa enim excusantis uerba
aucti sui significatione non discrepant dum
dicit coprobare. Quia uidelicet aliquando
pertinere probatio ad curiositatem solet. Sed
notandum quod & is qui propt̄ uillam. & is
qui propt̄ pro banda iuga bouum acaena sui
inuitatoris excusat. humilitatis uerba p̄miscet
dicens. Rogote. habe me excusatum. Dū
enim dicit rogo. & tamen uenire contempnit
humilitas sonat in uoce. superbia in actione
Et ecce hoc diiudicat prauus quisque cum audit.
nec tamen ea quae diiudicat. agere desistit
Nam dum cui libet per uerse agenti dicim'.
conuertere dñm sequere. mundū relinque
ubi hunc nisi ad dominicam caenam uocam'
Sed cum respondet. ora p̄ me quia peccator
sum. hoc facere non possum. quid aliud
agit. nisi & rogat & excusat. Dicens
namque peccator sum. humilitatem in
sinuat. Subiungens autem conuerti non
possum. superbiam demonstrat. Rogando
igitur excusat. qui & humilitatem super

90

inducit in uoce. & superbiam exercet in
accione. Alius autem dixit Uxorem duxi.
& ideo non possum uenire. Quid per ux
orem. nisi uoluptas carnis accipitur. Nā
quam uis bonum sit coniugium. ad pro
pagandam sobolem prouidentia diuina
sit constitutum. nonnulli tamen non
per hoc fecunditatem prolis. sed de siede
ria expetunt uoluptatis. Et idcirco
per rem iustam. significari potest non
incongrue res iniusta. Ad cenam uos
ergo aeterni conuiuii. summus pater fami
lias inuitat. Sed dum alius auaritia.
alius curiositati. alius uoluptati carnis est
deditus. nimirum re pbi simul omnes
excusant. Dum hunc terrena cura
occupat. illum alieni actus sagax cogi
tatio de uastat. alterius & tam mentē
uoluptas carnalis inquinat. fastidiosus
quis que ad aeternae uitae epulas non
festinat. Sequitur. Reuersus ser
uus nunciauit haec domino suo. Tunc

iratus pater familias dixit seruo suo. Exi^o
in plateas. & uicos ciuitatis. & pauperes de
biles. caecos. claudos. introduchuc. Ecce
qui terrenae substantiae plus iusto incubat.
uenire ad dominicam caenam recusat.
Qui labori curiositatis insudat. pre parate
uite alimenta fastidit. Qui carnalibus
desideriis inseruit. spiritalis conuiui epulas
respuit. Quia ergo uenire superbi renu
unt. pauperes eliguntur. Cur hoc. quia
iuxta pauli uocem. infirma mundi elegit
d^s. ut confundat fortia. Sed notandum
nobis est. quomodo describantur. qui
ad caenam uocantur. & ueniunt pauperes
& debiles. Debiles dicuntur. qui iudicio
suo apud semet ipsos infirmi sunt. Nam
pauperes & quasi fortes sunt qui & positi
in paupertate superbiunt. Ceci uero sunt.
qui nullum ingeni lumen habent. Claudi
quoq; sunt qui rectos gressus in operatione
non habent. Sed dum morum uicia in
membrorum debilitate signantur pfecto

liquet . quia sicut illi peccatores fuerunt
qui uocati uenire noluerunt . Itahi quoq;
peccatores sunt . qui uitantur & ueniunt .

Sed peccatores superbi respu untur . ut pecca
tores humiles eligantur . Hos itaque elegit
ds quos despicit mundus . quia plerum que
ipsa despectio . hominem reuocat ad semet
ipsum . Is enim qui patrem reliquit . & parte
sub stantiae quam perceperat prodige ex
pendit . post quam esurire coepit . inse
re uer sus dixit . Quanti mercennarii pa
tris mei abundant panibus . Longe quippe
a se discesserat . quando peccabat . Et si non
esurisset . in se met ipsum minime redisset .

Quia post quam terrenis rebus indiguit . tunc
cogitare coepit . quid de spiritalibus amissis

Pauperes ergo & debiles caeci & claudi
uocant^r & ueniunt . quia infirmi quique
atque in hoc mundo despecti . plerū que
tanto celerius uocem di audiunt . quanto
& in hoc mundo non habent . ubi delectent^r .

Quod bene amalechitarum puer ille egyp

tuus designat. qui amalechitis predantibus
atque currentibus. eger remansit inuia.
in fame siti que aruit. Quem tamen dauid
inuenit. ei cibum potumque prebuit. Qui
ilico conualescens. dux dauid factus est
Conuiuantes amalechitas reperit. & eos
qui se debilem reliquerant cum magna forti
tudine prostravit Amalchita quippe. po
pulus ambiens uocatur. Et quid per am
bientem populum. nisi mentes secularium
designantur. Que terrena cuncta am
biendo quasi ambiunt. dum solis tempora
libus delectantur. Quasi enim populus
ambiens predam facit. dum terrena dili
gentes. lucra de alienis damnis exaggetant
Sed puer aegyptius aeger inuia relinquitur
quia peccator quisque dum infirmari
ab huius mundi statu coeperit. mox secula
ribus mentibus in despectum uenit
Quem tamen dauid inuenit. eique cibum
& potum praebet. quia manu fortis dominus
abiecta mundi non despicit. Et plerumque

eos quise qui mium dum minime valentes
quasi inuia remanent. ad amoris sui gra
tiam conuertit. eisque uerbi sui cibum po
tum que por rigit. Et quasi duces sibi inuia
elegit. dum suos & iam predicatoros facit.

Dum enim xpm peccatorum cordibus infe
runt. quasi dauid super hostes ducunt.

Qui conuantes amalechitas uelut dauid
gladio ferunt. quia superbos quos que
quise in mundo despexerant. dñi uirtute

proster nunt. Puer ergo egyptius qui
in uia remanserat. amalechitas inter
fecit. Quid plerum que ipsi mentes se
cularium predicando superant. qui prius
cum secularibus in hoc mundo currere
non ualebant. Sed de ductis ad caenam
pauperibus. quid puer subiungat audiam.

Dñe factum est quod imperasti. & ad huc
locus est. Multi tales ad caenam domini
cam ex iudea collecti sunt. sed multitudo
que ex israelitico populo credidit locum
super ni conuiuii non impleuit. Intrauit

iam frequentia iudeorum. sed adhuc locus
vacat in regno. ubi suscipi debeat numero
sitas gentium. Unde & idem seruo dicitur.
Exi inuias & sepes. & compelle intrare ut im
pleatur domus mea. Cum de iudaeis & pla
teis ad caenam quosdam dñs inuitat. illum
uidelicet populum designat. qui tenere
legem suburbana conuersatione nouerat
Cum uero conuiuas suos colligi ex iuis & sepi
bus precipit. nimirum agrestem populum
colligere id est gentilem querit. Decuius
significatione per psalmistam dicitur
Tunc exultabunt omnia ligna siluarum
ante faciem dñi quō uenit. Ligna enim
silue gentes uocantur sunt. quia in infideli
tate sua. torce & infructuosae semper
fuerunt. Qui ergo ex illo agresti usu con
uet si sunt ad caenam dominicam. quasi
ex sepiibus uenerunt. Notandum uero
quod in hac inuitatione tertia. non dicitur
inuita. sed compelle intrare. Alii autem
uocantur. & uenire contemnunt.

Alii uocantur & ueniunt. Alii autem nequaquam dicitur quia uocantur. sed compelluntur ut intrent. Uocantur & uenire contemnant. quid donum quidem intellectus accipiunt. sed eundem intellectum operibus non sequuntur. Uocantur & ueniunt. qui acceptam intellectus gratiam operando perficiunt. Quidam uero sic uocantur ut etiam compellantur. Nam sunt nonnulli qui bona facienda intellegunt. sed hec facere desistunt. Vident quae agere debeant. sed haec ex desiderio non sequuntur. His ut superius diximus plerumque contingit. ut eos in carnalibus desideriis suis. mundi huius aduersitas feriat. adprehendere temporalem gloriam conentur & nequeant. Et dum per alta pelagi. quasi ad grandiores curas huius seculi nauigare proponunt. semper aduersis flatibus. ad deiectionis suae litora repelluntur. Cumque se frangi inde sideris suis aduersantemundo conspiciunt.

quid de se auctori suo debeant commemo-
rantur. Ita ut cum erubescerent redeant.
qui cum superbientes p mundi amore dese-
rebant. Sæpe namq nonnulli ad tēporalē
gloriam proficere uolentes. aut longe
egritudine tabescunt aut afflicti inu-
rus concidunt. aut percussi grauibus dā-
nis affliguntur. & inmundū dolore uident.
quia nihil confidere de eius uoluptate
debuerunt. Sequi ipsos in suis desideris
reprehendentes. ad dñm corda conuertunt.

De his quippe dñs per osee pphetam dicit.
Ecce ego sepiam uiam tuam spinis & sepiam
eam macheria. & semitas suas non ueniē
Et sequetur amatores suos & non appren-
dit eos. Querit & non inueniet eos. Et
dicet. Vadam & reuertar ad uirum
meum priorem. qui bene mihi erat
tunc magis quam nunc. Uir uniuscuiusq
fidelis animae dñs est. quia haec uide-
licet ei est coniuncta per fidem. Sed illa
quae coniuncta dō fuerat anima

amatores suos sequitur quando mens quide
 iam per fidem credidit. adhuc se in mun
 dis spiritibus in operatione sub sternit
Mundi gloriam quaerit. carnali delecta
 tione pascitur. ex quisis voluptatibus
 nutritur. Sed plerumque om̄ps d̄stale
 animam misericorditer respicit. & ei
 voluptatibus amaritudines permiscet.
Vnde dicit Eccc ego faciam vias tuas spinis.
 Ut ac enim nostrae spinis septe sunt. quando
 in hoc quod male cupimus. dolorū punc
 tiones inuenimus. Et faciam eas
 macheria. & semitas suas non inueniet
Viae nostrae macheria sepiunt². cum desi
 deris nostris dure in hoc mundo obiec
 tionis resistunt. Et semitas nostras
 inuenire non possumus. quia hoc quod
 male querimus. ad ipsi prohibemur
Et sequitur amatores suos & non ad
 prehendet eos. Querit & non inuenit
 eos. quia malignos spiritus quibus se
 in suis desideris anima subdidit.

ad desideriorum suorum effectum minime
comprehendit. Sed de hac salubri aduer-
sitate. quanta utilitas nascitur. adiungit
cum subditur. Et dicit. Vadam. & reuer-
tar ad virum meum priorem. quia bene
mihi erat tunc. magis quam nunc. Post
quam ergo vias spinis septas inuenit. post
quam amatores suos adprehendere non
ualet. ad amorem viri prioris redit.
Quia plerumque postquam in hoc mundo
non possumus optinere quae uolumus.
postquam interrenis desideriis de impos-
sibilitate lassamur. tunc ad mentem domini
reducimus. tunc placere incipit. qui dis-
plicebat. Et is cuius nobis amara fuerant
praecipua. repente dulcescit in memoria.
Et peccatrix anima quae adulterium conata
est esse. nec tamen aperto opere potuit.
decer nit esse fidelis coniux. Qui ergo
huius mundi aduersitatibus fracti ad dei
amorem redeunt. atque a perae sentis uitae
desideriis corriguntur. Quid isti fratres karissimi

95

nisi compelluntur ut intrent. Sed ualde est
tremenda sententia. quae protinus subin-
fertur. Intenta hanc cordis aure percipite
fratres. & domini mei In quantum pecca-
tores fr̄s mei. In quantum iusti domini mei
Intenta hanc aure percipite. ut tanto tam-
minus sentiat in examine. quanto nunc
auditis formidolosius in praedicatione.
Ait enim Dico autem uobis. quod nemo
uirorum illorum qui uocati sunt gustabit
caenam meam. Ecce uocat per se. uocat
per angelos. uocat per patri archas. uocat
per prophetas. uocat per apostolos. uocat
per pastores. uocat & iam per nos. Uocat
plerumque per miracula. Uocat plerūq;
plerum per flagella. uocat aliquando
per mundi huius prospera. uocat aliquando
per aduersa. Nemo contemnat. nec dū
uocatus ^{fuert} excusat. cum uoluerit intrare
non ualeat. Audite qđ sapiencia
per salomonem dicat. Tunc inuo-
cabunt me & non ex audiam. mane con-

surgent & non inuenient me. hinc est quod
fatuae uirgines tarde uementes clamant
Dñe dñe aperi nobis Sed iam tunc aditum
querentibus dicitur. Amen amen dico
uobis nescio uos. Quid inter hæc fr̄s Rm̄i
nisi relinquere omnia debemus. curas mundi
post ponere. solis desideris æternis inhiare
Sed hæc paucis data sunt. Ammonere uos
uolo ut relinquatis omnia. sed non p̄sumo
Si ergo cuncta mundi relinquere non po
testis. sic tenere quae huius mundi sunt. ut
tamen per ea non teneamini in mundo Ut
terrena res possideatur. non possideat.
Ut sub mentis uir̄ sit dominio quod habetis.
ne si mens uir̄a terrenarum rerum amore
uincitur. ut a rebus suis magis ipsa possideat̄
Sit ergo res temporalis in usu & eterna in desi
derio Sit ergo res temporalis in itinere.
desideretur æterna in per uentione. Quasi
ex latere respiciatur. quid quid in hoc
mundo agitur. Ante nos autem tendant
mentis oculi dum tota intencione illa

96
conspiciunt. ad quae perueniemus. Exar-
pentur. funditus. vitia. non solum ab actu
operis. sed & iam a cogitatione cordis euulsa.

Non nos voluptas carnis. non sollicitudo
curiositatis. non aestus ambitionis ad domi-
nicam caenam praepediat. Sed ipsa quoque
quae honesta in mundo agimus. quasi ex
quodam mentis latere tangamus. Ut
terrena quae libent. sic nostro corpori
seruiant. quatenus cordi minime obsistant.

Non ergo fratres audemus vobis dicere. ut omnia
relinquatis. sed tamen si uultis. omnia. & iam
retinendo relinquatis. si sic temporalia
geritis. ut tamen tota mente ad aeterna
tendatis. Hinc & enim paulus apostolus
dicit. Tempus breue est. Reliquum est
superest. ut qui habent uxores tamquam
non habentes sint. Et qui flent. tam-
quam non flentes. Et qui gaudent. tam-
quam non gaudentes. Et qui emunt.
tamquam non possidentes. Et qui utuntur
hoc mundo. tamquam non utantur.

Præterit enim figura huius mundi. Uxorem
namque habet sed quasi non habens qui sit
scit debita carnis exsoluere. ut tam per
tam mundo. tota mente non cogatur inherere

Nam cum isdem rursus egregius prædicator
dicat. qui habet uxorem. cogitat quae
sunt huius mundi. quomodo placeat uxori

Ille uxorem habens quasi non habet. qui sic
studet placere conuigi. ut tamen non dis
pliceat conditori. Flet quoque sed tamquam
non fleat. qui sic temporalibus damnis
affligitur. ut tamen de aeternis lucris
semper animum consoletur. Gaudet
uero sed tamquam non gaudeat. qui
sic de temporalibus bonis hilarescit.
ut tamen semper perpetua tormenta
consideret. Et in hoc quod mentem
gaudio subleuat. hanc continuo pondere
providi timoris premit. Emit autem
sed quasi non possidens. qui & ad usum
terrena præparat. & tamen cauta cogi
tatione præuidet quod haec citius relinquat

97

Mundo quoque utitur. sed quasi non utat^r.

qui & ne celsaria cuncta. exterius adiutae
suae ministerium redigit. & tamen haec
eadem non finet suae menti dominari.

Ut subiecta foris seruiant. & numquam in
tentio nem animi ad alia tendentis frangat.

Quicumque igitur tales sunt eis profecto
omnino terrena omnia. non ad desiderium. sed
ad usum adsunt. Quia rebus quidem necessa
riis utuntur. sed nihil habere cum peccato

cupiunt. De ipsis quoque rebus habitis
cotidie mercedis adquirunt. & plus
gaudent bono opere. quam in bona pos
sessione.

Ac ne aliquibus ista difficilia esse
uideantur. rem de persona refero. quam
multi uestrum nouerunt. Quam uide

licet rem. ipse ante triennium. in centum
cellensi urbe. a personis fidelibus didici.

Nuper namque in eadem ciuitate. theo
phanus comes fuit. uir misericordiae

actibus de ditus. bonis operibus intentus.

hospitalitate praecipue studens. ex erendis.

comitatus actibus occupatus. Agebat terrena
& temporalia. sed ut plus ex fine eius claruit
magis ex debito quam ex intentione. Nam
cum propinquante mortis eius tempora
grauissima aeris tempestas obsisteret ne
ad sepeliendum duci potuisset. cumq[ue]
coniux sua cum fletu uehementissimo
requireret dicens; quid faciam. que modo
te ad sepeliendum cicio. quae hostium
domus huius egredi praec nimia tempestate
non possum. Tunc ille respondit. Noli
mulier flere. quia mox ut ego defunctus
fuerit. aeris serenitas redit. Cuius pro
tinus & uocem mors & mortem serenitas
secuta est. Cuius manus ac pedes podagrie
humore tumescentes & uersi in uulnerib[us]
fuerant & profluenti sanie patebant.
Sed cum corpus illius ex more ad laua[n]du[m]
fuiisset detectum. ita manus pedesque
illius sani reperiuntur. ac si nunquam
uulneris nihil habuisset. Ductus itaque
ac sepultus est. eiusque coniugi uisum est

ut quarto die in sepulchro illius. marmor
 quod super positum fuerat. mutari debuisset
 Quod uidelicet marmor corpori eius super
 positum. dum fuisset ablatum tanta ex ei
 corpore flagrantia odoris emanauit.
 ac si ex putrescente carne illius. puer mibus
 aromata ferbuisset. Hec igitur dixi. ut
 cuius exemplo ostenderem. posse non
 nullos secularem habitum gerere & secu
 larem animum non habere. Quos enim
 tales in mundo necessitas ligat. ut ex omni
 parte exui a mundo non possint. sic de
 bent ea quae mundi sunt tenere. ut tam
 eis nesciant ex mentis fractione succubere.
 Hec ergo cogitate. & cum relinquere
 cuncta quae mundi sunt. non potestis.
 exteriora bene exterioris agite. sed ardent
 interior ad aeterna festinate. Nihil sit
 quod desiderium uestrae mentis retardet.
 nullius uos rei in hoc mundo delectatio
 implicet. Si bonum diligitur. mens in bonis
 melioribus. id est in celestibus delectetur

S i malum metuitur. mala animo aeterna
proponantur. Vt dum illic cō conspiciat.
& amplius quod diligat & amplius quod per
timefeat. hic omnino non hēreat. Ad hęc
agenda habemus mediatorem dī & hominum
adiutorem nostrum. per quem cicius cuncta
ōbtinebimus. si ad illum uero amore flagramus.
Qui uiuit & regnat cum patre in unitate spū
scī dī per omnia secula seculorum AMEN

INCIPIT SCILICET EUANGELIUM SECUNDUM LUCAM.

IN ILLO TEMPORE DIXIT IHC DISCIPULIS
SUIS. Siquis uenit ad me & non odit patrem
suum & matrem & uxorem & filios & fratres
& sorores. Ad huc autem & animam suam
non potest meus esse discipulus. Et reliqua.
OMNIA ENIM HEC EIUSDĒ HABĒ AD POPULUM IN BASSI

SIE SCILICET SEBASTIANI MARTIRIS DIE NAT

S ^{of uui alla tina} I CONSIDEREMUS FRATRES QUAE

REMI QUAE & QUANTA SUNT QUAE
NOBIS PROMITTUNTUR IN CAELIS. UI
LESUNT ANIMO OMNIA QUAE HABENTUR
IN TERRIS. Terrena namque substantia

supernae felicitati comparata pondus est
 non subsidium Temporalis uita aeternae
 uitae comparata mors est potius dicenda
 quam uita Ipse enim cotidianus defectus
 corruptionis quid est aliud quam quaedam
 plixitas mortis Quae autem lingua dicere
 uel quis intellectus capere sufficit illa
 supernae ciuitatis quanta sint gaudia

Angelorum choris inter esse cum beatissimi
 spiritibus gloriae conditoris assistere
 presentem diuultum cernere in circū
 scriptum lumen uidere Nullo mortis
 metu affici incorruptionis perpetuae
 munere lactari Sed ad haec audita in
 ardescit animus iamque illic cupit assis
 tere ubi se sperat sine fine gaudere Sed
 ad magna premia perueniri non potest
 nisi per magnos labores Unde & paulus
 egregius praedicator dicit Nemo coro
 nabitur nisi qui legitime certauerit

Delectat igitur mentem magnitudo pre
 miorum sed non de terreat certam laborū

Vnde ad se uenientibus ueritas dicit. Siquis
uenit ad me & non odit patrem suum &
matrem. & uxorem. & filios. & fr̄s. & sorores.
adhuc autem & animam suam. non potest
meus esse discipulus. Sed contrari libet quo
modo parentes & carnaliter propinquos
precipimur odisse. qui iubemur & inimicos
diligere. Et certe de uxore ueritas dicit
Quod deus coniunxit homo non separet. Et
paulus ait. Viri diligite uxores uas.
sicut & xpc ecclesiam dilexit. Ecce
discipulus uxorem diligendam predicat.
cum magister dicat. Qui uxorem non
odit non potest esse meus discipulus.
Numquid aliud iudex nuntiat. aliud pro
clamat. An simul & odisse possumus
& diligere. Sed si uim precepti perpendimus.
utrumque agere per discretionem ualemus.
Vt eos qui nobis carnis cogitatione con
iuncti sunt. & quos proximos nouimus
diligamus. & quos aduersarios in uia
di patimur. odiendo & fugiendo nesci

100

amus Quasi enim per odium diligitur. qui
carnaliter sapiens dum praua nobis ingerit
non oditur Vt autem dñs demonstraret
hoc erga proximos odium non de inaffec
tione procedere sed de caritate. Ad di dit
protinus dicens. Adhuc autem & animā
suam Odisse itaq; p̄cipimur p̄ximos.
odisse & animam nr̄am Constat ergo
quia amando debet odire proximum. qui
sic cum odit sicut semet ipsum. Tunc & enī
bene nr̄am animam odimus. cum eius car
nalibus desideriis non ad quiescimus. cum
eius appetitus frangimus. eiusq; volup
tatibus reluctamus. Quae ergo contempta
ad melius ducitur. quasi per odium amat^r
Sic sic nimirum exhibere proximis nr̄is
odii discretionem debemus ut incis & dili
gamus quod sunt. & habeamus odio quod
indī nobis itinere obsistunt Certe dum
paulus hierosolimam pergeret. p̄pheta
agabus zonam illius apprehendit. suisq;
pedibus alligauit dicens Virum cuius

haec zona est. sic alligabunt iudei in hierusalem
Sed is qui animam suam perfecte oderat. quid
dicebat. Ego non solum alligari. sed etiam
mori in hierusalem paratus sum pro nomine
dñi ihu. nec enim fatio animam meā preciosore
quam me. Ecce quomodo animam suam
amando oderat. immo odians amabat
Quam cupiebat pro ihu morti tradere. ut hanc
ad uitam de peccati morte suscitaret.
Ab hac ergo discretionē odii nr̄i trahamus
formam ad odium proximi. Ametur qui
libet in hoc mundo aduersarius. Sed in uia
dī contrarius non ametur etiam p̄pinquus.
Quisquis enim iam aeterna concupiscit.
in ea quam aggreditur causa dī. extra
patrem. extra matrem. extra uxorem.
extra filios. extra cognatos extra semet
ipsum fieri debet. Ut eo uerius cognoscat
dīm. quo in eius causa nemiñe recognoscat
Multum namq̄ est quod carnales affectus
intentionem mentis diuerberant. eiusq̄
aciem obscurant. Quos tamen nequaquā

101

noxios patimur. sic os premendo teneamus
Amandi ergo sunt proximi. inpendenda caritas
omnibus. & propinquis. & extraneis. Nec
tamen pro eadem caritate. ad dñi amore
flectendum. Scimus autem quia cum de
terra philistinorum archa dñi ad terram
israhelitarum rediret. plaustro sup inposita
est. & uaccæ plaustro sub iunctæ sunt. que
facte fuisse memorantur. Quarum filios
clauserunt domi. Et scriptum est Ibant
autem indirectum uaccæ. per uiam que
ducit beth samis. Uno itinere gradiebant
pergentes & mugientes. & non declinabant
neq; ad dexteram neq; ad sinistram. Quid
igitur uaccæ nisi fideles quosq; in eccle
sia designat. quidum sacri eloqui præ
cepta considerant. quasi super inpositã
dñi archam portant. De quibus hoc est
etiam notandum quod fuisse fetæ me
moratur. Quia sunt plerique qui in uia
dñi intrinsecus positi. foris carnalibus
affectibus ligantur. sed non declinant

directo itinere · qui arcam dī portant in
mente · Ecce & enim uaccæ bethsamis
pergunt · Bethsamis quippe dicitur domus
solis · Et ppheta ait · Vobis autem qui time-
tis dñm · orietur sol iusticie · Surgitur
a dextera solis habitationem tendimus ·
dignum profecto est · ut de dī itinere
pro carnalibus effectibus non declinemus
Tota enim uirtute pensandū est · quod
uaccæ dī plastro subposite pergunt ·
& gemunt · Dant ab intimis mugitus · &
tamē itinere non ^{de}flectunt gressus ·
Sic nimirum predicatorēs dī · sic fideles
quiq; esse intra scām ecclesiam debent ·
ut conpatiantur proximis per caritatē ·
& tamen de uia dī non exorbitent per
compassionem · Hoc ipsum uero animæ
odium · qualiter exhiberi debeat · ueritas
subdendo manifestat dicens · Qui non
baiolat crucem suam & uenit post me ·
non potest meus esse discipulus · Crux
quippe · a cruciata dicitur · Et duobus

102

modis crucem dñi baiolamus. cum aut per
abstinentiam carnem afficimus. aut
per compassionem proximi necessitatem
illius nostram putamus. Qui enim dolore
exhibet in aliena necessitate. crucem
portat in mente. Sciendum uero est
quod sunt non nulli qui carnis abstinē-
tiam non pro dō. sed p̄ in ani gloria ex-
hibent. Et sunt plerique qui compas-
sionem proximo non spiritualiter sed car-
naliter impendunt. ut ei non ad uirtu-
tem. sed quasi miserando ad culpas faue-
ant. Hi itaque crucem quidem uident
ferre. sed dñm non secuntur. Vnde
recte hec eadem ueritas dicit. Qui
non baiolat crucem suam & uenit post
me. non potest meus esse discipulus.
Baiolare enim crucem & post dñm
ire est. uel e carnis abstinentiā uel con-
passionem proximo p̄ studio aeternę
intentionis exhibere. Nam quisquis
haec pro temporali intentione exhibet

crucem quidem baiolat. sedire post
dn̄m recusat. Quia uero sublimia
precepta data sunt. p̄tinus comparatio
aedificandae sublimitatis adiungit̄
cum dicitur. [†] Quis enim ex uobis.
uolens turrem aedificare. non prius
sedens computat sumptus qui neces
sarii sunt. si habeat ad perficiendū
ne postea quam posuerit fundamen
tum. & non potuerit perficere. om̄s
qui uiderint incipiant illudere ei
dicentes. Quia hic homo coepit aedifi
care. & non potuit consummare. Omne
quod agimus. p̄uenire p̄ studiū con
siderationis debemus. Ecce enim iuxta
ueritatis uocem qui turrem aedificat
prius aedificii sumptus parat. Si igitur
humilitatis turrem construere cupimus.
prius nos p̄parare ^{ad} aduersa huius seculi
debemus. hoc enim inter terrenum
& celeste aedificium distat. quod terre
num aedificium expensas colligendo

103
construitur · caeleste uero aedificium
expensas dispergendo; Ad illud sumptus
facimus · si non habita colligamus ·

A distud aedificium sumptus facimus
si & habita relinquamus · Istos sūptus
diues ille habere non potuit · qui multas
possessiones possidens · magistrum
requisiuit dicens Magister bone qđ
faciens uitam aeternam possidebo ·

Qui cum p̄cepta relinquendi omnia
audisset · tristis abcessit · Et inde est
angustatus in mente · unde foris fuit
latior in possessione · Quia enim in hac
uita amabat sūptus celsitudinis · ten
dendo ad aeternam patriam · habere
noluit sumptus hu · militatis; Conside
randum uero quod dicitur; Omnes
qui uiderint incipiant inludere ei ·
quia iuxta pauli uocem · spectaculum
facti sumus mundo angelis & hominibus ·

Et in omne quod agimus considerare oc
cultos n̄ros aduersarios debemus ·

Qui semper nr̄is operibus insistant. semp
ex nr̄o defectu gratulantur. quos pro
pheta intuens ait. D̄s meus in te confido
non erubescam. Neque irideant me
inimici mei. In bonis enim operibus in
tenti. nisi contra malignos sp̄s sollicite
uigilemus. ipsos inrisores patimur.
quos ad malum per suasores habemus;

Sed quia de construendo ac difitio compara
tio data est. nunc ex minori. ad maius
similitudo subditur. ut ex rebus minimis.
maiora pensentur. Nam sequitur.

Aut quis rex iturus committere bellum
aduersus alium regem. nonne sedens
prius cogitat si possit cum decem milibus
occurrere ei. quicum uiginti milibus
uenit ad se. Alioquin adhuc illo longe
agente. legationem mittens rogat ea
que pacis sunt. Rex contra regem
ex acquo uenit ad proeliū. & tamen
si se perpendit non posse sufficere. lega
tionem mittit & ea que pacis sunt.

postulat. Qui bus ego nos lacrimis spe
 rare, veniam debemus. quia in illo tremendo
 examine cum rege nro ex aequo ad iudi
 cum non uenimus. Quos^m mirum conditio
 infirmitas. & causa inferiores exhibet.
Sed fortasse iam mali operis culpas ab
 scidimus. iam praua que que exterius
 declinamus. Num quid ad reddenda
 rationem cogitationis nrae sufficimus.
 Nam cum uiginti milibus uenire dicit
 is contra quem minime sufficit iste qui
 cum decem milibus uenit. Decem milia
 quippe ad x milia simplicum addu
 plum sunt. Nos autem simultum pro
 ficimus. uix exteriora nostra opera
 in rectitudine seruamus. Nam & si
 iam luxuria carnis abscisa est. tamen
 adhuc a corde funditus abscisa non est.
Ille autem qui^{iu}dicaturus uenit. exte
 riora simul & interiora iudicat. facta
 pariter. & cogitationes pensat. Cum
 duplo ergo exercitu contra simplicum

uenit. qui nos uix in solo opere preparatos
simul de opere & de cogitatione discutat;

Quid ergo agendum est fr̄s. nisi ut dum
nos cum simplo exercitu contra duplum
illius sufficere non posse conspiciamus.
dum adhuc longe est legationem mit
tamus. rogemus ea quae pacis sunt.

Longe enī esse dicitur. quia adhuc
presens per iudiciū non uidetur.

Mittamus adhuc legationem lacrimas
nr̄as. mittamus misericordie opera.

Mactemus in ara eius. hostias placationis.

Cognoscamus nos cum eo in iudicio non posse
contendere. Pensemus uirtutem eius
fortitudinis. rogemus ea quae pacis sunt

Hec est nr̄a legatio quae regem uenientē
placat; Pensate fr̄s. quam benignum
sit quod is qui suo aduentu nos ualet op
primere. tardat uenire. Mittamus
adhuc ut diximus legationem nr̄am.
flendo. tribuendo. sacras hostias offerendo.

Singulariter namque ad absolutionē

nrām oblata cum lacrimis. & benignitate.
mentis sacri altaris hostia suffragatur.

Quia is qui in se surgens a mortuis iam non
moritur. Adhuc per hanc in suo mysterio
pro nobis iterum patitur. Nam quociens
ei hostiam suae passionis offerimus.
totiens nobis ad absolutionem nrām
passionem illius reparamus.

Multos
ut arbitror ur̄m fr̄s km̄i contigit nosse
hoc quod volo ad memoriam nrām

narrando reuocare; Non longe a nr̄is
fertur temporibus factū. eo quod quidā
ab hostibus captus longe transductus est.

Cumque diu teneretur in uinculis. eū
uxor sua cum ex eadem captiuitate
non reuideret peret extinctum putauit.

Pro quo iam uelut mortuo hostias eb
doma diebus singulis curabat offerre.

Cuius totiens uincula soluebantur
in captiuitate. quociens ab eius coniuge
oblatae fuissent hostiae pro animae eius
absolutione. Nam longa post tempora

reuerfus admirans ualde. suae indi-
cauit uxori. quod diebus certis. ebdo-
madibus singulis. eius uincula solueban-
tur. Quos uidelicet dies eius uxor atq;
horas discuciens. tunc eum recognouit absolutū.
^{oblatum}
pro sacrificiū meminerat. Hinc ergo fr̄s carissimi.
hinc certa consideratione colligite.
oblata a uobis sacra hostia quantum
in uobis soluere ualeat ligaturā cordis.
si oblata ab altero potuit. in altero
soluere uincula corporis; Multi uir̄m
fr̄s Rm̄i. cassium narniensis urbis
episcopum nouerunt. cui mos erat
cotidianas dō hostias offerre. ita
ut poene nullus dies uite eius abcede-
ret quo non omnipotenti dño hostiā pla-
cationis immolaret. Cui cū sacrificio
ualde etiam concordabat uita. Nā
cuncta que habebat in elemosinis
tribuens. cum ad horam offerendi
sacrificii uenisset uelut totus in la-
crimis de fluens semet ipsum cum

106
magna cordis contritione mactabat; Cuius & uitā
& exitum a quodam uenerabilis uitā diacone
qui ab eo fuerat nutritus referente cognoui;
Aiebat enim quod quadam nocte eius presbitero
pulsus dñs astitit dicens. Uade & dic episcopo;
Age quod agis. Operare quod operaris. non cesset
pes tuus non cesset manus tua. natale apostolorū
uenies ad me. & retribuam tibi mercedem tuam.
Surrexit pr̄br. sed quia euano iam apostolorū
natalicius dies imminabat. tam propinqui exitus
diem ep̄o nunciare pertimuit; Alia nocte dñs
redit. eiusque inoboedienciam uehementer
in crepauit. atque eadem uerba iussionis sue
recepit. Tunc pr̄br surrexit ut pergeret.
sed rursus infirmitas cordis in pedimento facta est
indicandę reuelationis; Ad admonitionem
quoque iteratę iussionis obdurauit pergere.
& que uiderat manifestare neglexit. Sed quia
magnam mansuetudinē contēptę gracie.
maior sequi solet ira uindictę. Uisione tercia
dñs apparetis iam uerbis addidit uerbera. &
tam districta cede mactatus est. ut in eo duriciā

cordis emollirent uulnera corporis. Surrexit ergo eru-
ditus ex uerbere · perrexit ad episcopum · eūque iam
ex more iuxta beati iuuenalis martyris sepulchrum ad
offerendum sacrificium consistentem repperit · secretū
ad circumstantibus petiit · seque eius pedibus stravit;
Cumque eum ubertim flentem episcopus uix ad se
leuare potuisset · lacrimarum causas cognoscere studuit;
Ille uero relaturus ordinē · uisionis · prius uestimentū
ex humeris deuolutum detexit · plagas corporis · ut
ita dicam testis ueritatis & culpe monstrauit · quanta
animaduersione districtionis membra illius accepta
uerbera liuore inflicto sulcauerant · Que mox ut
episcopus uidit exhorruit · & quis sibi talia facere
presumpsisset cum magnę obstupescationis uocibus
inquisiuit · At ille respondit · hec se pro ipso fuisse
perpeßum · Ex creuit cum terrore admiratio; Sed
nullas iam præter inquisitioni eius moras adiciens ·
secretum reuelationis aperuit · eique uisionis diuice
per ea que audierat uerba narrauit dicens; Age
quod agis · operare quod operaris · non cesset manus
tua non cesset pestuus · natale apostolorum uenies
ad me · & retribuio tibi mercedem tuam · Quibus

107
auditis episcopus. in oratione secum magna cordis contri-
tione prostravit. & qui oblaturus sacrificium ad horam
terciam uenerat. hoc pro extentae orationis magnu-
tudine ad horam nonam usque protelauit. At que
ex illa iam die magis magis que aucta sunt lucra
pietatis. factus que est tam fortis in opere. quam certus
ex munere. Quippe qui eum cui ipse debitor fuerat.
ex ea promissione iam coeperat habere debitorem.
Huc autem consuetudo fuerat annis singulis natalicio
apertorum die romam uenire. Jamque ex hac reuela-
tione suspectus. uenire iuxta morem noluit. Eodem
ergo tempore sollicitus fuit. secundo quoque anno
uel tercio in moras sue expectatione suspensus.
quarto quintoque & sexto similiter; Qui dispe-
rare iam de ueritate reuelationis poterat. si uerbis
fidem uerbera non fecissent. Cum ecce anno septimo
usque ad expectati natalis sacras uigilias incolumis
peruenit. Sed lenis hunc in uigiliis calor atagit.
atque ipso die natalicio filiis suis se expectantibus
missarum sollempnia implere se posse recusauit. Illi
uero quia de eius erant partem egressione suspecti.
simul ad eum omnes uenerunt. sese unanimiter

astringentes ut die eodē nequaquā adquiescerent
missarū sollemnia celebrare. nisi pro eis apud dñm
isdem antistes suis intercessor accederet. Tunc ille
compulsus in episcopi oratorio missas fecit. &
manu sua corpus dñicum pacē que omnibus
tribuit; Qui cuncto ministerio oblatis sacrificiis per
acto ad lectulum rediit. ibiq; iacens cū sacerdotibus
suos ac ministros circumstetisse se cerneret. & qua si
uale ultimū dicens de seruando eos vinculo ca
ritatis admonebat. Et quanta debuissent concor
dia inter se uniri predicabat; Cum subito inter
ipsa scā ex orationis uerba uoce terribili clamauit
dicens. hora est. Max q; assistentibus ipse suis manu
bus linteum dedit. quod ex more morientium
sibi contra faciem tenderetur. Quo tenso spm̄ emisit
Sic q; scā illa anima ad gaudia eterna perueniens.
a carnis corruptione soluta est. Quē fr̄s c̄m̄i. uir
iste in morte sua imitatus est. nisi eum quē in uita
sua fuerat contemplatus. Dicens enī. hora est. De
corpore exiit. Quia & ih̄s per actis omnibus cum
dixisset consummatū est inclinato capite tradidit
spm̄; Quod igitur dñs ex potestate hoc egit famulus

exuocatione. Ecce cotidiane hostiæ illa cū elemosinis &

Lacrimis missa Legatio. Quantam cū rege ueniente gratiæ
pacem fecit. Relinquat ergo omnia qui potest. Qui
autē omnia relinquere non potest. cū adhuc rex
longe est legationem mittat. Lacrimarū. elemo
sinarū hostiarū munera offerat; Vult enī placari
preabus. qui scit quia non potest portari iratus.

Quod adhuc moram facit. uenire legationē pacis
sustinet. Uenisset iā namque si uellet. & cunctos suos
aduersarios trucidasset; Sed quam terribilis ueniat
indicat. & tamen adueniendū tardat. quia non uult
inuenire quos puniat. reatus nobis contēptus nrī
denunciat dicens. Sic ergo omnis ex uobis qui non
renunciat omnibus que possidet. non potest meus
discipulus esse. Et tamen sperandę salutis remediū
confert. quia per iram non potest ferri. per postu
late pacis uult legationē placari. Lauate ergo
fr̄s carissimi lacrimis maculas peccatorum. elemosinis
tergite. sacris hostiis expiate. Nolite possidere
per desiderū. que adhuc per usum minime
reliquistis. Spem in solo redēptore figite.
ad eternam patriam mente transite. Si enī nil

in hoc mundo amando possidetis. & iā possidendo
cuncta relinquitis. Ipse nobis gaudia desiderata con-
cedet. qui nobis æternæ pacis remedia contulit ih̄s
xp̄s dñs n̄r qui uiuit & regnat cū patre in unitate sp̄s
sc̄i per omnia s̄c̄ta s̄c̄torum. AMEN.

Legimus in ecclesiasticis codicib;
In illo tēp̄e Dixit ih̄s discipulis suis parabolam hanc.
Simile est regnū celorū homini regi qui fecit
nuptias filio suo. & misit seruos suos uocare inuitatos
ad nuptias. & nolebant uenire.

TE XTVM. Sc̄electionis euangelicę fr̄s carissimi
uolo si possum sub breuitate transcurrere.
ut in fine eius ualeam ad loquendū largius uacare.
Sed querendum prius est. an hęc apud matheum
ipsa sit lectio que apud lucam sub apellatione cęnę
describitur. Et quidem sunt nonnulla que sibi dis-
sona esse uidentur. quia hic prandium. illic cęna
memoratur. hic qui ad nuptias non dignus uestibus
intrauit repulsus est. illic nullus qui intrasse dicitur
repulsus esse perhibetur. Qua ex re recte colligitur.
quod & hic per nuptias presens ecclesia. & illic per
cęnam æternū & ultimū conuiuium designatur.

109
Quia adhanc nonnulli exiituri intrant. & ad illud quisquis
semel intrauerit. ulterius non exiit. At si quis forte
contendat hanc eandem esse lectionē. ego melius puto
salua fide alieno intellectui cedere. quam contentationibus
deseruire. Quoniam & intellegi congrue forsitan potest.
quia de proleto eo qui cum nuptiali ueste non uenerat.
quod lucas tacuit. matheus dixit. Quod uero per illū
cena. per hunc autem prandium dicitur. nequaquam uel
hoc nr̄e intellegencię obsistit. Qui^a cum ad horā nonam
apud antiquos cottidie prandium fieret. ipsum quoque
prandium cena uocabatur. Sepe autē dixisse me
memini. quod plerūq; in scō euangelio regnum
celorum presens ecclesia nominatur. Congregatio que
pe iustorum. regnū celorū dicitur. Quia enī per
isaiam prophetā dñs dicit. Celū mihi sedes est. Et
salomon ait. Anima iusti sedes sapiencię. paulus
& iam dicit. Xpm̄ dī uirtutē & dī sapienciā.
Liquido colligere debemus. quia si dī sapiencia
anima autem iusti sedes sapiencię est. dū celū dicitur
sedes dī. celū ergo est anima iusti. Hinc p̄ psalmistā
desct̄i p̄dicatoribus dicitur. Celi enarrant gloriam
dī. Regnū ergo celorū est ecclesia iustorū. quia

dū eorū corda ut terra nihil ambiunt · per hoc quod
ad superna suspirant · iam in eis dñs quasi in cęlestibus
regnat · Dicatur ergo · Simile est regnū cęlorū
homini regi · qui fecit nuptias filio suo · Jam intel
legit caritas ur̄a · quis est rex regis filii pater · ille
nimirū cui psalmista ait · Dñs iudiciū tuū regi da ·
& iusticiā tuā filio regis · Qui fecit nuptias filio suo ·
Tunc enī dñs pater dō filio nuptias fecit · quando
hunc in utero uirginis humane nature conuixit ·
Quando dñm ante sc̄ta fieri uoluit · hominē in fine
sc̄torū · Sed quia ex duabus personis fieri solet
ista nuptialis coniunctio · absit hoc ab intellectib;
nr̄is · ut personā dī & hominis redēptoris nr̄i ih̄u xpi ex duab;
p̄sonis credamus unitam · Ex duabus quippe atq; induab;
hunc naturis existere dicimus · sed ex duabus per
sonis compositū credi ut nefas uitamus · Aperius
igitur atque securius dici potest · quia in hoc pater
regi filio nuptias fecit · quo ei per incarnationis
mysteriū sc̄am ecclesiam sociavit · Uterus autem
gentricis uirginis huius sponsi thalamus fuit · Unde
& psalmistam dicitur · In sole posuit tabernaculū
suum · & ipse tāquā sponsus p̄cedens de thalamo suo ·

Tamquā sponsus quippe de thalamo suo processit.
 quia ad coniungendā sibi ecclesiam incarnatus dñs de incor-
 rupto utero uirginis exiuit. Misit ergo seruos suos
 ut ad istas nuptias amicos inuitaret. Misit semel. misit
 iterum. Quia incarnationis dñice ^{na} predicatores. & prius
 pphetas & post modū aptos fecit. Bis itaq; seruos ad inui-
 tandū misit. quia incarnationē unigeniti & pphetas
 dixit futuram. & p aptos nunquā factam. Sed quia
 hi qui prius inuitati sunt ad nuptiarū conuiuium
 uenire noluerunt. in secunda inuitatione iā dicitur.
 Ecce prandium meum parauit. tauri mei & altilia occisā sunt.
 & omnia parata. Quid in tauris uel in altilibus fr̄s carissimi.
 nisi noui ac ueteris testamenti patres accipimus. quia
 etiam uulgo loquor. & iam ipsa me necesse est uerba
 euangelicę lectionis explanare. Altilia enī saginata
 dicimus. ab eo enī quod est alere altilia. quasi altilia
 uocamus. Cum in lege uero scriptū sit. diliges amicū
 tuum. & odio habebis inimicū tuum. Accepta tunc
 iustis licentia fuerat. ut dñi suosq; aduersarios quanta
 possint uirtute cōprimerent. eosq; iure gladii
 ferirent. Quod in nouo **paulo** dubio testamento cōpes
 a **turcū** per semel ipsam ueritatē predicat dicens. Diligite

inimicos uros. benefacite his qui oderunt uos. Quia ergo
per tauros. nisi patres testamenti ueteris significantur.
nam du ex permissione legis acceperant. quatenus aduer-
sarios suos odii retributione percuterent. ut ita dicam
quid aliud quam tauri erant. qui inimicos suos uirtutis
corporee cornu feriebant. qui uero palatia nisi patres
testamenti noui figurantur. qui du gratia pingue-
dinis interne percipiunt. eternis desideriis innitentes.
ad sublimia contemplationis sue penna subleuantur;
In nimo quippe cogitatione ponere. quid aliud quam
quedam ariditas mentis est. qui autem intellectu cele-
stem iam per sancta desideria de supernis delectationis
intime cibo pascuntur. quasi largiori alimento pingue-
sunt; Hac enim pinguedine saginari psalmista concu-
perat cum dicebat. Sicut adipe & pinguedine reple-
atur anima mea; Quia igitur predicatorum domini
incarnationis missi. persecutione ab infidelibus &
prius prophete & postmodum sancti apostoli pertulerunt.
Inuitatis sed uenire nolentibus dicitur; Tauri mei
& alia occisa sunt. & omnia parata. Ac si percussus
dicatur; Patrum predecensium mortes aspiciate. & remedia
uite cogitate; Notandum uero quod priori inuitatione

117
nil de tauris & altilibus dicitur. in secunda autē iā tauri &
altilia mactata memorantur; Quia omnipotens dī cū uerba
eius audire nolumus. adiungit exempla. ut omne quod
impossibile credimus. tanto nobis ad sperandū fiat facilius.
quanto per hoc transisse iam & alios audimus. Sequitur
¶ Illi autē neglexerunt. Et abierunt alius in uillā suam.
alius in negotiationē suam. In uillam ire est. Labori
terreno uim de rate incubere. In negotiationē uero
ire est. actionū seculariū lucris inhiare. Quia enim
alius intentus labori terreno. alius uero mundi huius
actionibus deditus. misterium incarnationis dñice pensare
& secundū illud uiuere dissimulat. quasi ad uillam
uel negotiū pergens. uenire ad regis nuptias recusat.
Et plerūq; quod est grauius nonnulli uocantis graciā
non solum respuunt. sed & iam persequuntur. Unde
& sub dicitur. Reliqui uero tenuerunt seruos eius & con
tumelios affectos occiderunt. Sed rex ista cognoscens.
missis ex erantibus suis perdidit homicidas illos. & ciui
tatē illorū succendit; Homicidas perdit. quia per
sequentes interimit; Ciuitatē illorū igni succendit.
quia illorū non solū anime. sed caro quoq; in quo habi
tauerant. eterne gehenne flamma cruciatur. Missis

uero exercitus extinxisse homicidas dicitur quia in homi-
nibus omne iudiciū per angēlos exhibetur. Quid nāq;
sunt illa angēlorū agmina nisi exercitus regis nri. Unde
& idē rex dñs sabaoth dicitur. Sabaoth quippe exer-
cituū interpretatur. Ad perdendos ergo aduersarios
suos exercitū mittit quia nimirū uindictā dñs per
angēlos exercet. Cuius uindictę potentiam tunc nri
patres audiebant nos autē iam cernimus. Ubi sunt enī
superbi illi martyriū persecutores ubi illi qui contra
conditorē suū ceruicem cordis erexerant & de huius
mundi gloria mortiferum tumebant. Ecce iam mors
martyriū florēt in fide uiuentiū & hi qui contra illos
de crudelitate sua gloriati sunt nequa quam ad
memoriā nrām ueniunt uel in numero mortuorū;
Rebus enī recognoscimus quod in parabolis audiuimus;
Sed is qui inuitatē se contēnu conspicit regis filii sui
nuptias uacuas non habebit. Ad alios mittit. Quia &
si apud aliquos laborat quandoq; tamen sermo dī
uenturus est ubi requiescat. Unde & sub dicitur; Tunc
ait seruis suis; Nuptię quidē paratę sunt sed qui inui-
tati erant non fuerunt digni; Itē ergo ad extus
uiarū & quos cūq; in ueneritis uocate ad nuptias;

Si in scriptura sacra uias accipimus: extus uerū intelle-
gimus defectus actionum; Quia illi plerūq; facile addm̄
ueniunt: quos interrenis actibus prospera nulla comi-
tantur; Unde & sequitur: Et egressi serui eius in uias:
congregauerunt omnes quos inuenerunt malos &
bonos: & implete sunt nuptiæ discumbenciū; Ecce
iam ipsa qualitate conuiuantiū aperte ostenditur:
quia per has regis nuptias presens ecclesia designatur:
inqua cū bonis & mali conueniunt; Permixta quippe
est diuersitate filiorū: quia sic omnes ad fidē generat:
ut tamen omnes per immutationē uitæ ad libertatē
spiritualis gratiæ culpis exigentibus non perducat;
Quo usq; nāq; hic uiuimus: necesse est ut uiam
presentis sc̄ti permixti peragamus; Tunc autē
discernimur: cū peruenimus; Boni enī soli nusquā
sunt nisi in celo: & mali soli nusquā sunt nisi in in-
ferno; Hæc autē uita quæ inter celū & infernū
sita est: sicut in medio subsistit: ita utrarū que
partiū ciues cōmuniter recipit; quos tamen sc̄a
ecclesia & nunc indiscrete suscipit: & postmodū
in egressione discernet; Si igitur boni estis:
quamdiu in hac uita subsistitis: & unanimiter

tolerate malos; Nāquī quis malos non tolerat. ipse sibi p
intolerantiā suā testis est. quia bonus non est; Abel enī
esse renuit. quē Cain malicia non exerceat; Sic in triturā
arē grana sub paleis premuntur. sic flores inter spinas
oriuntur; Et rosa quę redolē. crescit cū spina quę
pungit; Duos quippe habuit filios primus homo.
unus horū electus est. alter reprobus fuit; Tres
filios noe arca continuit. sed ex his duo electi sunt
& unus reprobus fuit; Duos habrahā filios habuit.
sed unus electus. alter reprobus fuit. Duos ysaac filios
habuit. sed unus electus. alter uero reprobatus;
Duodecī filios habuit iacob. sed ex his unus p innocen
tiam uenditus est. alii uero per maliciā uenditores
fratris fuerunt; Duodecī apti sunt electi. sed unus
in his admixtus est. qui p bar & undecī. qui p barent;
Septē sunt diaconi ab aptis ordinati. sed sex infide recta
permanentibus. unus extitit auctor erroris; In hac
ergo ecclesia. nec mali esse sine bonis. nec boni
sine malis possunt. Ante acta ita que tēpora
fr̄ carissimi ad mentē reducite. & uos ad malorū
tolerantiā roborate. Si enī filii electorū sumus.
restat necesse est ut per eorū ex ēplā gradiamur

113
Bonus enī non fuit. qui malos tolerare recusauit. Hinc
nāq; est quod de semet ipso beatus iob asserit dicens.
frater fui draconū. & socius strucionū; Hinc per salo
monē sponsi uoce scē ecclesie dicitur; Sicut liliū
inter spinas. sic amica mea inter filias; hinc ad hiechu
elē dñs dicit; fili hominis increduli & subuersores
sunt tecū. & cū scorp^{te}ionibus habitas; hinc petrus
beati loth uitā glorificat dicens; Et iustū loth oppōsū
anefandorū iniuria conuersatione eruit. Aspectu enī
& auditu iustus erat. Abitans apud eos qui de die indie
animā iustā iniquis operibus cruciabant; hinc paulus
discipulorū uitā & laudat & roborat dicens; In medio
nationis prauę & peruersę inter quos luętas sicut
luminaria in mundo uerbū uite continentēs; hinc
iohannes pērgami ecclēie testatur dicens; Scio ubi
habitās ubi sedes est satanę. & tenes nomen meum.
& non negasti fidē meā; Ecce fr̄s carissimī pene
omnia percurrēdo cognoscimus. quia bonus non
fuit quē malorū prauitas non probauit; Ut enī
ita loquar. ferrū anime nr̄ę nequaquā perducatur
ad subtilitatē acuminis. si hoc non eraserit alię
lima prauitatis. Terre autē uos non debet.

quod in ecclesia & multi mali & pauci sunt boni; Quia arca
mundis diluuii quę huius ecclesię typũ gessit &
ampla in interioribus & angusta in superioribus
fuit; Quę in summitate & iã sua ad unius mensurã
cubiti excreuit; Inferius quippe quadrupedia atq;
reptalia supernis uero aues & homines habuisse cre
denda est; Ibi lata est ubi bestias habuit ibi an
gusta ubi homines seruauit; Quia nimirũ scã ecclesia
in carnalibus ampla est in spiritalibus angusta; Ubi
enĩ bestiales hominũ mores tolerat illic laqus sinũ
laxat; Ubi autẽ eos habet qui spiritali ratione
suffulti sunt illic quidẽ ad summũ dũtur sed
tamen quia pauci sunt angustatur; Lata quippe
est uia quę ducit ad perditionẽ & multi sunt
qui uadunt per eam; Et angusta est porta
quę ducit ad uitã & pauci sunt qui inue
niunt eam; Eo autẽ usque arca angustatur
in summis quousque ad mensuram unius cubiti
perducatur; Quia in scã ecclesia quanto scĩ
ores quique sunt tanto pauciores; Quę in
summo ad illũ perducatur qui solus homo
in hominibus & sine alterius cõparatione

114
natus est sc̄s; Qui iuxta psalmistę uocę factus est
sicut passer unicus in edificio; Tanto magis ergo
mali tolerandi sunt. quanto amplius habundant;
Quia in areę triturata pauca sunt grana que seruantur
horreis. & grandes acerui palearū qui ignibus
conburuntur; Sed quia iam largiente dño nupti
arū domū id est scām ecclēsiā intrauit. solle
ter fratres aspice. ne aliquid de mentis uirę
habitu rex ingrediens reprehendat; Cū cordis
enī magno timore pensandum est. quod pro
tenus sub dicitur; Intrauit autē rex ut uideret dis
cubentes. & uidit ibi hominem non uestitum
ueste nuptiali. Quid fratres carissimi exprimi
per nuptialem uestem putamus. si enī uestē
nuptialē baptisma uel fidē dicimus. quis sine
baptismate & fide has nuptias intrauit. Eō enī
ipso foris est. quō necdū credidit; Quid ergo
debemus intelligere nuptialē uestē. nisi cari
tatem. intrat enim ad nuptias. sed cū nuptiali
ueste non intrat. qui in scā ecclēsia assistens. fidē
habet. sed caritatē non habet; Recte enim
caritas nuptialis uocatur. quia hanc in se conditor
uestis

nō habuit: dum ad sociandē sibi ecclēsię nuptias uenit;
Sola quippe dilectione ^{di} actū est: ut eius unigenitū
nature nre sibi substantiā uniret; Unde & pau-
lus dicit; Sic enī dī dilexit mundū: ut filiū suum
unigenitum daret pro nobis; Qui ergo per cari-
tatē uenit ad humanitatē: eandē caritatem in-
notuit uestem nuptialem esse; Omnis ergo
uīr qui in ecclēsia positus dō credidit: iam ad nu-
ptias intrauit; Sed cū nuptiali ueste non uenit:
si caritatis grām non custodit; Et certe frī si quis
ad carnales nuptias esset inuitatus: uestē mutare
congaudere se sponso & sponse: ex ipso sui habitus
decōre ostenderet; Inter gaudentes & festa cele-
brantes: dispectis uestibus apparere erubesceret;
Nos ad dī nuptias uenimus: & cordis uestē mutare
dissimulamus; Congaudent angeli: ad cælum
assumuntur electi; Quia ergo mente hec spiri-
talia festa conspiciamus: qui nuptialē uestē: id est
caritatem que sola nos speciosos exhibeat non
habemus; Saendū uero est: quia sicut induobus
lignis: superiori uidelicet & inferiori uestis textitur:
ita & induobus p̄ceptis caritas habetur; Scriptum
In dilectione saluet dī & dilectione pximi;

115
quippe est. Diliges dñm tuū ex toto corde tuo.
& ex tota anima tua & ex tota uirtute tua. & diliges
proximū tuum. sicut te ipsum. Quia in re no
tandum est. quia in dilectione proximi. mensura
ponitur amoris cū dicitur; Diliges proximū
tuum. sicut te ipsum; Dñi autem dilectio. nulla
mensura constringitur cū dicitur; Diliges
dñm tuū ex toto corde tuo & ex tota anima tua
& ex tota uirtute tua; Non enī iubetur quisq;
quantū diligat. sed ex quanto. cū dicitur ex
toto corde; Quia ille ueraciter dñm diligit. qui
sibi de se nihil relinquit; Duo ergo ^{hec} necesse est.
ut caritatis p̄cepta custodiat. quisquis habere
innuptis uestem curat; Hinc est enī quod apud
ezechielem prophetā portę in monte constitutę.
uestibulum duobus cubitis mensuratur; Quia
nimirū accessus nobis celestis ciuitatis non panditur.
si in hac eclesia que pro eo quod adhuc foris est
uestibulum dicitur. dñi & proximi dilectio non te
netur; hinc est quod cortinis tabernaculi. in
texi coecus bifanctus iubetur; Vos estis fr̄s uos
estis cortinę tabernaculi qui perfidē in ur̄is

cordibus secreta celestia uelatis; Sed cortini itaber
nauli bis tinctus cocculus debet in esse; Cocculus quip
pe ignis speciem tenet; Quid uero est caritas
nisi ignis; sed ista caritas esse bis tincta debet ut
tinguatur per amorē dī & per amorē pximi;
Qui enī sic amat dīm ut per contēplationē illius
neglegat pximū cocculus quidē est sed ^{bis} tinctus
non est; Rursū qui sic amat pximū ut tamen
contēplationē dī per eius amorē relinquat
cocculus est sed bis tinctus non est; Ut ergo caritas
urā bis tinctus cocculus esse ualeat & ad amorē se
dī & ad amorē proximi accendat quatenus
nec ex compassione proximi contēplationē
dī relinquat nec plusquam debet inherens
contēplationi dī cōpassionē abiciat pximi;
Omnis itaq; homo inter homines uiuens sic ad
eum anhelat quē desiderat. ^{ut} tamen hunc
non deserat cum quo currebat; Et si huic
adiutoriū ferat ut ab illo nullatenus tor
peat ad quē festinabat; Sciendū quoque
est quod ipsa dilectio pximi in duobus prę
ceptis sub diuiditur; Cū quidā sapiens dicit;

116
Omne quod tibi odis fieri. uide ne ipse alteri facias;
Et per semet ipsam uertitas predicat dicens; Quis
uult ut faciant uobis homines. & uos eadem
facite illis; Si enim & quod impendi nobis recte
uolumus. aliis impertimur; Et quod fieri
nobis nolumus. hoc aliis facere ipsi deu
tamus; caritatis iura in lesa seruabimus; Sed
nemo cum quempiam diligit. habere se ptenus
caritate putat. nisi prius ipsam uim sue dilecti
onis examinet; Nam si quis quemlibet amat. sed pro
pter deum non amat. caritate non habet. sed ha
bere se putat; Caritas autem uera est. cum & in deo
diligitur amicus. & propter deum diligitur in
micus; ille enim propter deum diligit eos quos
diligat. qui & eos iam diligere. a quibus non
diligatur scit; Probari enim caritas. per sola odii
aduersitatem solet; Unde & per semet ipsum dominus dicit;
diligite inimicos uros. benefacite his qui uos ode
runt; Ille ergo securus amat. qui propter deum
& illum amat. a quo se intellegit non amari.

Magna sunt hec. Alta sunt hec. & multis ad exhi
bendum difficilia. sed tamen ista est uestis nuptialis;

Quisquis hanc recubens in nuptiis non habet iam solli-
catus metuat ingrediente rege quando mittatur
foras; Ecce enim dicitur; Intrauit rex ad nuptias
ut uideret discubentes & uidit ibi hominem non
uestitum ueste nuptiali; Nos sumus fratres carissimi
qui in nuptiis uerbi discubimus. qui iam fidem
in ecclesia habemus. qui scripture sacre epulis
pasamur. qui conuincta deo ecclesia esse gaudemus;
Considerate ergo sicum nuptiali ueste adhas
nuptias uenistis; Cogitationes uras sollicita
inquisitione discutite. de rebus singulis corda
ura trucidate; Si iam contra nullum odium
habetis. si contra felicitatem alienam nulla
uos inuidie face succenditis. si per occultam
maliciam nemini nocere festinatis; Ecce
rex ^{ad nuptias} ingreditur & cordis nri habitum contem-
platur. at que ei que caritate uestitum non
inuenit. protenus iratus dicit; Amice quomodo
huc intraisti non habens uestem nuptialem. Mirandum
ualde est fratri karissimi. quod hunc & amicum uocat &
reprobat; Ac si ei aperius dicat; Amice. & non
amice; Amice perfidem. sed non amice per

117
operationem; At ille obmutuit; Quia quod dici sine
gemitu non potest. in illa distractione ultime incre-
pationis. omne argumentum cessat excusationis;
Quippe quia foris increpat. qui testis conscientie
intus animum accusat; Sed inter hæc sciendū est.
quia quisquis hanc uestem uirtutis habet. sed tamen
adhuc perfecte non habet. ad p̄u regis ingressum
desperare. non debet. ^{de uenia} quia ipse quoq; spem nobis
per psalmistam tribuit dicens; Imperfectum
meum uiderunt oculi tui. & in libro tuo omnes
scribentur; Sed ^{quia} pauca hæc in consolatione
habentis & infirmantis diximus. nunc ad eum
qui hanc omnimodo non habet uerba uertamus; Sequitur
Tunc rex dixit ministris; Ligatis manibus & pedibus.
mitte eum in tenebras exteriores. ibi fletus
& stridor sententium; Ligantur tunc pedes & manus
per distractionem sententie. qui modo a prauis
operibus ligati noluerunt per meliorationē uitæ;
Uel certe tunc ligat poena. quos modo a bonis
operibus ligauit culpa; pedes enī qui uisitare
egrum neglegunt; manus quæ nihil indigentibus
tribuunt. a bono opere iam ligatæ sunt ex uoluntate.

Quæ ergo nunc sponte ligantur in iurto: tunc in suppli-
cio ligantur in iurto; Bene autem dicitur: quod
in exteriores tenebras proiciatur; Interiores
quippe tenebras dicimus: cecitatem cordis; Tunc
ergo damnatus quisque non in interiores sed in ex-
teriores tenebras mittitur: quia illic in iurto
proiciatur in noctem damnationis: qui hic sponte
cecidit in cecitatem cordis: ubi fletus & stridor
dencium esse perhibetur; Ut illic dentes stridant:
qui hic de edacitate gaudebant; Illic
oculi defleant: qui hic per inlicitas concupi-
scencias uersabantur; Quatenus singula quæque
membra supplicio subiaceant: quæ hic singulis
quibusque uicis subiecta seruebant; Sed re-
pulsio uno in quo uidelicet omne malorum
corpus exprimitur: generalis proctenus
sententia subinfertur. Qua dicitur: Multi
autem sunt uocati: pauci uero electi; Tremen-
dum est ualde fratri karissimi quod audimus; Ecce
nos iam uocati perfidem ad celestis regis
nuptias uenimus: incarnationis eius myste-
rium & credimus & confitemur; Diuini

Exteriores
tenebras
ad noctem
damnationis

118
uerbi epulas sumimus. sed futuro die iudicii rex
intraturus est; Quia uocati sumus nouimus. si firmus
electi nescimus; Tanto ergo necesse est ut
unus quisque nr̄m inhumilitate se deprimat.
quanto si sit electus ignorat; Nonnulli enim
bona nec incipiunt. non nulli uero in bonis
que coeperint minime persistunt; Alter
pene totam uitam ducere in prauiditate con
spicitur. sed iuxta finem uitae a prauiditate
sua. per districtae penitendae lamenta reuo
catur; Alter electam uideatur uitam ducere.
& tamen hunc contingit ad erroris nequi
tiam iuxta finē uitae declinare; Alius bonū
bene inchoat. melius consumit; Alius in
malis actibus a primeua etate se deicit. & in
eisde operibus semper. se ipso deterior
consummatur; Tanto ergo sibi unusquisq;
solicite metuat. quanto ignorat quod refat;
Quia quod sepe dicendum est. & sine obliuione
retinendum. multi sunt uocati. pauci uero
electi; Sed quia nonnūquā mentes audientium
plus exempla fidelium. quam doctium

de primo

uerba conuertunt; Uolo uobis aliquid dicere
quod corda ur̄a tanto formidolosius audiant
quanto eis hoc de propinquo sonat; Neque
enim res longe ante gestas dicimus. sed eas de
quibus testes existunt. eis que interfuisse se refe
runt memoramus. Tres pater meus sorores
habuit. que cuncte tres sacre uirgines fuerunt.
Quarum una tharsilla. alia gordiana. alia emili
ana dicebatur; Uno omnes ardore conuersę.
uno eodem tēpore sacrate sub distractione regu
lari degentes. in domo propria socialē uitam du
cebant; Cumque essent diuicius in eadem conuer
satione. coeperunt cottidianis incrementis in amo
rem conditoris sui tharsilla & emiliana succres
cere; Et cum solo hic essent corpore. cotidie
animo ad eterna transire cupiebant; At contra
gordiane animus coepit a calore amoris inani
per cottidiana detrimenta tepescere & paulis per
ad huius seculi amorem redire; Crebro autem
tharsilla dicere emiliane sorori sue cum magno ^{gemitu}
solebat; Uideo gordiana sororem nr̄am de nr̄a
sorte non esse; Perpendo enim quia foris defluit.

119
& cor ad quod proposuit non custodit; Quam cura
bant blanda cottidie redargutione corripere atq;
aleuitate morum ad grauitatē suū habitus refor
mare. Quę quidem resumebat uultu subito graui
tatis inter uerba correptionis; Sed cum eiusdem
correptionis hora transisset. transiebat protinus
& super ducta grauitas honestatis; Maxq; ad leuia
rediebat. puellarum gaudebat societate laicarum;
Et que persona ualde onerosa erat. que cū que
huic mundo dedita non erat; Quadam uero nocte
huic tharsille amicę mee que inter sorores suas
uiritate continę orationis. afflictionis studio &
abstinencię singularis gratitate uite uenerabilis
in honore & culmine sc̄tatis excreuuerat. sicut
ipsa narrauit per uisionem atauis meus felix huius
romanię eclesię antistes apparuit. ei q; mansionem
perpetuę claritatis ostendit dicens; Veni. quia
in hanc te lucis suscipio mansionem; Quę subsequenti
max febre correpta. ad diem peruenit extremum;
Et sicut nobilibus feminis uirisq; morientibus multę
conueniunt. qui eorū proximos consolentur.
E adē hora eius exitus multę uiri ac femine

eius lectulum circumsteterunt inter quas quoque
mater mea adfuit; Cum subito sursum illa respi
ciens ih̄m uenientem uidit & cum magna ani
maduersione coepit circum adstantibus clamare
dicens: Recedite rediite ih̄s uenit; Cum que
in eum intenderet que uidebat sc̄a illa anima
carne soluta est; Tantaq; subito fragrantia
muri odoris aspersa est ut ipsa quoq; suauitas
cunctis ostenderet illic auctore suauitatis
uenisse; Cumque corpus eius ex more mortuorū
adlauandum fuisset nudatum. Longo orationis
usu incubitis eius & genibus camelorum more
inuenta est obdurata cutis excreuisse; Et quid
uiuens semper egerit eius sp̄s. caro mortua
testabatur; Hęc autē gesta sunt ante dn̄ice
natalis diem; Quo transacto. max emiliane
sorori suę per uisitationē nocturnę uisionis
apparuit dicens: Ueni quia natalē dominicū
sine te feci. sc̄m theophaniam tecum faciam;
Cui illa protenus de sororis suę gordiane salute ^{sollucendā}
respondit; Et si sola uenio. sororem nr̄am gordi
anam cui dimitto. cui sicut assererat tristi

198
uultu iterum dixit. Veni Gordiana & enim soror
nra inter laicas deputata est; Quam uisionem
max molestia corporis est secuta. at que ita
ut dictum est ante dominice apparitionis diem
eadem molestia ingrauescente defuncta est;
Gordiana autem max ut solam remansisse se
repperit. eius prauitas excreuit; & quod prius
latuit in desiderio cogitationis. hoc post
effectu prauae actionis excreuit; Nam oblita
dominici timoris. oblita pudoris & reueren
tia. oblita consecrationis. conductore agrorum
suorum post modum martam duxit; Ecce
omnes tres uno prius ardore conuersae sunt.
sed non in uno eodem que studio permanse
runt; Quia iuxta dominicam uocem. multi
sunt uocati. pauci uero electi; hęc igitur
dixi. ne quis in bono iam opere positus. sibi uires
boni operis tribuat. ne quis de propria acti
one confidat; Quia & si iam nouit hodie qualis
sit. adhuc cras quid futurus sit nescit; Nemo
ergo de suis iam operibus securus gaudeat.
quando adhuc in huius uitae incertitudine

quisse finis sequatur ignorat. Sed quia rem retuli
que uos ex diuina distractione perterruit. Aliud
adhuc euuano refero. quod ex diuina miseri
cordia. perterrita corda ur̄a consoletur. Quod
tamen in sermone alio iam dixisse me memini
sed uos nequaquam adfuitis. Ante biennium
frater quidam in monasterium meum quod
iuxta beatorum martyrum iohannis & pauli
ecclesiā situm est. gracia conuersationis uenit.
Qui diu regulariter protactus. quando que
susceptus est. Quē frater suus ad monaste
rium non conuersationis studio. sed carnali
amore secutus est. Is autem qui ad conuer
sationē uenerat. ualde fratribus placebat.
At contra frater illius longe auita eius ac mo
ribus discrepabat. Uiebat tamen in mona
sterio. necessitate potius quam uoluntate.
Et cum incunctis actibus peruersus existeret.
p̄ fratre suo ab omnibus equanimiter tole
rabatur. Erat enī leuis eloquio. prauis acti
one. Cultus uestibus. moribus incultus.
ferre uero non poterat. si quis quam illi de sc̄i

121

habitus conuersatione loqueretur; facta autē
fuerat uita illius cunctis fratribus uisu grauis.
sed tamen ut dictum est. propter fratris sui
grām. erat cunctis tolerabilis; Asperrabatur
ualde. si quis sibi aliquid de prauitate sue corre
ptione loqueretur; Bona non solum facere.
sed etiā audire non poterat; Numquā se ad scē
conuersationis habitum uenire. iurando. irascen
do. deridendo detestabatur; In hac autem pesti
lencia quę nuper huius urbis populum magna
ex parte consūpsit. percussus in inguine. est per
ductus ad mortem; Cum quę extremum spm̄
ageret. conuenerunt fr̄s. ut egressum illius.
orando. ptegerent. iam corpus eius ab extrema
fuerat parte premortuum; In solo tantūmodo
pectore. uitalis adhuc calor anhelebat; Cuncti
autem fr̄s tanto. pro eo coeperunt enixius orare. quanto
eum iam uidebant. sub celeritate discedere; Tum
repente coepit eisdem fratribus assistentibus ad risu
quo poterat clamare. & orationes eorum inter
rumpere dicens; Recedite. ecce draconi ad deuo
randum datus sum. qui ppter urām pr̄sentiam

deuorare me non potest; Caput meum in
suo ore iam obsorbuit; Date ei locum ut
non me amplius cruciet; sed faciat quod
facturus est; Sed ei ad deuorandum datus
sum; quare propter ^{uos} moras pador; Tunc
fratres coeperunt ei dicere; Quid est quod
loqueris frater; signum tibi scē crucis im
prime; Respondebat ille ut poterat dicens;
Uolo me signare sed non possum; quia adra
cone premor; Cum q; hoc fratres audirent;
pstrati in terram; cum lacrimis coeperunt
pro ereptione illius uehementius orare &
ecce subito coepit melioratus eger; quibus
ualebat uocibus exultare dicens; Gratias dō;
ecce draco qui me ad deuorandū acceperat
fugit; orationibus ur̄is expulsus est stare non
potuit; pro peccatis meis modo intercedite;
quia conuersi paratus sum; & seculare uitā
funditus relinquere; homo ergo qui sicut
iam dictum est ab extrema corporis fuerat
parte premortuus reseruatur ad uitam; toto
ad dñm corde conuersus est; Longis & continuis

inconuersione eadem flagellis eruditus. atq: ante
 paucos dies excrecente corporis molestia defunctus
 est. Qui iam draconem moriens non uidit. quia illū
 uiuendo. p̄ cordis immutationē uicit. Ecce fr̄s k̄m̄
 gordiana quā superius dixi asc̄imonialis habitu
 excellentia corruit ad poenā. Et frat̄ hic de quo
 narraui. ab ipso mortis articulo rediit ad uitam
 aet̄nam. Nemo ergo scit. quid de se in occultis
 d̄i iudicis agatur. Quia multi sunt uocati. pau
 ci uero electi. Quia igitur nulli de se certum ē
 electū se esse. restat ut om̄s trepident. om̄s de
 sua actione formident. Om̄s in sola diuina
 misericordia gaudeant. nullus de suis uiribus p̄su
 mat. est qui p̄ficiat fiduciam nr̄am. ille scilicet
 qui in se dignatus est suscipere naturam
 nr̄am qui uiuit & regnat cum patre. in uni
 tate sp̄s sc̄i d̄s p̄ oma sc̄ta sc̄toꝝ amen.

*Ornelianus
uangelicus
u. r. heum.*

In illo tempore. Dixit ihc discipulis suis parabolam hanc. Simile
est regnum celorum homini regi. qui fecit nuptias filio suo.
& misit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias & nolebant

*Diacofactus
gregorius.*

extu. scilicet lectionis euangelice fratrum karissimi. Venire
uolo si possu sub breuitate transcurrere. ut in fine et ual-
leam ad loquendum largius uacare. Sed querendum prius
est. an haec apud matheum ipsa sit lectio. quae apud lucam
sub appellatione cene describitur. Et quidem sunt nonnulla
quae sibi dissona esse uidentur. quia hic prandium. illic
cena memoratur. Hic qui ad nuptias non dignis uestibus
intrauit repulsus est. illic nullus qui intrasse dicitur re-
pulsus esse prohibetur. Quia ex re recte colligitur. quod
hic pro nuptias praesens aeterna. & illic pro cena eternum & ulti-
mum conuiuium designatur. Quia ad hanc nonnulli ex-
ituri intrauit. & ad illud quisquis semel intrauerit.
ulterius non exabit. At si quis forte contendat hanc
eandem esse lectionem. ego melius puto salua fide
alieno intellectu cedere quam contentione deseruire.
Sepe autem dixisse me memini. quod plerumque in sancto euan-
gelio regnum celorum praesens aeterna nominatur. Congrega-
tio quippe iustorum regnum celorum dicitur. Quia enim per isaiam

*g. i. i. s. s. o.
re. h. e. p. o.*

ppheta dñs dicit. Celū mihi sedes est. Et salomon ait. Anima
 iusti. sedes sapientia. ^{Evangelij} Paulus etiam dicit. Simile est reg
 nū celorū homini regi. qui fecit nuptias filio suo. Iam
 intellegit caritas urā. quis est rex regis filii pat. ille
 nimirū cui psalmista ait. Dñs iudiciū tuū regi da. &
 iusticiā tuā filio regis. Qui fecit nuptias filio suo. Tunc
 enī dñs pat dō filio nuptias fecit. quando hunc in utero
 uirginis humane nature coniuxit. Quando dñm ante
 sc̄ta fieri uoluit. hominē in fine sc̄toꝝ. Sed quia ex du
 abus p̄sonis fieri solent ista nuptialis coniunctio. absit
 hoc ab intellectib. nr̄is. ut p̄sonā dī & hominis redēp
 toris nr̄i ihu xp̄i ex duabus p̄sonis credamus unitam.
 Aptius igitur atque securius dici potest. quia in hoc
 pater regi filio nuptias fecit. quo ei p̄ incarnationis
 mysteriū sc̄am eccl̄am sociavit. Uterus autē genitri
 cis uirginis. huius sponsi thalamus fuit. Unde p̄ psal
 mistam dicit. In sole posuit tabnaculū suū. & ipse
 tamquā sponsus p̄cedens de thalamo suo. Tamquā spon
 sus quippe de thalamo suo p̄cessit. quia ad coniu
 gendā sibi eccl̄am incarnatus dñs de incorrupto ute
 ro uirginis exiit. Misit ergo seruos suos. ut ad istas

nuptias amicos inuitaret. Misit semel. misit iterum.
Quia incarnationis dñicæ p̄dicatores. & prius p̄phetas.
& postmodū aptos fec̄. Bis itaq; seruos ad inuitandū misit.
quia incarnationē unigeniti. & p̄ p̄phetas dix̄ futurā. &
p̄ apostolos nunciauit factā. Sed quia hi qui prius in
uitati sunt ad nuptiarū conuiuū uenire noluerunt.
in secunda inuitatione iā dicit. [†] Ecce prandiū meū pa
raui tauri mei & atilia occisa sunt. & om̄a parata.
Quid in tauris uel in atilibus fr̄s carissimi. nisi noui ac
ueteris testam̄ti patres accipimus. quia enī uulgo lo
quor & iam ipsa me necesse est uerba euangelicæ
lectionis explanare. Atia enī saginata dicimus. ab eo
enī quod est alere. atilia. quasi alatilia uocamus.
Cū in lege uero scriptū sit. diliges amicū tuū. & odio
habebis inimicū tuū. accepta tunc iustis licentia
fuerat. ut dī suosq; aduersarios quanta possint uir
tute comprimerent eosq; uire gladii ferirent. Quod
in nouo p̄culdubio testam̄to conpescit. cū p̄ semetip
sā ueritas p̄dicat dicens. Diligite inimicos ur̄os. be
nefacite his qui oderunt uos. Inuitatis sed uenire
nolentib; dicit. Tauri mei & atilia occisa sunt. & om̄a

124

parata. Ac si aptius dicatur. Patrū p̄cedentiū mortes
aspicite. & remedia uitæ cogitate. Notandū uero qđ
priori inuitatione nil de tauris & atalibus dicit̄. In se-
cunda aut̄ iā tauri. & atalia mactata memorant̄.
Quia om̄ipotent̄ d̄s cū uerba eius audire nolumus. ad-
iungit exempla. ut om̄e qđ impossibile credimus. tanto
nobis ad sperandū fiat facilius. quanto p̄ hoc transisse
iam & alios audimus. Sequit̄. Illi aut̄ neglexerunt. Et
abierunt alius in uillā suā. alius in negotiationē suā.
In uillā ire est. labori terreno immoderate incūbere.
In negotiationē uero ire est. actionū seculariū lucris
inhiare. Vnde & subdit̄. Reliqui uero tenuerunt ser-
uos eius. & contumelias affectos occiderunt. Sed rex
ista cognoscens. missis exercitibus suis p̄didit homicidas
illos. & ciuitatē illorū succendit. Homicidas p̄didit.
quia p̄sequentes interimit. Ciuitatē illorū igni suc-
cendit. quia illorū non solum animæ. sed caro quoq̄.
in quo habitauerant. at̄ne gehennę flamma crucia-
tur. Missis uero exercitibus extinxisse homicidas dici-
tur. quia in hominibus omne iudiciū p̄ anḡtos exhibet̄.
Quid nāq̄ sunt illa anḡtorū agmina. nisi exercitus

regis nr̄i. Vnde & isdē rex dñs sabaoth dicit. Sabaoth
quippe exercitiū int̄p̄tat. Adp̄dendū ergo aduer
sarios suos exercitiū mittit. quia nimirū uindictā dñs
p̄ anglos exercet. Cuius uindictę potentiā tunc nr̄i pa
tres audiebant. nos autē ^{iam} cernim̄. Vbi sunt enī sup̄bulli
martyrū p̄secutores. ubi illi qui contra conditorē suū
cervicē cordis erexerant. & de huius mundi gl̄a mor
tiferū tumebant. Ecce iam mors martyrū florēt in
fide uiuentiū. & hi qui contra illos de crudelitate
sua gloriati sunt. nequaquā ad memoriā nr̄am ue
niunt uel in numero mortuorū. Rebus enī recognos
cimus. quod in parabolis audiuimus. Sed is qui in
uitantē se contēni conspicit. regis filii sui nuptias
uacuas non habebit. Ad alios mittit. Quia & si apud
aliquos laborat. quandoq; tam sermo dī uenturus
est ubi requiescat. Vnde & subdit. Tunc ait seruis
suis. Suptia quidē parata sunt. sed qui inuitati e
rant. non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus uiarum.
& quoscūq; inuenertis uocate ad nuptias. Si inscrip
tura sacra uias actiones accipimus. exitus uiarū
intelligimus defectus actionū. Quia illi plerūq;

125.
facile ad dñm ueniunt. quos in terrenis actibus & spera
nulla committantur. Unde & subditur. [†] Et egressi serui eius
in uias congregauerunt omnes quos inuenerunt malos
& bonos. & implete sunt nuptiae discubentium. Ecce iam
ipsa qualitate conuiuantiū apte ostendit. quia p̄has
regis nuptias p̄sens eccl̄a designat. in qua cū bonis &
mali conueniunt. p̄mixta quippe ē diuersitate filio
rum. quia sic om̄s ad fidē generat. ut tam om̄s p̄ in
mutationē uitae ad libertatē spiritualis gratia
culpis exigentibus n̄ p̄ducatur. Quo usq; nāq; hic uiuim.
necesse est ut uiam p̄sentis sc̄ti p̄mixti peragamus.

Tunc autē discernimur. cum puenimus. Boni enī soli nusquā
sunt nisi in caelo. & mali soli nusquā sunt nisi in infer
no. Haec autē uita qua in cælū & infernū sita est. sic
in medio subsistit. ita utrarūque partium caues cōmu
niter recipit. quos tamen sc̄a eccl̄a & nunc indiscrete
suscipit. & post modum in egressione discernet. Surgit
boni estis. quādiu in hac uita subsistitis. & quam uiter
tolerare malos. Nam quisquis malos n̄ tolerat. ipse sibi
p̄ intolerantiā suā testis est. quia bonus n̄ est. Abel enī
esse renuit. quē cum malicia non exerceat. Sic in iudicia

arte grana sub paleis p̄muntur. sic flores int̄ spinas
oriunt̄. Et rosa que redolet. crescit cū spina qua p̄un-
git. Duos quippe habuit filios primus homo. unus ho-
rū electus est. alter reprobus fuit. Tres filios noe arca con-
tinuit. sed ex his duo electi sunt & unus reprobus fuit.
Quos abraham filios habuit. sed unus electus. alter repro-
bus fuit. Duos ysaac filios habuit. sed unus electus. al-
ter uero reprobatus. Duodecim filios habuit iacob. sed
ex his unus p̄ innocenciā uendit̄ est. alii uero p̄
maliciā uenditores fratris fuerunt. Duodecī ap̄t̄i
sunt electi. sed unus in his admixtus est. qui p̄ bar̄ &
undecim qui p̄ barentur. Septē sunt diaconi ab ap̄tis
ordinati. sed sex infide recta p̄manentibus. unus ex-
t̄it auctor erroris. In hac ergo ac̄ta. nec mali esse
sine bonis. nec boni sine malis possunt. Ante acta
itaq̄ tempora fr̄s carissimi ad mentē reducite. &
uos ad malorum tolerantia roborate. Si enī filii
electorum sumus. restat necesse ē ut p̄ eorū exempla
gradiamur. Bonus enī non fuit. qui malos tolera-
re recusauit. Hinc nāq̄ est quod de sem̄ & ip̄so beatus
iob asserit dicens. Frater fui draconū. & socius stru-
cionum.

Hinc p̄ salomonē sponsi uoce sc̄ā eccl̄ā dicitur. Sicut
 lilium inter spinas. sic amica mea inter filias. Ecce fr̄
 carissimi pene om̄a p̄currendo cognoscimus. quia bo
 nus non fuit quē malorum prauitas non p̄bauit. Terra
 autē uos non debet q̄d in eccl̄ā & multi mali. & pauci
 sunt boni. Quia arcta in undis diluuii quā huius eccl̄ā
 typhum gessit. & ampla in interioribus. & angusta
 in superioribus fuit. quā infūmitate etiā sua ad unius
 mensuram cubiti excreuit. Inferius quippe quad
 rupedia atq; reptilia. superius uero aues & homines
 habuisse credenda est. Ibi lata exiit ubi bestias
 habuit. ibi angusta ubi homines seruauit. Lata quip
 pe est uia quā ducit ad p̄dicionē. & multi sunt qui
 uadunt p̄eam. Et angusta est porta quā ducit ad
 uitā. & pauci sunt qui inueniunt eam. Sed quia
 iam largiente dño nuptiarum domū id est sc̄am
 eccl̄am intrastis. solleter fratres aspiciite. ne aliquid
 dementis ur̄a habitu rex ingrediens reprehendat
 Cum cordis enī magno timore pensandū est. quod
 protenus subdit. [†] Intrauit autē rex ut uideret dis
 cumbentes. & uidit ibi hominē non uestitū ueste

no
nuptiali. Quid fratres carissimi exprimi per nuptia
lem uestē putamus. si enī uestē nuptialem baptisma
uel fidem dicimus. quis sine baptisate & fide has
nuptias intrauit. Eo enī ipso foris est. quo necdum
credidit. Quid ergo debemus intellegere nuptiale
uestē. nisi caritatem. intrat enim ad nuptias. sed cū
nuptiali ueste non intrat. qui in scā ecclā assistentes.
fidē habet. sed caritatē non habet. Et certe fr̄s si quis
ad carnales nuptias esset inuitatus. uestem mutaret
congaudere se sponso & sponsa. ex ipso sui habitus deco
re ostenderet. inter gaudentes & festa celebrantes.
dispectis uestibus apparere erubesceret. Nos ad dī nup
tias uenimus. & cordis uestem mutare dissimulamus.
Sciendū uero est. quia sicut in duobus lignis. superiori
uidelicet & inferiori uestis textur. ita & in duobus
p̄ceptis caritas habetur. In dilectione scilicet dī. & di
lectione pximi. Scriptum quippe est. Diliges dñm
tuum ex toto corde tuo. & ex tota anima tua. & ex
tota uirtute tua. & diliges proximū tuū. sic te ipsū.
Caritas autē uera est. & cū in dō diligitur amicus. &
propter dñm diligitur inimicus. Magna sunt hæc. alta

127
sunt hæc. & multus ad exhibendū difficilia. sed tamen
ista est uestis nuptialis. Quisquis hanc recubens innup-
tus non habet. iam sollicitus metuat ingrediente rege
quando mittatur foras. Ecce enim dicit. Intrauit rex
ad nuptias. ut uideret discubentes. & uidit ibi homi-
nem non uestitū ueste nuptiali. Nos sumus fr̄s carissimi
qui innuptus uerbi discubimus. qui iam fidē in acta
habemus. qui scripturā sacra epulis pascimur. qui
conuinctam dō actam eē gaudemus. Considerate
ergo si cum nuptiali ueste adhas nuptias uenistis. Co-
gitationes ur̄as sollicita inquisitione discutite. dere-
bus singulis corda ur̄a trucidate. si iam contra nullā
odiū habent. si contra felicitatē alienam nulla uos in-
uidie face succenditis. si poccultā malitiā nemini no-
cere festinatis. Ecce rex ad nuptias ^{foras} ingredit̄. & cordis
nr̄i habitū ^{endi uim t̄ur} contēplatur. atque ei que caritate uesti-
tum non inuenit. protenus iratus dicit. Amice quo-
modo huc intraisti non habes uestem nuptialē. Miran-
dum ualde est fr̄s km̄. quod hunc & amicum uocat.
& respicit. Ac si ei aptius dicat. Amice. & non amice.
Amice p̄ fidē. sed non amice p̄ operationē. At ille obmutuit.

Quia qđ dici sine gemitu non potest in illa distractione
ultime ^{isp finga} increpationis. omne argumētū cessat excusa
cionis. ^{thi} Quippe quia foris increpat. qui testis conscien
cie ^{daquet null} intus animū accusat. Sed inter hæc sciendū est.
quia quisquis hanc uestē ^{supra} uirtutis habet. sed tam
adhuc pfecte non habet. ad p̄u regis ingressū despe
rare de uenia non debet. quia ipse quoq̄ spem nobis
p̄missam tribuit dicens. In p̄fectum meū uiderunt oca
li tui. & in libro tuo om̄s scribebunt. Sed quia pauca hæc
in consolatione habentis & infirmantis diximus. nunc
adeum qui hanc omnimodo non habet uerba uertam.
Sequit̄. [†] Tunc rex dixit ministris. Ligatis manibus & pedi
bus mitte eū in tenebras exteriores. ibi erit fletus
& stridor dentū. Ligantur pedes & manus per distri
ctionē sententiæ. qui modo a prauis operibus ligari
noluerunt p̄ meliorationē uitæ. Vel certe tunc ligat
poena. quos modo a bonis operibus ligauit culpa.
pedes enī qui uisitare egrum negligunt. manus
quæ nihil indigentibus tribuunt. a bono opere
iam ligatæ sunt ex uoluntate. Quæ ergo nunc spon
te ligant̄ in uicio. tunc in supplicio ligant̄ in uitæ.

Sed repulso uno in quo uidelicet omne malorum corpus
exprimitur generalis panis sententia sub inferitur. Quia
dicitur **M**ulti autem sunt uocati pauci uero electi.

Tremendum est ualde frater karissime quod audimus. Ecce nos iam
uocati per fidem ad celestis regis nuptias uenimus in
carnationis eius mysterium & credimus & confite-
mur. Diuini uerbi epulas sumus sed futuro die
iudicii rex intraturus est. Quia uocati sumus noui-
mus si sumus electi nescimus. Tanto ergo necesse est
ut unusquisque nostrum in humilitate se deprimat. quanto
si sit electus ignorat. Non nulli enim bona nec incipi-
unt non nulli uero in bonis quae coeperunt mini-
me persistunt. Alter pene totam uitam ducere in pra-
uitate conspicitur sed iuxta finem uitae a praui-
tate sua per districtam penitentiam lamenta reuocat.

Tanto ergo sibi unusquisque sollicitè metuat. quan-
to ignorat quod restat. Quia quod sepe dicendum
est & sine obliuione retinendum. multi sunt
uocati pauci uero electi. Sed quia non nunquam
mentes audientium plus exempla fidelium quam
docentium uerba conuertunt. Volo uobis aliquid

de proximo dicere quod corda vestra. quanto formidolo
sius audiunt. quanto eis hoc de prope vicino sonat. Neque
enim res longe ante gestas dicimus. sed eas de quibus
testes existunt. eisque inter fuisse se referunt memora
mus. Tres pater meus sorores habuit. quae cunctae
tres sacrae uirgines fuerunt. Quarum una tharsilla.
una gordiana. alia emiliana dicebatur. Uno omni sa
dore conuersae. uno eodemque sacrae sub districtione
regulari degentes in domo propria sociale unam
ducebant. Cumque essent diuicius in eadem conuersa
tione coeperunt cottidianis incrementis in amore
conditoris sui tharsilla & emiliana succrescere.
Crebro autem tharsilla dicere emiliane sorori sua
cum magno gemitu solebat. Video gordianam sororem
nostram de nostra sorte non esse. Quam curabant blanda com
die redargutione corripere atque a leuitate morum
ad grauitatem sui habitus reformare. Quae quidem
resumebat uultu subito grauitatis inter uerba cor
reptionis. Sed cum eiusdem correptionis hora transis
set. transiebat proinus & supra ducta grauitas ho
nestatis. Moxque ad leuia rediebat puellarum gaude

129

bat societate laicarū. Eique p̄sona ualde onerosa erat.
quecūq; huic mundo dedita n̄ erat. Quando ū nocte huic
tharsille amita mea. quæ int̄ sorores suas uirtute cōnuē
orationis afflictionis studiose abstinentiæ singularis gra
tunatē uitæ uenerabilis in honore & culmine sc̄itatis excreue
uerat. sic ipsa narrauit p̄uisionē atauus m̄s felix huius roma
ne eccl̄e antistes apparuit. eiq; mansionē p̄petuē claritatis ostendit
dicens. Veni q̄ in hac te lucas suscipio mansionē. Quæ subsequenti
nox febre correpta. ad diē p̄uenit extremū. Et sic nobilib; femi
nis uirisq; morientib; multi conueniunt. qui eorū p̄ximos conso
lent̄. Eadē hora ei exitus multi uiri ac femine ei lectulū circū
steter̄. int̄ quas quoq; mat̄ mea adfuit. Cū subito sursum illa
respiciebat ih̄m uenientē uidit. & cū magna animaduersione
coepit circū adstantib; clamare dicens. Recedite recedite
ih̄c uenit. Cūq; in eū intender̄ & quē uidebat. sc̄a illa anima
carne soluta est. Tantaq; subito flagrantia miri odoris aspersa
est. ut ipsa quoq; suauitas cunctis ostender̄ & illic auctore
suauitatis uenisse. Cūq; corpus ei ex more mortuorū ad
lauandū fuisset nudatū. longo orationis usu incubitis
ei & genibus camelorū more inuenta ē obdurata cutis ex
cruisse. Et quid uiuens sēp egerit ei sp̄s. caro mortua testabat̄.

Hæc autē gesta s̄ ante dñicā natalis diē. Quo transacto. mox
emilianę sororis suę p̄uisionē nocturnę uisionis apparuit
dicens. Veni q̄ natalē dñicū sine te feci. sc̄m theophaniā tecū
fatiā. Cuius p̄tinus de sorori suę gordianę salute sollicita respondit.
Et si sola uenio sororē nr̄am gordianā cui dimitto. cui sic afferebat
tristi uultu iterū dixit. Veni. gordiana & enī soror nr̄a int̄ laicas
deputata ē. Quā uisionē mox molestia corporis est secuta. atq̄
ita ut dictū ē ante dñicę apparicionis diē eadē molestia in
grauescente defuncta ē. Gordiana autē max̄ ut solā remansisse
se repperit. ei prauitas exierunt. & q̄d prius latuit in desiderio
cogitationis. hoc post affectu prauę actionis exierunt. Itā oblita
dñici timoris. oblita pudoris & reuerentię. oblita consecratio
nis. conductore agrorū suorū. postmodū maritū dixit. Ecce om̄s
tres uno prius ardore conuersa s̄. sed n̄ in uno eodēq̄ statu p̄
manserunt. Qui iuxta dñicā uocē. multi s̄ uocati. pauci uero
electi. Quia igit̄ nulli de se certū ē electū se esse restat. ut om̄s
ut p̄dent. om̄s de sua actione formident. Om̄s in sola diuina
m̄dia gaudeant. nullus de suis uiribus p̄sumat. ē qui p̄ficiat
fiduciā nr̄am. ille scilicet. qui in se dignatus ē suscipere natu
ram nr̄am. Qui uiuit & regnat cū patre. in unitate sp̄s sc̄i
d̄s p̄ om̄ia s̄c̄ta s̄ctorum amen. +

Quia si cognouisset & tu; Et quidem inh. die tua que ad
pacem tibi nunc autē abscondita sunt ab oculis tuis;

LECTIONEM SĀ EUANGELII breui si
possum uolo sermone percurrere. ut illis
in ea praxior detur intentio. qui scunt ex paucis
multa cogitare. Quod flente dño illa ierosoli
morum subuersio describitur. que auespasiano
& tito romanis principibus facta est. nullus qui
historiam euersionis eiusdem legit ignorat.
Romani enim principes denunciantur. cum dici
tur; Quia uenient dies in te. & arcū dabunt te
inimici tui uallo; Et arcū dabunt te & coangusta
bunt te undique. & ad terram confternent te. &
filios tuos qui in te sunt; hoc quoque quod additur.
& non relinquent in te lapidem super lapidem.
& iam iam ipsa eiusdem ciuitatis transmigratio
testatur; Quia dum nunc in eo loco constructa
est. ubi extra portam fuerat dñs crucifixus. prior
illa ierusalem ut dicitur funditus est euersa;
Cui ex qua culpa euersionis sue poena fuerit
inlata subiungitur; Et quod non cognoueris

131

tempus uisitacionis tue; Creator quippe omnium
per incarnationis sue mysterium hanc uisitare
dignatus est. sed ipsa timoris & amoris illius recor-
data non est. Unde & iam per prophetam in in-
crepatione cordis humani. aues celi in testimo-
nium deducuntur dum dicitur; Nullus in celo
cognouit tempus suum. turtur & hirundo &
ciconia custodierunt tempus aduentus sui. popu-
lus autem meus non cognouit iudicium dñi;
Sed que rendum prius est quid sit quod dicitur
uidens ciuitatē fleuit super illam dicens; quia
si cognouisses & tu; fleuit & enim pius redēptor
ruinam per fidei ciuitatis. quam ipsa sibi ciuitas
non cognoscebat esse uenturam; Cui a flente
dño recte dicitur; quia si cognouisses & tu sub-
audis fleres; que modo quia nescis quod imminet
exultas; Unde & sub dicitur; Et quidem *in hac*
in hac die tua que ad pacem tibi; Cum carnis
enim se uoluptatibus daret & et uentura mala non
p spiceret. in die sua que ad pacem ei esse poterant
habebat; Cur uero bona presencia ad pacem habu-
erit. cum sub dicitur. Nunc autē abscondita sunt.

ab oculis tuis; Si enim a cordis eius oculis mala
que imminerent abscondita non essent. Lecta in
presentibus prosperis non fuisse; Cuius mox etiam
poena que de romanis sicut predixi principibus
imminebat adiuncta est. qua descripta quid dominus
fecerit subditur. Quia ingressus templum. coepit
eicere uendentes in illo & ementes dicens illis;
Scriptum est. quia domus mea domus orationis
est. Vos autem fecistis illam speluncam latro-
num; Qui enim narrauit mala uentura & pro-
tenus templum ingressus est. ut de illo uenden-
tes & ementes eiceret & profecto innotuit. quia
ruina populi maxime ex culpa sacerdotum
euenit; Et uersionem quippe describens. sed uen-
dentes in templo & ementes feriens. in ipso effectu sui
operis ostendit unde radix prodit perditionis;
Sicut autem euangelista alio teste didi-
cimus. in templo columbe uendebantur; & quid
per columbas nisi sancti spiritus donum accipitur. sed
uendentes & ementes ex templo eliminat. quia
uel eos qui promunere in positione manuum
tribuunt. uel eos qui donum spiritus emere nituntur

139

damnat De quo templo max sub dicitur: Domus
mea domus orationis est. Uos autem fecistis illā
speluncam Latronum: Qui enī ad accipienda
munera in templo residebant. profecto quia
quibusdam nondantibus Lesiones exquirerent
dubium non erat; Domus ergo orationis spelun
ca Latronum facta fuerat. quia ad hoc in templo
assistere nouerant. ut aut nondantes munera
studerent corporaliter persequi. aut dantes
spiritaliter necare; Quia uero redēptor nr̄
predicationis uerba. nec indignis & ingratis sub
trahit. postquam disciplina uigorem ei
endo peruersas tenuit. donum max gratiæ
ostendit. Nam sub dicitur; Et erat docens. coti
die in templo. Hæc iuxta historiam breuiter tractan
do transcurrimus sed quia euersam ierusalem
nouimus. atque euersione sua imelius cōmutatā.
quia expulsos Latrones et templo. at que ipsum
iam templum erutum scimus. Debemus ex rebus
exterioribus in interioribus aliquam similitudinem
trahere. at que ex euersis ædificiis parietum
morum ruinam timere; Uidens ciuitatē fleuit.
enī

super illā dicens: Quia si cognouisses & tu; hoc semel
egit. cum perturam ciuitatem esse nunciauit.
Hoc cotidie redēptor n̄r per electos suos agere
nullatenus cessat. cum quosdam ex bona uita
ad mores reprobos peruenisse considerat; plangit
enī eos qui nesciunt cur plangantur. qui iuxta
salomonis uerba letantur cum malefecerint.
& exultent in rebus pessimis: Qui si damnationē
suam quę eis imminet agnouissent. semet ipsos cum
lacrimis electorum plangerent; Bene autem
perturę anime sententia quę subditur conuenit;
Et quidem in hac die tua quę ad pacē tibi nunc
autem abscondita sunt ab oculis tuis; Suam hic
diem habet anima peruersa. quę transitorio gaudeat
intēpore: Cui ea quę as sunt ad pacem sunt. quia
dum ex rebus temporalibus letatur. dum hono
ribus extollitur. dum in carnis uoluptate resol
uitur. Dum nulla uenturę poenę formidine
terretur. pacē habet in die sua. quę graue dāna
tionis suę scandalum in die habebit aliena; Ibi enī
affligenda est ubi iusti letabuntur. & cuncta quę
modo ei ad pacem sunt. tunc in amaritudinem

rix uertentur quia rixari secum incipit; Cur
 damnationē quam patitur non ex paut cur
malis spiciendis sequentibus oculos mentis clausit;

Unde ei dicitur: Nunc autē abscondita sunt ab oculis
 tuis; Peruersa quippe anima rebus presentibus
 dedita interrenis uoluptatibus resoluta abscon
 dit sibi mala sequentia quia prouidere futura
 refugit que presentē leticiam perturbent;

Dum que in presentis uitę oblectatione se dedent
 quid aliud quam clausis oculis ad ignem uadit.

Unde bene scriptum est: In die bonorū ne in memor
 sis malorum; & unde per paulum dicitur; Qui gau
 dent tam quam non gaudentes sint; Quia & si qua
 est presentis temporis ita est agenda letitia ut
 numquam amaritudo sequentis iudicii recedat
 a memoria; Quatenus ^{dū} mens pauida extreme uli
 onis timore transfigitur quantum nunc presentis
 letitia tantum post ira subsequens tēperetur;

hinc namque scriptum est: Beatus homo qui semper
 est pauidus; Qui uero mentis est dure & in
 malum; Sequentis enim ira iudicii tantotunc distric
 tior portabitur quanto nunc & inter culpas

minime timeatur: Sequitur: Quia uenient dies in te.
& circūdabunt te inimici tui uallo; Qui unquā
sunt humane anime maiores inimici quam maligni
sp̄s. qui hanc a corpore ex euntē obsident. quam
in carnis amore positam deceptoris delectati
onibus fouent. Quam uallo circūdant. quia ante
mentis eius oculos reductis iniquitatibus quas per
petrauit. hanc ad societatem sue damnationis
trahentes cohartant. Ut in ipsa iam extremi
tate uite deprehensa. & a quibus hostibus circū
clausa sit uideat. & tamen eua dendi aditum
inuenire non possit. quia operari iam bona non
licet. que cum licuit agere contēpsit; De quibus
adhuc apte quod sequitur intellegi ualeat; Circū
dabunt te. & coangustabunt te undique; Mali
gni quippe sp̄s undiq; animam angustant. quan
do ei non solum operis. uerum & iam locutionis
atq; & iam in super cogitationis iniquitates replicant.
Ut que prius se per multa dilatauit in scelere. ad ex
tremum de omnibus angustetur in retributione; Se
quitur. Et ad terram consternent te. & filios tuos qui in te sunt;
Tunc anima per cognitionē reatus sui ad terram

confertur: cum caro quā uitā suam credidit: redire
 ad puluerem urgetur: Tunc immortē filii illius
 cadunt: cū cogitationes inlicitę que modo ex illa pde
 unt: in extrema uitę ultione dissipantur: Sicut
 scriptum est: In illa die peribunt omnes cogitati
 ones eorum: Que salicę durę cogitationes: intel
 legi & iam per lapidum significationē ualent: Nam
 sequitur: Et non relinquent uite lapidē super
 lapidem: Peruersa & enim mens cum peruersę
 cogitationi adhuc peruersionē adicit: quid aliud
 quam lapidem super lapidem ponit: sed inde structa
 ciuitate super lapidē lapis non relinquitur: quia
 cum ad ultionem suam anima ducitur: omnis ab illa
 cogitationum suarum constructio dissipatur:
 Que aut hoc patitur adiungitur: [†] Et quod non cogno
 ueris tēpus uisitationis tuę: Prauā quāq; animā
 omnipotens dī modis multis uisitare consueuit:
 Nam assidue hanc uisitat pcepto: aliquando autē
 flagello: aliquando uero miraculo: ut & uera
 que nesciebat audiat: & tamen adhuc superbiens
 atq; contēnens: aut dolore conpuncta redeat:
 aut beneficiis deuicta: malū quod fecit erubescat:

Sed quia uisitationis sue tempus minime cognoscit illis
in extremo uite inimici tradetur. cū quibus in eternū
iudicio damnationis perpetua societate colligatur.
Sicut scriptū est; Cum uadis cum aduersario tuo
ad principē in uia. da operam liberari ab illo. ne forte
tradat te ad iudicem. & iudex tradat te exactori.
& exactor mittat te in carcerem; Ad uersarius quippe
nō est in uia. sermo dī contrarius nō carnalibus desi
deriis in presenti uita; A quo ipse liberatur. qui prę
ceptis eius humiliter subditur; Alioquin aduersarius
iudicis & iudex tradat exactori; Quia ex sermone
dñi contēpto reus peccator tenebitur in examine
iudicis. quem iudex exactori tradet; Quia hunc
maligno spiritui adulationē trahere permittat. ut
compulsam animā ipse ad poenā de corpore ex
igat. que ei ad culpā sponte consensit; Exactor
mittat in carcerem. quia per malignū spm in inferno
retrudatur. quo usque dies iudicii ueniat. ex quo
iam in inferni ignibus simul & ipse crucietur; Exple
ta igitur perditione ciuitatis. quam nos ad pere
untis anime similitudinē traximus. protenus
subditur; Et ingressus in templū. coepit eicere

uendentes & ementes de illo: Sicut tēplū dī in ciuitate
 est: ita in plebe fidelium una religiosorum: Et sepe non
 nulli religionis habitū sumunt: & dum sacrorū ordinū
 locū perapiunt scē religionis officiū in cōm mercium terre
 tionis trahunt. Uendentes quippe in tēplo sunt: qui hoc quod ^{neg}
 quibusdam iure cōpetit: ad premium largiuntur;
 Iusticiam enim uendere est: hanc pro premium accepti
 one seruare; Ementes uero in tēplo sunt: qui dum
 hoc persoluerit proximo quod iustum est nolunt; Dūq;
 rem iuste debitam facere contēhunt: dato patronis
 premio emunt peccatum: Quibus benedicatur;
 Domus mea domus orationis est: uos autem fecistis
 illam speluncam latronum: Quia dum non nūquā
 peruersi homines locum religionis tenent: ibi mali
 cę suę gladios occidunt: ubi uiuificare proximos
 orationis suę intercessionē debuerunt; Tēplū quoq;
 & domus dī est: ipsa mens & conscientia fidelium; Que
 si quando in lesione proximi peruersas cogitationes
 profert: quasi in spelunca latrones resident; Et sim
 pliciter gradientes interficiunt: quando in eos qui in
 nullo rei sunt: lesionis gladios defigunt; Mens enī
 fidelium non iam domus orationis sed spelunca latronū

est: quando relicta innocentia & simplicitate sc̄ntas
illud conatur agere: unde ualeat, pximis nocere;
Sed quia contra peruersa hęc omnia uerbis redēp
toris nr̄i pers̄acras paginas indesinenter instrum̄:
nunc usq; hoc agitur: quod factum fuisse phibēt
cū dicitur: ^{Et} erat docens: cotidie intēplo: Cū
enī mentē fidelium adcauenda mala subtiliter
erudit: cotidie ueritas intēplo docet: Sed sciendū
nobis est: quia ueritatis uerbis ueraciter erudim̄:
si extrema nr̄a formidolose & indesinenter aspici
mus: iuxta hoc quod perquendam sapientē dicit̄:
| In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua:
& in eternum non peccabis; Pensare quippe debe
mus cotidie: quod ex eudē uoce nr̄i redēptoris
audiuimus: Et quidē in hac die tua quę ad pacem
tibi: nunc autē abscondita sunt ab oculis tuis; Dū enī
districtus iudex sustinet: & adhuc manū non exerce
in persecutione: dū enī a retributione ultionis ulti
mę esse quędā tēporis securitas uidetur: debemus
pensare malū quod fecimus: pensantes gemere: ge
mentes uisitare ea quę comisimus peccata indesinen
ter aspiciere: aspicientes flere: flentes abstergere;

Nulla nos prosperitas transitorie leticie dissoluat nec
 mentis nre oculos ea que sunt transitoria obstru
 ant. ne quos ad igne ducant; Si eni districte
 pensetur cuius sit ponderis vix periū ex ore veri
 tatis agnoscat. cū negligentia & futura non p
 spicienti dicitur; Et quide in hac die tua que
 ad pacem tibi nunc autē abscondita sunt ab ocu
 lis tuis; Nā cogitandū ualde est. quantū nobis
 terribilis erit hora nre resolutio
 qui pauor mentis. quanta tunc
 omnium malorū memoria. que ob
 transactę felicitatis. que formido. & considera
 tio iudicis; Quid ergo nobis esse de presentibus
 ad delectationē debet. quando cunctis simul transeun
 tibus non ualeat transire quod imminet. quando
 & hoc funditur finitur quod diligitur. & illud
 incipitur ubi dolor nūquam finitur; Tunc
 maligni sps i egredientes anima sua opera
 requirunt. tunc mala que suaserunt repli
 cant. ut so cā ad tormenta trahant; Sed cur
 hoc deperuersa solū modo anima dicimus. cū
 ad electos quoq; egredientes ueniant. & suū

in illis si preualeant aliquid requirant; Unus autē
in hominibus extitit; qui ante passionē suā libera uoce
dixit; Jam non multa loquar uobis cū uenit enim
princeps mundi huius; & in me non habet quicquā.
Quia hunc mortālē hominē uidit; suum in illo
mundi princeps aliquid inuenire posse se cre-
didit; Sed sine ullo peccato a mundi corrupti-
one exiit; qui sine peccato ad mundū uenit;
hoc de se contra mundi principē nec
petrus dicere presūpsit; qui audi-
re meruit; Que cū que ligaueris super
terrā; ligata erunt & in cęlis; & quod cū que
solueris sup terrā; solutū erit & in cęlis; hoc nec
paulus dicere presūpsit; qui prius quā mortis
debitū solueret; ad tercia cęli secreta peruenit;
hoc nec iohannes dicere ausus est; qui p amore
p apuo in redēptoris sui pectore in cęna recu-
bit; Nam cū ppheta dicat; Ecce enī in iniquita-
tibus conceptus sum; & in delictis peperit me
mater mea; Sine culpa in mundo eē n̄ potuit;
qui in mundū cū culpa uenit; hinc nāque isdē
ppheta ait; Non iustificabitur in conspectu tuo

137
omnis uiuens. hinc salomon ait. Non est homo iustus
in terra. qui faciat bonū & non peccet; hinc iohan
nes dicit. Si dix erimus quia peccatū non habemus.
ipsi nos seducimus. & ueritas in nobis non est; hinc
iacobus ait; In multis enī offendimus omnes; Constat
enī quia omnes qui de carnis delectatione concepi
sunt. in eorum p̄culdubio uel actione uel locuti
one. uel cogitatione. aliquid suum princeps huius
mundi habuit. Sed idcirco illos uel post rapere
uel prius tenere. non potuit. quia eos ille a debi
tis suis eripuit. qui p̄ nobis sine debito mortis debitū
soluit; ut nos ideo sub iure hostis nr̄i debitā nr̄a non
teneant. Quia p̄ nobis mediator dī & hominū homo
xp̄s ih̄s gratis reddidit. quod non debebat; Qui enim
p̄ nobis mortē carnis indebitam reddidit. nos a debita
animę morte liberauit. Ait ergo; Uenit enī princeps
mundi huius. & in me non habet quicquā; Unde
curandū nob̄ est. et cū magnis cotidie fleatibus cogi
tandū. quā seuus. quā terribilis sua in nobis opera
requirit. in die nr̄i exitus. princeps huius mundi
ueniat; Si etiam ad dīm carne morientē uenit. & in
illo aliquid que sitit. In quo suū inuenire nil potuit.

Quid itaque nos miseri dicitur: quid acturi sumus: qui
innumera mala commisimus; Quid requirenti ad
uersario: & multa sua in nos inuenienti dicimus:
nisi solum quod nobis est certum refugium solida
spes: quia unum cum illo facti sumus: in quo prin-
ceps huius mundi: & suum aliquid requirit:
& inuenire minime potuit; quoniam solus est inter mor-
tuos liber: & a peccati iam seruitio uera liber-
tate soluumur: quia ei qui uere est liber unumus;
Constat enim nec negare possumus: sed ueraciter
fatemur: quia princeps huius mundi habet in
nobis multa: sed tamen mortis nostre tempore iam
nos rapere non ualeat: quia eius membra effe-
cti sumus: in quo non habet quicquam: Sed quod
perditum est: quod eidem redemptori nostro perfidem iun-
gimur: si ab eo moribus disiungamur; Ipse ete-
nim dicit: Non omnis qui dicit mihi domine domine intra-
bit in regnum celorum; Recta ergo opera: fidei
recte coniungenda sunt; Mala que fecimus per
cotidiana lamenta diluamus; Transactas nostras
nequicias surgentia ab amore dei & proximi recta
opera superent; Nulla que possumus fratribus:

198
impendere bona recusemus; Neq; enī aliter re
dēptoris nri membra efficiamur nisi inherendo dō
& conpatiēdo proximo; Sed quia ad amorē
dī & pximi plerūq; corda audientū plus exēpla
quam uerba excitant. caritati ur̄e studeo indi
care. quod is qui preſto est filius meus epipha
nius diaconus. isauria prouincia exortus. in uicina
factū terra lyconie solet narrare miraculum;
At enī quod in ea quidē martyrū nomine uir
ualde uenerabilis monachus fuit. qui ex suo
monasterio uisitacionis gr̄a ad aliū monasteriū
ten debat. cui spiritalis pater pr̄e erat; Per
gens itaque leprosum quendā quē densis
uulnibus elefantinus morbus per membra
sedauerat inuenit in uia. uolentē ad suum
hospiciū redire. & pr̄e lassitudine non ualen
tem; Ipso uero tonere se habere perhibebat
hospiciū. quo isdē martyrū ire festinabat;
Vir autē dī eiusdē leprosi lassitudinē miseratus.
palliū quo uestiebatur in terrā protenus pro
iecit & expandit. ac desuper leprosum posuit;
Eūq; suo pallio undiq; constrictū sup humerū

Leuauit. se cūq; deuertens detulit. Cūq; iam mo-
nasterii foribus p̄pinquaret. spiritalis pater eius de
monasterii magnis clamare uocibus coepit; Currite.
ianuas monasterii ciuis aperite. quia frater n̄r mar-
tyrius uenit. dñm portans; Statim uero ut marty-
rius ad monasterii aditū peruenit. is qui leprosus
esse uidebatur de collo eius exiliens. & in ea specie
apparetis. quā recognosci ab hominibus solet; Re-
deptor humani generis dñs homo xp̄i ih̄s ad celum
martyrio aspiciente rediit. ei q; ascendens dixit;

Martyri tu non erubuit me super terrā. ego te
non erubescam super c̄los; Qui sc̄i uir mox ut
monasteriū est ingressus. ei pater monasterii
dixit; frater martyri ubi est quē portabas. cui ille
respondens dixit; Ego si issem quis esset. pedes illius
tenissem; Tunc is de martyruius narrabat. quia cū
eum portasset. pondus eius minime sensisset; Nec
mirū. quomodo enī pondus sentire poterat. qui
portantem se portabat; Qua in re pensandū nobis
est. quantū fraterna cōpassio ualeat. quantū nos
omnipotentī dō misericordię uiscera coniungant;

Inde enī ei qui est super ōnia p̄pinquamur. unde nos
p̄ cōpassionē p̄mi & iā sub nos m̄ ipsos deponim; In rebus
corporalib; nemo alta tangit. nisi qui tenditur;

129
In rebus; uero spiritualibus; certum est. quia quanto
plus per cōpassionē adtrahimur. tanto alius uerius p
pinquamus; Ecce autē redēptori generis humani
ad edificationē nrām minime sufficit. quod in extre
mo iudicio dicturū esse. phibuit. quādiu fecistis uni
de his fratribus meis. mihi fecistis. nisi & ante iudicium
hoc in se ostenderet. quod dixisset. ut uidelicet demon
straret. quia quis quis nunc bona opera indigentibus
exhibet. ei hec specialiter inpendit. cuius hec amore ex
hibuerit; Et tanto plus quisq; maiorē mercedē recipit.
quantū nec eū despicit. qui amplius despiciendus uide
tur; Quid enī inhumana carne sublimius carne xpi.
que est sup anglos exaltata; Et quid inhumana
carne abiectius carne Lepsi. que tumescens
uulneribus sanditur. ex alantibus foetoribus
impletur; Sed ecce in specie Lepsi apparuit. &
qui est reuerendus sup omnia. uideri despectus.
infra omnia non dedignatur; Cur hoc. nisi ut nos
sensu dardiores admoneret. Quatenus quisquis
ei qui in celo est festinat assistere. humiliari inter
ra. & cōpati & iā abiectis & despicabilibus sribus non
reusit; Loqui caritati ur̄e sub breuitate de cre
uerā. sed quia non est in homine ur̄a eius. de currens

sermo retinere non potens quem disponit
ipse de quo loquimur. qui uiuit & regnat
cū patre in unitate sp̄s̄s̄o p̄ omnia sc̄ta sc̄torū
nullo tēp̄. Dixit ih̄s discipulis suis. Amen
parabolā hanc; homo quidā erat diues
& induebatur purpura & bysso. & epula
batur cotidie splendide. & reliqua.

IN UERBIS SACRI E LOQUI FR̄S KARISSIMI
prius seruanda est ueritas historie. & post
mo dū requirenda spiritalis intelligentia
allegorie; Tunc nāq; allegorie fructus
suauiter arpitur. cū prius p̄ historiā ueri
tatis radice solidatur; Sed quia nonnumquā
allegoria fidē edificat. & historia mora
litate. nos qui auctore dō iam fidelibus
loquimur. non ab rē credimus. si ipsum
loquendi ordinē post ponamus. Quatenus
qui firmā iā fidem tenetis. prius de allegoria
aliquid breuiter audire debetis; Et quod
uobis de moralitate historie ualde est ne
cessarium. hoc in expositionis nr̄e ordine
seruetur extremū; Quia & plerūq; solent
melius recoli. que contingit post modum

audiri; Sensus ergo allegoricos subbreuitate
transcurrimus: ut ad moralitatis latitudinem
adus uenire ualeamus; homo quidam erat
diues: qui induebatur purpura & bysso. &
epulabatur cotidie splendide; Quae fr̄s
c̄m̄i. quae diues iste qui induebatur pur
pura & bysso. & epulabatur cotidie splen
dide. nisi iudaicū populū signat. qui cultū
uitae exterius habuit. qui acceptae legis de
licius ad uitoreū usus est non ad utilitatem;
Quem uero lazarus ulceribus plenus. nisi
gentile populū figuraliter exprimit.
qui dum conuersus ad d̄m̄ peccata sua con
fiteri non erubuit. huic uulnus in carne fuit.
In carnis quippe uulnere uirus a uisceribus
trahitur. & foras erumpit; Quid est
ergo peccatorū confessio. nisi quedam uul
nerum ruptio. quia peccati uirus salubriter
aperitur in confessione. quod pestifera
latebat in mente. Uulnera & enī carnis
in superficiem trahunt humorē putre
dinis; Et confitendo peccata. quid aliud

agimus. nisi malū quod in nobis latebat aperimus.
sed lazarus uulneratus cupiebat saturari de micis que
cadebant de mensa diuitis. & nemo illi dabat. Quia
genitale quēq; ad cognitionē legis admittere
superbus ille populus despiciebat. qui dum
doctrinā legis non ad caritatē habuit. sed ad elati
onē quasi de acceptis opibus tumuit. Et quia ei
uerba defluebant de scientia. quasi micę cadebant
de mensa. At contra iacentis pauperis uulnera
lingeant canes. Nonnū quā solent in sacro elo
quio. per canes predicatorēs intellegi. Canū & enī
lingua uulnus dū lingit curat. quia & doctores
sā dum in confessione peccati nrī nos instruunt.
quasi uulnus mentis per linguā tangunt. Et quia
nos loquendo a peccatis eripiunt. quasi tangendo
uulnera ad salutem reducunt. Quia enī canū
nomine predicatorū lingua signatur. dño per
psalmistam dicitur. Lingua canū tuorū. ex inimicis
ab ipso. Ex iudeis quippe infidelibus sā predica
tores electi sunt. quia in assertionē ueritatis
contra fures latrones que uenientes magnos pro
dño ut ita dicam latratus dederunt. Quo contra

141
de quorundam reprobatione dicitur; [†] Canes muti non
uolentes latrare. Quia igitur predicatorēs scī peccata
damnant confessionem uero peccatorū approbant.
dicentes. Confitemini alterū peccata uīx & orate
pro inuicem ut saluemini; [†] Uulnera lazari canes lingunt;
S cī & enī doctores dum genitaliū confessiones accipiunt.
mentium uulnera saluti restituant; Unde & bene
lazarus interpretatur aductus; Quia ipse hunc
ad ereptionē uiuant. qui eius uulnera per lingue
correptionē curant; Potest & iā per linctionē canū.
[†] Lata adulantium lingua signari; Adulantibus &
enim uulnera nra lingere est. quod plerū que
solent & iam ipsa mala que nos in nobis reprehē
dimus improbo fauore laudare; Contigit uero ut
utrerq; moretetur. diues qui in duebatur pur
pura & bisso. sepultus in inferno. In sinu uero habrahe
lazarus ab angelis ductus est; Quid habrahe sinus.
nisi secretā requiē significat patris. de qua ueritas
dicit; Multi ueniunt ab oriente & occidente & re
cumbent cum habraham & ysāac & iacob in regno
celorum; filii autem regni eiciuntur in tenebras
exteriores; Qui enim purpura indutus dicitur.

recte regni filius uocatur: Qui de longinquo
ad uidendū lazarū oculos leuat. quia dum per
damnationis sue supplicia infideles inimo sunt.
fideles quosque ante diem extremū iudicii
super se in reque attendunt. quorū post
gaudia contemplari nullatenus possunt;
Longe uero est quod conspiciunt. quia illuc
per meritam non attingunt. In lingua autē
amplius ardere ostenditur. cū dicit. Mitte
lazarū ut intingat extremū digiti sui
in aqua. ut refrigeret linguam meā quia cru
cior in hac flamma; Infidelis populus uer
ba legis in ore tenuit. que opere seruare
contempsit. Sibi ergo amplius ardebat. ubi se
ostendit scire quod facere noluit; Quap
pter bene de docis & negligentibus per
salomonem dicitur; Omnis labor hominis
in ore eius. sed anima illius non implebitur;
Quia quis hoc solummodo laborat ut sciat qd
loqui debeat. Ab ipsa refectione sue scientie
mente uacua ieiunat; Ab extremo digito se
tangi desiderat. quia eternis supplicis datus

142
dptat operatione iustorū uel ultima partia
pari; Cui respondetur quod in hac uita bona
reaperet. quia omne suum felicitate transito
ria putauit habere; hic & enī possunt & iusti
bona nec tamen hęc in reuēpensatione re
apere. quia dū meliora id est eterna appetunt
eorū iudicio que libet bona affuerint cum scīs
desideriis aestuant bona minime uidentur.
Unde dauid propheta qui regni diuiciis multis
obsequiis fulciebatur. quamuis & hęc ad
necessitate bona esse conspiceret. uni tamen
singulariter bono. inhiante aestuabat dicens.
Michi autē adherere dō bonū est; Inter hęc
uero notandum est quod ei dicitur. memen
to fili; Ecce enim abraham filium uocat.
quem tamen a tormento non liberat; Quō
huius infidelis populi precedentes patres
fideles. quia multos a sua fide deuasse consi
derant. eos nulla compassione a tormentis
eripiunt. quos tamen per carnē filios reco
gnosunt; In tormentis autē diues positus.
quinque fratres habere se perhibet

+ Quia superbus iudaicus iste populus qui ex magna iam
parte damnatus est sequaces suos quos sup terram
reliquit quinq; sensibus corporis deditos nouit;
Quinario ergo numero fr̄s quos reliquerat exprimit
quia eos ad spiritalem intelligentiam non assurgere
in inferno positus gemit; Petat ut ad eos
lazarus mittatur; Cui quia moysen & prophetas
habeant dicitur; Sed ait quia non credunt nisi
quis ex mortuis resurrexerit; Cui protenus re-
spondeatur; Si moysen & prophetas non audi-
unt neq; si quis ex mortuis resurrexerit credent;
Certe de moysse ueritas dicit; Si crederetis moysi cre-
deretis utiq; & mihi; Deme ille scripsit; Impletur
ergo quod per abrahe responsionem dicitur; Ex
mortuis enim dñs resurrexit sed iudaicus
populus qui moysi credere noluit ei & iam qui
resurrexit a mortuis credere contempsit ad eum
de quo moyses locutus est non peruenit; hec nos
fr̄s cū pro indagandis allegorie mysteriis succine-
te trancurrisse sufficiat nunc ad intuendam laus
rei geste moralitate animus recurrat; Homo
quidam erat diues qui induebatur purpura &

142

byffo. & epulabatur cotidie splendide; & erat quidā mendicus nomine Lazarus. qui iacebat ad ianuā eius. ulceribus plenus. Nonnulli putant præcepta ueteris testamenti districtiora esse quā noui; Sed hi nimirū in pro uida consideratione falluntur. In nullo enī non tenatia sed rapina multatur; Ibi res iniuste sublata restituta one quadrupli puniatur; hic autē diues iste non abstulisse aliena reprehenditur. sed propria non dedisse; Nec dicitur quia uī quēpiā oppressit. sed quia in acceptis rebus se exultat; hinc ergo hinc sum opere conligendū est. quia poena multandus sit qui aliena diripit. si inferni damnatione percutatur. qui propria non largitur; Nemo itaq; securū se estimet dicens. ecce non aliena rapio. sed concessis licite rebus fruor; Quia diues iste non idcirco puniatur est. quā aliena abstulit. sed quia acceptis rebus semel ipsum male dereliquit; hoc q; solū fuit. quod hunc in inferno tradidit. quia in sua felicitate timidus non fuit. quia per accepta dona ad usum arrogantiæ inflexit. quia uiscera pietatis ignorauit; Quia peccata sua redimere etiā cū sibi habundaret & precio noluit; Et sunt nonnulli qui cultum subtiliū preciosarū uestiū non putant

esse peccatū; Quod si uidelicet culpa non esset: nequa
quā sermo dī tam uigilanter exprimeret. quod di
ues qui torquetur apud inferos bysso & purpura in
dutus fuisset; Nemo quippe uestimenta pre apua nisi
ad inanē gloriā querit: uidelicet ut honorabilior
ceteris esse uideatur; Nam quia p sola inani gta
uestimentū preciosius queritur res ipsa testatur:
quod nemo uult ibi preciosis uestibus indui. ubi
ab aliis non possit uideri; Quā culpā possumus melius
ex diuerso colligere quia si abiectio uilis indumentū
uiras non esset: euuangelista uigilanter de iohanne
non diceret. Erat indutus pilis camelorū; Sed notan
dum nobis magno pere est: in ore ueritatis de sup
bo diuite & humili paupere. quantus sit ordo nar
rationis; Ecce enī dicitur: homo quidā erat diues &
p tenus sub inferatur; Et erat quidam mendicus no
mine lazarus; Certe in populo plus solent nomi
na diuitū quā pauperū scri; Quid est ergo qd
dñs de paupere & diuite uerbū faciens. nomen
pauperis dicit. & nomen diuitis non dicit nisi qd
dī humiles nouit atq; approbat. & superbos
ignorat; Unde & quibusdam demiraculorū

144
uirtute superbientibus in fine dicturus est; Nescio
uos unde sitis discedite a me omnes qui operamini
iniquitatē; At contra moysi dicitur: noui te ex
nomine; At ergo de diuitē homo quidā; At de
paupere egenus nomine Lazarus; Ac si aperte
dicat; Paupere humilē scio superbū diuitem
nescio; Illū cognitū per approbationē habeo;
hunc per iudiciū reprobationis ignoro; Pensandū
nobis est. & iam conditor n̄r omnia quanta con
sideratione dispensat; Una & enī res non pro
una rē agit; Nā ecce plenus ulceribus men
dicus Lazarus ante ianuā diuitis iacet; Quia de re
una dñs duo iudicia expleuit; habuisse & enī
fortasse aliquā excusationē diues. si Lazarus
pauper & ulcerosus ante eius ianuā non iacuisse.
si remotus fuisset. & si eius inopia non esset illius
oculis inportuna; Rursum si longe esset diues
ab oculis ulcerosi pauperis. minorē tolerasset
in animo tēptationē pauper; Sed dū egenum
& uulneratū ante ianuam diuitis & delicias afflu
entis posuit. in una eadem que rē & exiutione

pauperis non misericordiam diuiti. cumulū damnationis intulit. Et rursus ex uisione diuitis. tēptatū cotidie pauperē probauit. [†]Quantas nāq; hunc egenum & uulneribus obsessum tēptationes creditas in sua cogitatione tolerasse. cū ipse egeret pane & non haberet & iam salutē. Atq; ante se diuitē cerneret salutē & delicias habere cum uoluptate. Se dolore & frigore affici. illū gaudere conspiceret bysso & purpura uestiri. Se deprimi uulneribus. illū diffluere acceptis rebus. Se egere. illū nolle largiri. Quantum putamus frī cū tunc in corde pauperis tumultus tēptationis fuit. cui certe poterat ad poenā sufficere paupertas. & iam si sanus fuisset. Rursus sufficisset egritudo. & iam si subsidiū adesset. Sed ut probaretur amplius pauper. simul hunc & paupertas & egritudo tabescit. Atq; insuper uidebat pcedentē diuitē. obsequentibus cunctis fulari. & se inopia & infirmitate a nullo uisitari. Nam quia nemo ei ad uisitandū aderat. testantur canes. qui licenter uulnera lingebant. Ex una ergo re omnipotens dī duo iudicia exhibuit. [†]dū Lazarū pauperē

145
ante ianuā diuitis iacere permisit. ut & diues impi-
us dānationis sibi auget & ulcionē. ut tēptatus pau-
per cresceret & ad remunerationē. Conspiciebat
ille cottidie cui non miseretur. iudebat iste
de quo pbaretur. Duo inferius corda. sed unus
desuper inspector. qui & hunc tēptando exer-
cebat ad gloriā. & illum tolerando expectabat ad poen-
[†] Nam sequitur. factū est autē ut moreretur
mendicus. & portaretur ab angelis in sinū abrahe.
Mortuus est autē & diues. & sepultus est in inferno.
Qui nimirū diues eū cui in hac uita misereri noluit.
in suo iam supplicio positus patronū querit. Nā
ecce subiungitur. Quia eleuans oculos suos cum
esset in tormentis. uidit abrahā a longe. & Lazarū
in sinu eius. & ipse clamans dixit. Pater abrahā
miserere mei. & mitte Lazarū ut intingat extre-
mū digiti sui in aqua. ut refrigeret linguā meā.
quia crucior in hac flāma. O quanta est subtili-
tas iudiciorū dī. o quā districte agitur bonorū ac-
tuū malorūq; retributio. Certe superius dictū ē.
quia in hac uita Lazarus cadentes micās demensa
diuitis querebat. & nemo illi dabat. Nunc de supplicio

diuitis dicitur: quia de extremo digito Lazari distil-
lari aquam more suo concupiscit; hinc ergo hinc
fr̄i colligite: quanta sit districtio seueritatis dī;
Diues enī iste qui uulnerato pauperi mensē suę
uel minima dare noluit: in inferno positus usq;
ad minima querenda peruenit; Nam guttā aque
petit: qui micā panis negauit: Sed notandū
ualde est quid sit quod diues in igne positus:
linguā suā refrigerari petit; Mos quippe est
sacri eloqui: ut aliquando aliud dicat: sed ex
eo dē dicto aliud innuat; Superius autē hunc
superbū diuitē dñs non loquacitate uacantem
dixerat: sed superflue conuiuante⁺; Neq; hunc
de loquacitate narrauit: sed cū elatione & te-
nacia: de edacitate peccasse; Sed quia habun-
dare in conuiuuiis loquacitas solē: is qui hic male
conuiuatus dicitur: apud infernū grauius in
lingua ardere phibetur; Prima nāq; in ale-
conuiuantiabus famulatur culpa loquacitatis:
post loquacitatē uero ludendi & iā leuitas seq̄t̄;
Nā quia edacitatē lusus sequatur: testatur sacra
scriptura que ait; Sedit populus manducare:

& bibere & surrexerunt ludere. Sed prius quā
 ad lusum moueatur corpus. ad iocosa uerba
 inania mouetur lingua. Quid ergo est quod
 inuitur quia in tormentis positus diues. Lin-
 gua suam refrigerari postulat. nisi quod is qui con-
 uiuando magis de loquacitate peccauerat
 per retributionis iusticiā. in lingua atrocius ar-
 debat. Sed cum graui ualde est, pauore
 pensandū. hoc quod per habrahe responsi-
 onē dicitur. fili recordare quia recepisti bona
 inuita tua & lazarus similiter mala. Nunc autē
 hic consolatur. tu uero cruciaris. Ista fr̄s cōmū
 sententia. pauore potius indiget. quā expo-
 sitione. Nam si qui estis qui in hoc mundo ex-
 terioris boni aliquid accepistis. ipsum ut
 ita dicā donū exterius pertimescere debeatis.
 ne uobis pro quorundā uirōrū actiū recon-
 pensatione sit datum. ne iudex qui hic bona
 exteriora restituit. a retributione boni in animi
 repellat. Ne honor hic uel diuicię non ad
 iumentū uirtutis. sed remuneratio sit laboris.
 Ecce enī dū dicitur recepisti bona inuita tua.

indicatur & diues iste bonum aliquid habuisse
ex quo in hac uita bona receperit; Rursumq;
dum de Lazaro dicitur quia recepit mala
profecto monstratur & Lazarum habuisse malum
aliquid quo purgaretur; Sed mala Lazari
purgauit ignis inopie & bona diuitis remu-
nerauit felicitas transeuntis uite; Illum pau-
peritas afflixit & terfit istum habundantia
remunerauit & reppulit; Qui cumq; ergo
bona in hoc seculo habeat cum uos bona egisse
recolitis ualde de ipsis pertimescite ne concessa
uobis prosperitas eorundem remuneratio sit ho-
norum; Et cum quoslibet pauperes non nulla
reprehensibilia perpetrare conspicitis nolite
despicere nolite desperare quia fortasse quos
superfluitas tenuissime prauitatis inquinat camini
paupertatis purgat; De uobis omnino pertimescite
quia non nulla ^{& iam} male acta prospera uita secuta
est; De illis uero sollicite pensate quia eorum uita
magistra paupertatis cruciat quo usq; ad uite
rectitudinem perducatur; Sequitur; Et in his om-
nibus inter nos & uos caos magni firmatatum

147
est. ut hi qui uolunt hinc ad uos non possint. neque
inde huc transire. Quia in re ualde querendū
est. quomodo dicatur. hi qui uolunt ad uos transire
non possint; Quia enī hi qui in inferno sunt. ad bea-
torū sortē transire cupiunt dubiū non est; Qui
uero iam in beatitudinis sorte suscepti sunt. quo
pacto dicatur. quia transire ad eos qui in inferno
cruciantur uolunt. sed sicut transire reprobi ad
electos cupiunt. id est a suppliciorū suorū afflicti-
one migrare. ita ad afflictos atq; in tormentis po-
sitos transire. iustorū est mente ire p̄ misericor-
diā. eosq; uelle liberare; Sed qui uolunt de
beatorū sede ad afflictos atq; in tormentis posi-
tos transire non possunt. quia iustorū anime quā-
uis in sue naturę bonitate misericordiā habeant.
iam tunc auctoris sui iusticie coniunctę tanta
rectitudine constringuntur. ut nulla ad rep-
bos cōpassione moueantur; Ipsi quippe iudici
concordant cui in herent. & eis quos eripere
non possunt. nec ex misericordia condescendunt.
Quia tanto illos tunc a se uidebunt extraneos.

quanto & ab eo quē diligunt auctore suo
conspiciunt repulsos; Nec iniusti ergo ad
beatorū sortē transeunt. quia damnatione
perpetua constringuntur; Nec iusti tran
sire ad reprobos possunt. quia erecti & iam
per iusticiā iudicis. eis nullomodo ex aliqua
cōpassione miserentur; Sed post quā arden
ti diuiti de se spes tollitur. eius animus ad
propinquos quos reliquerat recurrit.

Quia reprobōrū mentē poena sua quando q;
inutiliter erudit ad caritatē. ut iā tunc
& iam suos spiritualiter diligant. qui hic
dū peccata diligerebant. nec se amabant.
Unde nunc dicitur; Rogo ergo te pater.
ut mittas eū in domū patris mei; habeo
enī quinque fr̄s ut testetur illis. ne & ipsi
ueniant in hunc locū tormentorū; Qua
inrē notandū est ardena diuiti. quanta
ad supplicū cumulantur; Ad poenā nāq;
suam. ei & cognitio seruatur & memoria;
Cognoscat enī lazarū quē despexit. fratrū
quoq; suorū meminit quos reliquit. p̄fecta

148
quippe ei ulao de paupere non esset. si hunc in
retributione non recognosceret. Et perfecta
poena in igne non esset. si non hoc quod ipse
patitur. etiam in suis timeret. Ut ergo pecca-
tores in supplicio amplius puniantur. et eorum
uident gloriam quos contempserunt. et de illorum
etiam poena torquentur. quos inutiliter ama-
uerunt. ⁺ Credendum uero est quod ante re-
tributionem extremi iudicii iniusti in requie
quos iustos ^{da} conspiciunt. ut eos uidentes in gau-
dio. non solum de suo supplicio. sed etiam de illo-
rum bono crucientur. Iusti uero in tormentis
semper inueniunt iniustos. ut hinc eorum
gaudium crescat. quia malum conspiciunt.
quod misericorditer euaserunt. Tanto quoque
maiores ereptori suo gratias referunt.
quanto uident in aliis. quid ipsi perpetuati
essent derelicti potuerunt. Nec illam tantam
beatitudinis claritatem apud iustorum animam
fiscat aspecta poena reproborum. quia ubi
iam compassio miserie non erit. minuerit
proculdubio beatorum letitiam non ualebit.

Quid autē mirū si dū iusti iniustorū tormenta
conspiciunt. hoc eis eueniat in obsequio gaudi
orū. quando & in pictura niger color subster
nitur. ut albus uel rubens clarior uideatur.
Sicut dictū est. tanto bonis sua gaudia ex cres
cunt. quanto eorū oculis damnatorū mala
subter iacent. que euaserunt. Et quāuis eis
sua gaudia ad perfrueudū plene sufficiant.
mala tamen reprobōrū. absq; dubio semper
aspiciunt. Quia qui creatoris sui claritatem
uident. nihil in creatura agitur. quod uideri
non possunt. Petenti autē diuiti ut lazarus
mittatur. ab habrahā p̄tenuis respondetur.
habent moysen & p̄phetas. audiunt illos. Sed
qui dī uerba despexerat. hec audire non
posse suos sequaces estimabat. Unde respon
dit diues. Non pater mi. sed si quis ad eos ex
mortuis ierit credent. Cui ueraci max̄ senten
tia dicitur. Si moysen & p̄phetas non audiunt.
neque si quis ex mortuis resurrexerit credent
ei. Qui nimirū qui uerba legis despiciunt. re
dēptoris p̄cepta qui ex mortuis resurrexit.

149
quanto subtiliora sunt. tanto hec difficilius imple-
bunt. Minus est enī quicquid per legē dicitur.
quā hoc quod per dñm iubetur. Illa enī dari
decimas præcipit. redēptor uero n̄r ab his qui
perfectionē secuntur. omnia dimitti iubet.
illa peccata carnis refecat. redēptor uero n̄r
inlicitas & iā cogitationes dānat. Si ergo moy-
sen & prophetas non audiunt. neq; si quis ex
mortuis resurrexerit. credent ei. Quia hi
qui uiliora legis præcepta implere negle-
gunt. saluatoris n̄ri mandatis alioribus
oboedire quando conualescunt. & nimirum
constat. quia cuius implere dicta rennuunt.
ei procul dubio credere recusant. hec nos
de ipsa rei geste consideratione dixisse suf-
ficiat. Sed uos fr̄i c̄m̄i & requiē lazari. & poe-
nā diuitis. cognoscentes. solleter agite. culpārū
ur̄arū intercessores querite. at q; ad uocatos
uobis indie iudicii pauperes p̄curate. Multos
& enī nunc lazarus habetis ante ianuas ur̄as
uacēt^{tes}. at q; his indigent que uobis iā sacrat^{es}
cotidie demensa cadunt. Verba sacre lectionis.

debent nos instruere ad implenda mandata
pietatis; Cotidie Lazarū si querimus inue
nimus cotidie Lazarū & si non querimus cer
nimus; Ecce importune se pauperes offerunt
rogant nos qui tunc pro nobis intercessores
ueniant; Certe nos omnino rogare debemus
& tamen rogamur; Videte si negare debemus
quod petamur quando patroni sunt qui petunt.
Nolite ergo misericordie tēpora perdere.
nolite accepta remedia dissimulare; Ante
supplicium cogitate de supplicio cū quoslibet
in hoc mundo abiectos aspiciatis. Et si qua re
prehensibilia esse eorū uideantur nolite
despicere quia fortasse quos morū infirmi
tas uulnerat. medicina paupertatis curat;
Quorū si qua sunt talia que debeant uire
reprehendi. hęc si uultis ad usum uirę mer
cedis inflectatis. ut ex ipsis eorū uicis cumu
lentur uobis in crementa pietatis. quatenus
panē pariter de eis & uerbū accipiant;
Panē refectionis. cū uerbo correptionis;
Et duo a uobis alimenta percipiat qui unū

450
quererat. dū & exterius cibo. & interius saci-
atur eloquio; Pauper ergo cū rephensi-
bilis cernatur moneri debet. & despicia non
debet. Si uero reprehensionis nihil habet.
uenerari sumopere sicut intercessor debet.
Sed ecce multos cernimus. quis cuius merito
sit nescimus; omnes ergo uenerandi sunt.
Tanto q; necesse est ut omnibus te humiliare
debeas. quanto quis sit xp̄s ignoras. Rem
fr̄i refero. quā bene is qui preſto est frater
& conpresbiter meus speciosus nouit. Codē
tēpore quo monasterium petii. anus quēda
redēpta nomine. inſāmoniali habitu consti-
tuta in urbe hac iuxta beatę marie ſēper
uirginis ecclesiam manebat. hęc illius irun-
dinis discipula fuerat. quę magnis uirtutibus
pollens. super prenestanos montes uitā here-
miticā duxisse ferebatur. huic due in eodē habitu
discipule aderant. una nomine romula. & al-
tera quę nunc adhuc super est. quā quidē
facie scio sed nomine nescio; Tresaq; hęc in
uno habitaculo conmanentes. morū quidē

diuicijs plenam sed tamen rebus pauperē uitam
ducebant. hęc autē quā p̄fatus sum romula
aliā quā p̄dixi condiscipulā suā magnis uitę me
ritis anteibat. Erat quippe mirę paciencię. sumę
oboediencię custos oris sui ad silenciū. Studiosa ual
de ad continuę orationis usum. Sed quia plerum
q; hi quos perfectos homines aestimant. adhuc in
oculis summi opificis aliquid imperfectionis ha
bent. Sicut sepe imperta homines nec dum
perfecte sculpta sigilla conspiciamus. etiā quasi
perfecta laudamus. Quę adhuc artifex conside
rat & limat. laudari iam audeat. & tamen ea tun
dere meliorando non desinit. hęc quā p̄di
ximus romula ea quā greco uocabulo medici paralysin
uocant. molestia corporali percussa est. multis q;
annis in lectulo decubans pene omni iacebat men
brorū officio destituta. Nec tamen hęc ea dem
eius mentē ad impacienciā flagella perduxerant.
Nam ipsa ei detrimenta membrorū facta fue
rant incrementa uirtutū. Quia tanto sollicitius
ad usum orationis excreuerat. quanto & aliud
quod libet agere nequaquā ualebat. Nocte

151
igitur quadā eandē redēptā quā prefatus sum
que utrasq; discipulas suas filiarū loco nutrebat
uocauit dicens: Mater ueni. mater ueni; Que
max cū alia eius condiscipula surrexit. sicut utris
q; referentibus & multis reseadē claruit. & ego
quoque in eodē tēpore agnouit; Cūq; noctis me
dio lectulo iacentis assisterent. subito cęlitis lux
emissa. ōne illius cellule spacū impleuit; Et splen
dor tantę claritatis emicuit. ut corda assistentiū
inestimabili pauore perstringeret; At q; ut post
ipse referebant. omne in eis corpus obrigesceret
& in subito stupore remanerent; Coepit nāque quasi
cuiusdā magnę multitudinis ingredientis sonitus
audiri. ostium cellule concuti. ac ingrediētiū
turba premeretur. at q; ut dicebant intrantiū
multitudinē sentiebant; Sed nimietate timoris &
luminis uidere nihil poterant. quia eorū oculos
& pauor depresserat. & ipsa tanta luminis claritas
reuerberabat; Quā lucē ptenus miri odoris est
fraglantia subsequuta. ita ut earū animum. quia lux
emissa terruerat. odoris suauitas refoueret; Sed cū
uim claritatis illius ferre non possent. coepit

eadē[†] romula assistentē & timentē redēptā suorū
morū magistrā blanda uoce consolari dicens;
Noli timere mater non morior modo; Cū que
hoc crebro diceret paulatī lux que fuerat
emissa sub tracta est. sed is qui sub secutus est odor
remanit; Sic que dies secundus & tertius transit.
& aspersa fragrantia odoris remaneret. Nocte
igitur quarta eandē magistrā suā iterū uoca
uit. qua uemente uaticū petit & accepit; Nec
dū uero eadē redēpta uel alia eius discipula
alectulo iacentis abcesserant & ecce subito in
platea ante eiusdē cellule ostiū duo chori psal
lentū confiterunt. & sicut se dicebant sexus exuo
cibus discreuisse. psalmodie cantus dicebant uiri.
& femine respondebant; Cūq; ante fores cellule
exhiberentur celestes exequie. scā illa anima car
ne soluta est. Qua ad celū ducta. quanto chori psal
lentū alius ascendebant. tanto coepit psalmodia
leuius audiri. quo usq; & eiusdē psalmodie sonitus
& odoris suauitas elongata finiretur. hec igitur
quādiu uixit in corpore. quis illā haberet in honore
indigna cunctis. omnibus despecta uidebatur; Quis

ad illā accedere · quis illā uidere dignaretur ·
sed latebat in sterquilino margarita dī; Ster qui
linū fr̄s hanc ipsā corruptibilitatē corporis ap-
pello; Sterquilinū abiectiōnē paupertatis nomino;

Assūpta est ergo margarita quę iacebat in sterqui-
lino · & posita in celestis regis ornamento; Jam in-
ter supernos quę emicat · iā inter ignitos lapides
& terni diadematis coruscet; O uos qui in hoc mundo
uos diuites aut esse creditis · aut estis; Conferre si po-
testis falsas diuitias ur̄as · ueris diuitis romule; Vos
qui in huius mundi uia · omnia amissuri possidetis;
Illa nihil quęsiuit in itinere · & omnia uenit in
peruentione; Vos letā uitā ductos · tristē mortē
tinetis; Illa tristē uitā pertulit · ad letā mortē
peruenit; Vos ad tēpus quęritis obsequia hominū ·
illa despecta ab hominibus inuenit socios · choros
anglorū; Discite igitur fr̄s tēporalia cuncta de-
spicere · discite honorē transeunsiū contēnere ·
aternā gloriā amare; honorate quos paupe-
res cernitis · & quos foris conspicitis · despectos sc̄ti-
ntis arbitramini amicos dī; Cū his partiapamini
quod habetis · ut hoc quandoq; dignent̄ uobiscū

participari quod habent; Pensate quod ore
 magistri gentium dicitur; In hoc tēpore urā
 habundantia illorū inopiā suppleat. ut &
 illorum habundantia urē inopiē sit supple
 mentum; Pensate quod ipsa per se ueritas
 dicit; Quam diu fecistis uni de his fratribus
 meis minimis. mihi fecistis; Ad retribuendū
 ergo pigri cur estis. quando hoc quod
 iacenti in terra por⁷gitis. sedenti in celo da
 tis; Sed hec omnipotens dī qui per me in
 urīs auribus loquitur. per se in urīs men
 bus loquatur. qui uiuit & regnat in uni
 tate spī scī dī per omnia scā scō rū. AMEN.
 Dep̄dio eius. p̄p̄s. Greia. x. sict.

Denouo p̄dio. .v. sictō an roh hufon.
 .v. an tadthorpa. An hamuunkile xxx denario.
 An lindenu. .v. sictō. An berg haleherun. .iiii.
 sict. & sex den. An hupeluf uunk. .iiii. sictō & .iiii. den.
 An brehton xxx den. An driuere. unū sict. An
 uueteringe .iiii. sict. An hane uue. .iiii. sict. & .vi. den.
 An yunninc thorpa. .iiii. sict. An rinherre. .iiii. sict.
 An bekehem. .ii. An hanesberga .v. sictō. An stengraun.
 .iiii. sictō. An hannure.
 Liua helpandemo usemo drohtine.